

Zamyšlení o Litomyšli? To je Litomyšlení

Poetický název Litomyšlení nese 488. díl dokumentárního cyklu Hledání ztraceného času. Filmový historik, publicista a moderátor Karel Čáslavský natáčel v srpnu, společně s dlouholetým spolupracovníkem režisérem a kameramanem Pavlem Vantuchem, několik záběrů současné Litomyšle. „Natáčíme záběry na začátek a hlavně tzv. „spojováký“, kterými propojíme jednotlivé filmy,“ vysvětluje Karel Čáslavský a prozrazuje také, jaké léty zaprášené snímky z Národního filmového archivu budou v pořádku k vidění: „První film je z roku 1921, další z roku 1937 a také jsou tam hrané filmy – Filozofská historie nebo Mladá léta.“

Dokument o Litomyšli měl odborník na český film jak se říká v záloze. „Dozvěděl jsem se, že Litomyšl slaví 750 let od povýšení na město, tak jsem si řekl, že tento díl konečně vytáhnu na světlo Boží,“ sděluje s úsměvem Čáslavský, který se netajil obdivem k našemu městu: „Litomyšl je nádherná, to ví každý.“ Možná právě proto zvolil zvláštní název oblíbeného filmového zamyšlení. Když prý zamyšlení o Litomyšli, tak jediné Litomyšlení.

Nenechte si ujít Hledání ztraceného času věnované Litomyšli, které bude Česká televize vysílat v říjnu. **Jana Bisová, foto Tomáš Čermák**

Stálice litomyšlského léta, to jsou Mezinárodní smyčcové kurzy

Léto v Litomyšli si už ani neumíme představit bez Mezinárodních smyčcových kurzů prof. Milana Vítka. Ani letos tomu nebylo jinak, a tak se zde ve dnech 26. července až 16. srpna uskutečnil již 14. ročník této hudební akce. Navíc druhým rokem se nevyučovalo pouze hře na housle, ale přidalo se navíc violoncello a viola.

Na letošní kurzy přijelo 24 mladých umělců. „Máme 12 houslistů, 6 violoncellistů a 6 violistů, které vyučují čtyři profesori. Účastníci jsou z celého světa od Číny po USA,“ popisuje složení studentů ředitel Základní umělecké školy (ZUŠ) Bedřicha Smetany Radomil Kašpar. Skladba hudebníků je tak více než různorodá, což potvrzuje i profesor Milan Vitek: „Přijela sem dívka z Jordánska, což je země, kterou jsme zde ještě neměli a také je tady účastník z Itálie. Ta zde rovněž ještě nebyla zastoupena. Každá země je ale fantastická.“ Na učitelském „stupínku“ letos stannuli, kromě profesora Milana Vítka, který vyučuje housle, také Michael Malmgreen z Dánska (housle),

Radomil Kašpar, který má srovnání například s kurzy v USA. „Kurzy v Santa Barbaře, které jsme navštívili, mají nádherné zázemí a sál, ale stojí téměř 10 milionů dolarů. Žáci v Santa Barbaře dostávají jednu hodinu za týden, kdežto tady dostávají tři vyučovací hodiny se svými profesory a pak navíc je zde komorní hudba. Styk s kantory máme daleko užší a intenzivnější,“ vysvětluje ředitel ZUŠ. Jedna z účastnic kurzů Luiza Labouriau z Dánska hrající na housle nešetří chválou: „Litomyšl je krásné místo a jsou zde skvělí lidé. Úroveň výuky je velmi vysoká. Je to inspirující.“ Podle jejich slov je výuka navíc dobře koncipována: „Hrají tady ve smyčcovém kvartetu, což je zajímavé, protože je to něco jiného než sólová hra. Mám ráda kombinaci sólových hodin a hodin hraní ve skupinách. Je to totiž hodně odlišné.“ Její český kolega, violoncellista Petr Špaček dodává: „Líbí se mi, že je tu v podstatě hodně komorní hudby, kromě normálních hodin s profesory. Samozřejmě to je další zkušenost.“

> strana 3

BOWLING PEKLO
S RESTAURACÍ

rezervace na čísle 461 616 719
www.peklo.lit.cz

Draunerovo náměstí 204, Litomyšl
Po-Čt od 11.00 do 24.00 h
Pá-So od 11.00 do 2.00 h

kvalitní dráhy
pohodové ceny
příjemné prostředí

Triadvacetiletý Bonian Tian z Číny byl největším talentem letošních Mezinárodních smyčcových kurzů

profesor Wolfgang Mehlhorn (violoncello) z Německa a čtveřici uzavíral mladý Fin Ilari Angervo. Vyučování probíhalo na několika místech v Litomyšli. Zvolené prostory na zámku i v zámeckém pivovaru byly hodnoceny velice dobře. „Je to unikátní. Studenti říkají, že atmosféra Litomyšle je mimořádná,“ sděluje

A. HURT
ELEKTRO

automatické pračky za cenu
8 490 Kč

Whirlpool

AKCE
MĚSÍCE

tel./fax: 461 615 050
www.nakupujeme.cz/elektro-hurt

Záříjové výhody pro držitele Výroční karty Litomyšlana

Den otevřených dveří památek

Druhý víkend v září bývá v Litomyšli pravidelně ve znamení Dne otevřených dveří památek. Tentokrát bude doprovodný program velmi bohatý, protože budeme zároveň slavit výročí 750 let od povýšení na město. Pro všechny návštěvníky budou zdarma otevřeny tyto památky: Zámecké sklepení, Regionální muzeum, Rodný byt B. Smetany, Dům U Rytířů, Městská galerie, Červená věž, kostel Povýšení sv. Kříže, včetně kostelní věže, a věž Gymnázia. Držitelé Výroční karty Litomyšlana se mohou navíc zdarma podívat do Portmonea a za symbolických 10 Kč navštívit dva zámecké okruhy a expozici klavírů.

Na výlet na Kozlov!

Pokud vyrazíte v září na výlet na Kozlov, čeká vás na Chatě Maxe Švabinského příjemné překvapení. Majitelé Výroční karty Litomyšlana zde na všechno jídlo obdrží slevu 15%. Chata se nachází pouhých 7 km od Litomyšle na Kozlovském kopci ve výšce 600 metrů nad mořem. Součástí areálu je i oblíbená rozhledna.

Stesk kavárenského povaleče se slevou

V pondělí 28. září se bude od 19.30 konat v Informačním centru na zámku literární dramatický večer Radovana Lipuse a jeho hostů z Národního divadla moravskoslezského. Běžné vstupné bude 50 Kč, držitelé Výroční karty Litomyšlana zaplatí 30 Kč.

Tisová hala SPORT zve na bowling, squash i tenis

Hrát bowling, squash nebo tenis mohou majitelé Výroční karty Litomyšlana také v září s deseti procentní slevou. Doporučujeme se předem objednat na telefonních číslech 461 613 923 nebo 606 461 228.

Klobása Drajev u Autobazaru Drahoš

V nově otevřeném Klobása Drajevu, který najdete v areálu Autobazaru Drahoš při výjezdu z Litomyšle na Vysoké Mýto, dostanou majitelé Výroční karty Litomyšlana na kompletní objednávku (tedy klobásu s nápojem) slevu 10%.

Rockové oratorium Eversmiling liberty levněji

Oratorium pro sóla, sbor a orchestr Eversmiling liberty v podání sborů Gybon, Jitro a Kos si mohou majitelé Výroční karty Litomyšlana zakoupit v Informačním centru o 50 Kč levněji než ostatní. Běžná cena je 200 Kč, zvýhodněná cena 150 Kč. Disk obsahuje nejen hudbu J. Johansena a E. Kullberga, ale také fotografie a videozáznam, které lze přehrát po vložení CD do počítače.

Obrazová kniha Litomyšl na prahu třetího tisíciletí výrazně levněji

Více než stostránková kniha fotografií Pavla Vopálky s doprovodnými texty Aleny Randákové má hned několik kmotrů - autorem předmluvy je Olbram Zoubek a dále zde nalezneme vyznání Tomáše Halíka, Radovana Lipuse, Ladislava Horáčka, Josefa Pleskota, Ivo Koukolu, emeritního starosty Miroslava Brýdla i současného starosty Michala Kortyše. Běžná doporučená prodejní cena je 249 Kč, cena pro držitele Výroční karty Litomyšlana je 199 Kč.

Prohlídka zámeckého sklepení s čiší vína zdarma

Držitel Výroční karty Litomyšlana může v roce oslav bezplatně navštívit sklepení litomyšlského zámku. Shlédne expozici soch Olbrama Zoubka s jeho osobním výkladem pomocí audioprůvodce, výstavu autorské tvorby Jiřího Dudychy a navíc dostane sklenku vína Chateau Litomyšl. Od května do září je otevřeno od pondělí do neděle od 9.00 do 17.00.

Regionální muzeum zdarma

Každý první víkend v měsíci budou držitelům Výroční karty Litomyšlana otevřeny dveře Regionálního muzea a Rodného bytu B. Smetany zcela zdarma - stačí předložit Výroční kartu Litomyšlana.

Slevu nabízí Billard Centrum Litomyšl

Majitelé Výroční karty Litomyšlana si mohou až do konce roku výhodněji zahrát také kulečnick. V Billard Centru Litomyšl, které se nachází v Lidovém domě, dostanou po předložení karty slevu 20%. Rezervace na tel: 461 615 910, 605 48 58 18.

Výroční turistická známka k výročí 750 let města Litomyšl

Držitelé Výroční karty Litomyšlana si mohou zakoupit turistickou známku vydanou k výročí 750 let města Litomyšl v Infocentrech na náměstí a na zámku za 20 Kč, ostatní za 25 Kč.

Cesta kolem zámku

Projít se kolem zámku s Olbramem Zoubkem můžete v případě, že si zakoupíte DVD Cesta kolem zámku. Pro držitele Výroční karty Litomyšlana platí 50% sleva.

Připomeňme, že držitelem Výroční karty Litomyšlana se může stát úplně každý. Kartu s nápisem Na rok Litomyšlanem lze zakoupit v Informačním centru za symbolických 75 Kč.

Michaela Severová, tisková mluvčí

otevřená radnice

Z rady města

■ RaM bere na vědomí informaci o odstraňování škod po zatopení suterénu II. ZŠ.

■ RaM souhlasí se zahájením těchto stavebních akcí v roce 2009:

• Dokončení ul. Z. Kopala - rozpočtový náklad 524.000 Kč včetně DPH

• Parkoviště ul. Zámecká (u I. ZŠ - 12 stání) - rozpočtový náklad 1 162 000 Kč včetně DPH

• Parkoviště u školní jídelny I. ZŠ (12 stání) - rozpočtový náklad 1 475 000 Kč včetně DPH

■ RaM souhlasí s přípravou podkladů pro studii cyklostezek v okolí Města Litomyšle. Na připravovaných nájmech se podílí zástupci KČT a CYKLOSPORTu Stratflek.

■ RaM stanovuje cílové hodnoty nájemného v roce 2010, které budou použity pro výpočet zvýšení nájemného v bytech s regulovaným nájemným od 1. 1. 2010 dle zákona č. 107/2006 a sdělení MMR č. 180/2009 Sb., ve výši 40 Kč/m²/měsíc.

Nájemné u nově uzavíraných a obnovovaných nájemných smluv (s výjimkou objektů čp. 1155, 1162, 1163 a 1180) bude počínaje 1. 1. 2010 stanoveno na hodnotu 40 Kč/m²/měsíc.

RaM stanovuje hodnoty sníženého nájemného od 1. 1. 2010 pro nájemce bytů o celkovém příjmu domácnosti do 1,5 násobku životního minima ve výši 25 Kč/m²/měsíc. -ms-

Krátce z města

■ Tisk knihy Litomyšl 1259 - 2009 se z důvodu složitých korektur pozdržel. Představení knihy, včetně dražby knihy s číslem 1 a 750, se bude konat pravděpodobně ve středu 28. října. Prodejní cena byla stanovena na 750 Kč, držitelé Výroční karty Litomyšlana budou mít až do konce roku možnost pořídit si tuto knihu za 650 Kč.

■ V litomyšlském Informačním centru si můžete zakoupit novou knihu z edice Jiřího Lammela s názvem Aleš Veselý v prostorách Josefa Pleskota. Všechny obsažené fotky pochází z litomyšlské expozice. Zdokumentován je zde i transport a instalace soch. Kromě nových duchovních textů Aleše Veselého, obsahuje kniha také rozhovor Veselého s D. Ž. Borem. Publikace má 116 stran, vyšla v omezeném nákladu 300 kusů ve dvou verzích - s obálkou a bez obálky. Prodejní cena je 550 Kč.

■ Hostem oblíbeného pořadu Inbox na hudební televizi Ůčko byla v úterý 11. srpna litomyšlská skupina Sunset BLVD. -ms-

Zasedání Zastupitelstva

Zasedání Zastupitelstva Města Litomyšle se uskuteční ve úterý 15. září od 16.00 v malém sále Smetanova domu.

Vyhlášení termínu deratizace města Litomyšle

Město Litomyšl v souladu se zákonem č. 268/2000 Sb., O ochraně veřejného zdraví, provádí celoplošnou deratizaci města jako předcházení vzniku a šíření infekčních onemocnění (hlava III. uvedeného zákona). Podle § 96 uvedeného zákona město Litomyšl doporučuje, aby fyzické a právnické osoby, vlastníci nebo užívající nemovitost na území města, provedli na vlastní náklad deratizaci, a vyhláší termín celoplošné deratizace města na období:

1. září 2009 - 30. září 2009

Důležitou podmínkou úspěchu akce je její provedení v jednotném termínu, celoplošně a důsledně. Z tohoto důvodu žádáme všechny občany, organizace a podnikatele na území města Litomyšl o maximální spolupráci a provedení deratizace ve svých objektech. Před vlastním deratizačním zásahem je nezbytné provést na svých nemovitostech účinná opatření proti vniknutí škodlivých hlodavců a vyčis-

tit objekty od nepotřebných předmětů a zbytků rostlinného a živočišného původu, aby neskýtaly pro hlodavce zdroj potravy.

Provedení deratizace v městských objektech, zařízeních, na veřejných prostranstvích a v městské kanalizační síti bude provádět odborná firma MVDr. Radovan Šindelář - Servis 3xD, J. Glazarové č. 9e, 779 00 Olomouc, tel. 585418391, 603400300 nebo e-mail servis3xd@seznam.cz. V případě zájmu má firma dostatek kapacit k provedení deratizace i v jiných objektech.

Uvedená firma použije k deratizaci preparáty s účinnými antikoagulačními látkami, schválenými hlavním hygienikem a projednané s veterinární správou. Nástrahová látka bude obsahovat bezpečnostní složku BITREX, která by měla zamezit zneužití jedovaté nástrahy u necílových organismů dle EU. Přesto z preventivních důvodů doporučujeme

občanům zvýšenou opatrnost. Nástrahy nejsou pro člověka prudce jedovaté, mohou však poškodit zdraví. V případě zjištěných závad v zabezpečení nástrah na veřejně přístupných místech nebo při vzniku nenadálých událostí je možné toto nahlásit nebo více informací o konkrétním složení nástrahových přípravků zjistit na výše uvedených telefonních číslech firmy 3xD nebo na MěÚ Litomyšl, odboru místního hospodářství (tel. 461 653 360 - 362).

Dále žádáme občany, mající informace o nadměrném výskytu hlodavců v okolí budov ve vlastnictví města, městské kanalizační síti nebo na veřejných prostranstvích, aby tyto poznatky nahlásili v co možná nejkratším termínu odboru místního hospodářství MěÚ Litomyšl.

Pavel Jiráň,
vedoucí odboru místního hospodářství

Volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky

Hlasování na voličský průkaz

Volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky se konají ve dnech 9. a 10. října 2009. Hlasování probíhá ve volebních místnostech na území České republiky a ve volebních místnostech zřízených při zastupitelských a konzulárních úřadech České republiky v zahraničí.

V případě, že volič nebude volit ve svém volebním okrsku, je nutné, aby si požádal o vydání voličského průkazu. Volič tak může učinit buď písemným podáním opatřeným ověřeným podpisem voliče, doručeným nejpozději 7 dnů předem voleb, tj. do 2. října 2009, obecnímu úřadu, který stálý seznam voličů vede (podle místa trvalého pobytu), nebo osobně do okamžiku uzavření stálého seznamu voličů tj. 7. října 2009.

Obecní úřad voličský průkaz nejdříve 15 dnů před dnem voleb, tj. 24. září 2009, předá osobně voliči nebo osobě, která se prokáže plnou mocí s ověřeným podpisem voliče žádajícího o vydání voličského průkazu, anebo jej voliči zašle na jím uvedenou adresu.

Voličský průkaz opravňuje k zápisu do výpisu ze zvláštního seznamu voličů ve dnech voleb v jakémkoliv volebním okrsku na území ČR i v zahraničí.

Volič, který se dostavil do volební místnosti s voličským průkazem, je povinen po prokázání totožnosti a státního občanství (prokazuje se občanským průkazem, CP) tento odevzdat okrskové volební komisi. Bližší informace vám sdělíme na odboru správním - Ilona Telecká nebo Milena Holasová.

Milena Holasová,
vedoucí odboru správním

Stálice litomyšlského léta

strana 1 >

Mladí hudebníci se však neschovávají za zavřenými dveřmi, ale své umění interpretují na několika koncertech uspořádaných v rámci kurzů. Kromě tří sobotních vystoupení v Litomyšli – úvodního a závěrečného koncertu a Benefičního koncertu u příležitosti 80. výročí Domova sv. Kláry, odehráli také 7 koncertů mimo město. „Poslední týden kurzů máme výjezdní. Chvilu budeme na severu, chvíli na jihu. Odskočíme si do Brna. Bude to zajímavé cestování,“ popisuje Radomil Kašpar. Každý účastník si musí ještě před příjezdem na kurzy připravit jednu skladbu, kterou je možné hrát na koncertech. Z těchto skladeb se pak vybírá program jednotlivých vystoupení. Podle Vítka nejde pouze o kvalitu hry jednotlivých interpretů, ale také o to, aby byl program atraktivní a zajímavý pro publikum.

Jana Bisová, foto Radomil Kašpar

Smetanovo náměstí opět ovládne Starodávny jarmark

Již třináct let se na Smetanově náměstí konají Starodávny jarmarky. Stánky budou opět umístěny po obou stranách horní části náměstí v sobotu 19. září od 8.00 do 17.00.

Před morovým sloupem bude umístěno pódium, na kterém se vystřídají hudební skupiny.

Je pozváno přes 100 řemeslníků, kteří budou předvádět stará řemesla a prodávat svoje výrobky (např. batikované výrobky, betlémy, bio víno, bižuterii, brašny, bylinky, cínové předměty, čaje, dečky, dekorativní předměty, drahé kameny, dřevěné výrobky, figurky, formy, historickou obuv, hedvábní, hlavolamy, hrábě, hračky, kabelky, keramiku, klobouky, korálky, koření, kosiska, košíky, kovové a kožené výrobky, krajky, krasohledy, květiny, lampy, loutky, malované obrázky, maňásky, mašle, ručně vyráběná glycerinová a olivová mýdla, nášady, ošatky, ozdoby, patchwork, pečivo, perníčky, polštářky, ruční papír, skleněné předměty, smetáky, spony, staročeské nerezové i dřevěné kuchyňské potřeby, stuhy, sušené květiny, svícny, šátky, šperky, tácy, textilní výrobky, ubrusy, vázy, včelí produkty, vitráže, výrobky z drátu, juty, kamene,

kanafasu, přírodního korku, mědi, modrotisku, proutí, rohoviny, slámy a ovčí vlny, vyšívání ...).

Návštěvníci Starodávneho jarmarku uvidí drátování, paličkování, košíkářské a řezbářské práce, soustružení dřeva, výrobu keramiky a korálků, ručního papíru, skleněných předmětů, zdobení perníků a další, dnes již polozapomenuté způsoby výroby.

Svůj stánek zde budou mít i litomyšlská skauti, kteří v něm budou představovat projekt LILIE – volnočasové centrum a nízkoprahové zařízení.

Za morovým sloupem bude umístěna Dobová hospoda Barvinek. Přijďte ochutnat jídla našich předků.

Doprovodný program na pódium před morovým sloupem:

8.00 – 9.45 – folková skupina VĚNEBAND Litomyšl – vedoucí Josef Věneček

10.00 – 11.30 – Litomyšlská dechová jedenáctka BEKRAS – vedoucí Josef Král

11.45 – 12.45 – Junior Big band ZUŠ Litomyšl – vedoucí Libor Kazda

13.00 – 14.30 – Dechový orchestr Smetanova domu – vedoucí Jiří Tomášek

14.45 – 15.45 – folková skupina ŽILT Litomyšl – vedoucí Rošta Sopoušek

16.00 – 17.00 – country skupina ROSA Litomyšl – vedoucí Otto Sládek

Jaroslav Dvořák, vedoucí odboru vnitřní správy a obrany,
foto Jana Bisová

Dotace na nákup domácích kompostérů

Město Litomyšl, Technické služby a společnost LIKO řešily v poslední době nárůst množství biologického odpadu ve sběrném dvoře Litomyšl. Ze zkušeností jiných měst, například Havlíčkova Brodů, vyplývá, že nejlepším a neekonomičtějším řešením je, aby tento odpad vůbec nevznikal. Po vzoru takových měst byl podán návrh na využití odměny 70 tisíc korun, kterou město obdrželo za 2. místo v soutěži Pardubického kraje v třídění odpadu, na poskytnutí dotací na nákup domácích kompostérů. RaM Litomyšl na svém zasedání dne 4. srpna schválila poskytnutí dotace při splnění následujících podmínek.

Pravidla pro poskytnutí dotace na nákup kompostéru:

• Ochota trvale třídit bioodpad.

• Dotace bude poskytnuta na základě žádosti na nákup kompostéru s objemem nad 390 litrů. Max. výše dotace je 800 Kč/kompostér. Termín jeho zakoupení musí být po 1. 1. 2009.

• Žádosti budou přijímány v termínu do konce září 2009. Pokud bude poptávka vyšší než uvedený objem finančních prostředků, na jednání RaM Litomyšl bude proveden výběr žádostí (např. losováním) a neuspokojené žádosti budou přesunuty do dalšího rozpočtového období. Žádosti, které se budou vztahovat k již zakoupeným kompostérům, nebudou upřednostňovány.

• Peníze budou poukázány na účet žadatele až na základě předložení dokladu o zaplacení kompostéru.

Nákup doporučujeme uskutečnit až po podpisu dohody o poskytnutí dotace.

• Kompostér musí být umístěn na oploceném pozemku ve vlastnictví žadatele (na území Litomyšle a integrovaných obcí). Dotace je tedy určena hlavně do lokalit rodinných domků, které jsou v rámci svazového režimu „znevýhodněny“ oproti lokalitám bytových domů menší četností svazu.

• Dohoda o poskytnutí dotace bude obsahovat také ustanovení o lokalitě umístění kompostéru a souhlasu s umožněním provedení kontroly jeho využívání po dobu min. 2 let od podepsání dohody. V případě nedodržení těchto podmínek dojde k navrácení dotace včetně zákonného penále.

Žádosti o dotaci mohou být podávány na Městském úřadu Litomyšl, odbor místního hospodářství, kontaktní osoba Jana Foltová, příp. dotazy na telefonu 461 653 361. Vyřízení žádosti je ještě podmíněno souhlasem Zastupitelstva města s úpravami rozpočtu tohoto odboru, která bude projednána na jeho příštím zasedání 15. září.

V rámci vytvoření podmínek pro vaše rozhodnutí o zavedení domácího systému kompostování uvádíme v následujícím textu ještě některé další údaje.

Kompostování představuje přirozený cyklus recyklace, která se dá realizovat s ekonomicky a ekologicky uvažující společností v domácích podmínkách. Do půdy se vrací organická hmota. V současné době

zaznamenáváme její vážný úbytek. Deficitem organické hmoty v půdě se snižuje sorpční schopnost poutat živiny. Za rok 2008 se na skládku komunálního odpadu uložilo 1867 tun směsného odpadu, z čehož bioodpad tvořil cca 40%. Cena za uložení komunálního odpadu na skládku je v současné době 940 Kč/t. Bioodpad na skládkách hnuje, zapáchá a tvoří skleníkové plyny. Při řádném kompostování tyto plyny nevznikají. Jeho vytříděním se snižuje množství odpadu ukládaného na skládky. Pokud se naučíme kompostovat v místě vzniku, ušetříme vlastní (odvoz, velikost nádoby) i městské prostředky (provoz sběrného dvora). Rozvoj domácího kompostování občanů předchází vzniku odpadů a ještě více se tak naplňuje povinnost daná zákonem o odpadech č. 185/2001 Sb. V roce 2006 byla přijata novela zákona o odpadech (č. 314/2006 Sb.), která se zabývá z velké části právě tříděním biologicky rozložitelných odpadů.

V domácích kompostérech by měly být ukládány pouze tyto složky domácího odpadu:

zbytky ovoce a zeleniny, kávová sedlina, skořápky vajíček a ořechů, novinový papír, lepenka, papírové kapesníky, ubrusy, podestýlka domácích býložravců, posekaná tráva, listí, větvičky, plevele, piliny, hobliny, kůra, popel ze dřeva, trus býložravých hospodářských zvířat...

Jana Foltová, odbor místního hospodářství

Otevřený dopis Radě Pardubického kraje

Vážení Rado Pardubického kraje, zasíláme první rámcové připomínky Rady našeho města k veřejné diskusi nad návrhem nové koncepce zdravotnictví kraje. Výhrady máme především k těmto bodům:

1. Ekonomika pouze do roku 2007

Koncepce se zabývá ekonomikou nemocnic pouze do roku 2007, není proto zohledněn pozitivní vliv transformace příspěvkových organizací na akciové společnosti a s tím spojené výrazné snížení ztrát v roce 2008. Nemocnice snížily své ztráty zhruba na 1/3, očistěný hospodářský výsledek každé a. s. je plusový. To vše při zvýšení výkonů nemocnic zhruba o 8 % i nárůstu celkového objemu mzdových prostředků.

2. Zkreslení investic

Tabulka 48 uvádí naši nemocnici na 1. místo v objemu investic. Vůbec ale neřeší investice privátních subjektů, např. v krajské nemocnici Pardubice, která se dobrovolně rozhodla část nejlukrativnějších oborů vyvést mimo nemocnici. Jenom firma Multiscan v této nemocnici investovala 406 mil. Kč. Proto navrhuje tabulku doplnit o sloupec s údaji o privátních investicích a investicích města i o sloupec s celkovým součtem, ať je informace úplná.

3. Slučování nemocnic

Litomyšlská nemocnice v uplynulých několika letech zlepšila své provozní podmínky, zvýšila kvalitu i rozsah poskytované péče, získala i nejvyšší certifikáty kvality. Proto nás překvapuje, že je několikrát zdůraz-

něna otázka sloučení naší nemocnice se Svitavskou bez toho, že by někdo vysvětlil, v čem se zlepší péče o naše pacienty.

Údajná anomálie - 2 nemocnice v jediném okrese - je anomálií uměle vytvářenou, nejsou-li faktické důvody ke sloučení. Z materiálu ÚZIS „Síť zdravotnických zařízení 2007“ vyplývá, že v ČR existuje 192 nemocnic pro 14 krajů a 77 okresů. V ČR je proto průměrně 13 nemocnic na kraj a 2,5 nemocnice na okres.

Stanovy všech našich nemocnic obsahují povinnost předkládat ke schválení valné hromadě investice i úvěry nad 1 mil. Kč. Nemocnice jsou proto dostatečně hlídány již dnes. Pouze u naší nemocnice má být „speciální hlídání“, v investicích do doby vyjasněného sloučení, což nemocnici poškozuje.

Jsme přesvědčeni, že není žádnou chybou města, budeme-li prosazovat zachování naší nemocnice jako samostatné a.s. Nikdo nás doposud nepřesvědčil, že sloučení je výhodnější variantou. (dále viz příloha Proč neslučovat nemocnice).

4. Snížení lůžek o 284 dle Jongeria

Jde údajně o strukturální prevaleční analýzu holandského vědce, ale v Čechách podle ní ještě žádný kraj lůžka nesnižoval. Náš kraj má dle materiálu ÚZIS „Síť zdravotnických zařízení 2007“ nejnížší počet akutních lůžek (s výjimkou Středočeského kraje s pražskými fakultními nemocnicemi). Pokládáme proto za nezodpovědné, tento nejnížší počet lůžek ještě dále snižovat dle Jongeria. Doporučujeme údaj o teoretickém nad-

bytku 284 lůžek v koncepci raději neuvádět, než ho zneužijí pojišťovny. Bud' se přepočítá celá republika nebo nikdo.

5. Slučování laboratoří pouze do 3 nemocnic

Jistě se shodneme na potřebě zachování základních, tzv. statimových vyšetření v každé z nemocnic. Pokud každá z nemocnic bude držet 24 hodin sestru a svůj analyzátor jako doposud, proč neumožnit každé nemocnici i další jiná vyšetření? Navíc převozem vzorků dochází ke zdržení a klesá i kvalita výsledků. Než nemocnici takto poškodit, raději ji pomůžeme dotací ve výši „domnělých úspor“ nebo uspořádáme veřejnou sbírku mezi okolními městy. Dnes má nemocnice výhodu své komplexnosti už jen z pohledu další privatizace, o které se studie zmiňuje.

6. Neomezovat LSP na Poličsku, Moravskotřebovsku a Vysokomýtsku

Mírně nadstandardní péče v tomto segmentu doporučujeme zachovat, neboť je splněním jistého slibu kompenzovat obyvatelstvu ztrátu akutní péče v jejich nemocnicích. Příjemcem těchto úspor nebyly obce (úspora investic kraje), ale především zdravotní pojišťovny. Je proto nerespektovatelné chtít dnes příspěvky od starostů těchto měst.

Vážení radní,

berte prosím tyto připomínky jako rámcové a předběžné. Podrobné připomínky zašleme později.

Michal Kortyš,
starosta města Litomyšle

Příloha otevřeného dopisu - Proč neslučovat nemocnice

Výhrady máme k samotné myšlence slučování. Připomeňme si základní otázky:

- Nikdo doposud nevyšetřil, v čem se péče o pacienty zlepší a jaký problém a proč řešíme. Proč byly vybrány právě nemocnice Litomyšl a Svitavy nikoli např. Chrudim a Pardubice?

- Musí být jasná garance pojištěn, že nezneužijí být jen nešťastných mediálních výroků k omezení péče a úhrad.

- Nešťastné výroky o slučování znervózňují pacienty i zaměstnance, nikdo neumí vysvětlit, co zlepšíme pro pacienty, neshodnete se ani na názvu nového subjektu.

- Je lepší, aby každá nemocnice „jela na své triko“, měla průhledné hospodaření, zdravě si konkurovala alespoň úsměvy sestřiček a lepší nabídkou péče a nevymlouvala se jedna na druhou. Je také hned vidět, zda skutečně nedojde k poklesu zdravotní péče pro pacienty tedy výkon nemocnice (příjmy od zdravotních pojištěn). Ve sloučeném subjektu to nikdo z venku nedohledá.

- Není pravda, že nemocnice má malou spádovou oblast, neboť je spíše přehlcena pacienty, kteří ji vyhledávají. Pacienti mají svobodnou volbu lékaře i zdravotnických zařízení (přes 40 % mimookresních pacientů). Spádová oblast není proto žádným hodnotícím kritériem a nikdo ji neumí přesně určit. Hlavní je výkon nemocnice (příjmy od zdravotních pojištěn), který vzrůstá.

- Není pravda, že je potřeba ušetřit (pojišťovnám), ale je potřeba pojišťovny donutit k seriózním úhradám péče, kterou si smluvně od nemocnic objednal. Výroční zpráva VZP str. 55 jasně dokládá, že jsme třetí od konce mezi kraji v nákladech na hospitalizaci - u nás 6,05 tis., průměr v ČR 9,3. To je podstatné, ale koncepcí to neřeší.

- Kraj je správcem majetku, za rozsah péče nezodpovídá a vlastní péči neplatí. Za její úhradu ze zákona odpovídají zdravotní pojišťovny, nikoliv kraj (par. 48 zák. 46/97 Sb). Kraji proto nepřísluší detailně určovat, kde má být např. chirurgie či interna. Nemocnice to mají učeno smlouvou se zdrav. pojišťovnou.

- Proč má kraj začít sanovat pojišťovny a opustit svoji

povinnost starat se o majetek? Sliby o navýšení platů a odpuštění poplatků z rozpočtu kraje stály 165 mil. Kč, které byly získány pouze redukcí investic a provozních prostředků.

- Jsme kraj s nejnižším počtem akutních lůžek a velkými úsporami z titulu transformace nemocnic na a. s. Úspory musí být odměnou nemocnicím, nikoli pojišťovnám, ze zkušeností víme, že to tak nikdy nebylo. V době ekonomické krize klesne též výběr zdravotního pojištění. Uzavírání nových smluv s novým subjektem pojišťovny zneužijí k vlastním úsporám. Kraj přesně naplňuje doporučení odborníků „jedna nemocnice na 100 tis. obyvatel“.

- „Výhody“ ze slučování se dají využít i samostatnými a. s., stačí, aby mezi sebou uzavřely dohodu (smlouvu) např. při zajišťování ÚPS (ústavní pohotovostní služby). Taktéž srovnání nákup již probíhá za koordinace kraje a nemocnice jej mohou využívat.

- Zvažme rizika, zda bude možné zachovat objem investic kraje i platby o ZP do jediného subjektu. V úvahách o užším propojování lze pokračovat až po písemné garanci ZP, že péče v jednotlivých a. s. bude minimálně

zachována, případně posílená, taktéž budou zachovány či posíleny platby ZP.

- Proč zasahovat do dvou dobře fungujících nemocnic s cílem ušetřit pojišťovnám a riskovat. Při koncentraci např. ÚPS pouze do jedné a. s. ztratí lesk ta nemocnice, kde se přes noc neslouží. Jediný negativní případ našťavaného pacienta uchopí média a bude ostuda.

- V Čechách je 192 nemocnic, mnohé jsou menší a fungují. Jediné dvě, Litomyšl a Svitavy, se musí sloučit, aby přežily? I počet nemocnic je v mnoha krajích vyšší. Nikterak nevybočujeme. Ve 14 krajích je 77 okresů. Vychází průměrně 13 nemocnic na kraj a 2,5 nemocnice na okres. Nemocnice mají naopak výhodu ve své komplexnosti medicínských oborů a komplementu. Nelze připustit např. porodnici v jedné nemocnici a dětské s ARO ve druhé v případě komplikací porodu apod.

Závěr: Rizika a nevýhody slučování převažují nad přírodními pozitivy. Ta lze využít užší spoluprací i bez slučování. Doporučujeme přesměrovat energii k tomu podstatnému, tedy nízkým úhradám od zdravotních pojištěn a prohloubení spolupráce dvou samostatně fungujících a.s.
Rada Města Litomyšle

Zdraví nemocnic se musí zlepšit

Inspekční cesty po krajských nemocnicích pokračují. Centrem zájmu se v pondělí 10. srpna stala Litomyšlská nemocnice. Hejtman Radko Martínek se zevrubně seznámil s přístrojovým vybavením a personálním obsazením jednotlivých oddělení. Výsledky názory zaměstnanců na připravovanou koncepci zdravotnictví a odměňování středního personálu. Doprovázeli ho vedoucí odboru zdravotnictví krajského úřadu Leoš Dostál, předseda výboru pro zdravotnictví Pardubického kraje Radim Lána a zástupkyně Pardubického kraje v Bruselu Karolína Brennerová.

Hejtman apeloval na věcné, racionální řešení systémových změn. Uvedl, že o spojení se sousedními Svitavami není v současné době rozhodnuto. Opětovně zdůrazňoval, že cílem připravované koncepce není sjednocení ani rušení některé z nemocnic. „Zaměříme se na ekonomiku nemocnice a především na bezpečnost pacientů,“ shrnul základní požadavky na nemocnice hejtman. Stávající hospodaření považuje za dlouhodobě neudržitelné. „Chceme také dosáhnout toho, aby nemocnice spolu začaly mluvit a aby se zlepšila koordinace mezi nimi,“ dodal. Zaměstnanci ujistil, že všechna zdravotnická zařízení budou

Příspěvek do diskuse - Slučování

z dopisů čtenářů

Kampaň za sloučení svitavské a litomyšlské nemocnice mi nápadně připomíná ty „vědecké“ postřehy, které před třiceti lety najednou ukazovaly, že v okrese Svitavy jsou dvě zdravotnické školy. Nikdo nevěděl, že chyba se stala při vytvoření tohoto okresu, na kterém byly nejen dvě školy, ale i čtyři nemocnice, a dokonce pět gymnázií. Hlavním cílem vytvoření tohoto okresu v roce 1960 bylo totiž faktické zrušení zemské hranice tím, že se v okrese Svitavy spojí území česká a moravská. O zrušení jednoho gymnázia, zas pochopitelně toho litomyšlského, se jednalo od doby normalizace. Na ministerstvu si však všimli toho, co nepostřehly všechny ty místní analýzy, že rušit dvanácté nejstarší gymnázium v zemi by bylo barbarstvím. Všechny ty další kampaně, podle nichž bylo nutné jedno gymnázium v okrese hned zrušit, trvaly až do roku 1989. Pak náhle ustaly a už se o nějakém rušení vůbec nemluvalo. Řeči o dvou zdravotnických školách však skončily zrušením té litomyšlské, na které jsem učil, a jejím odstěhování do Ústí. Podle tehdejších analýz stačilo změnit síť škol a vše se mělo v dobré obrátit. V praxi to znamenalo, že litomyšlská SZS, která se nacházela dva kilometry od hranic ústeckého okresu, se musela přesunout přímo do Ústí. Argumenty, které to tenkrát měly ospravedlnit, nebyly jako dnes nepřesvědčivé, ale neuvěřitelně hloupé. Delegace, v níž byl představitel města, ředitelka nemocnice a zástupce školy, uváděla na ministerstvu zdravotnictví důvody, proč by ke stěhování školy docházet nemělo. Zde se však dozvěděla, že o přemístění školy rozhodl ústecký OV KSČ a ministerstvo s tím nemůže nic dělat. Zda takové rozhodnutí platí, nikdo nezkoumal. Jak pak učí v Ústí odborné předměty lékaři, kteří je před tím nikdy neučili, také později nikoho nezajímalo.

Dnes je jistě chvályhodné, že podle článku z minulého Lile „Vyjádřete se koncepci zdravotnictví“ vybízí hejtman Martínek všechny ty, kterým není řešení dané problematiky lhostejné, k vyjádření svých názorů a připomínek. Zejména starším občanům, kteří si už nebudou číst ve webových stránkách, vadí, že argumenty uváděné v tisku nejsou moc přesvědčivé. Píše se tam o dvou nemocnicích na okrese a už se neříká, že nedávno byly ještě čtyři. Není přece možné jen počítat nemocnice a nebrat v úvahu jejich velikost a hlavně to, kolik obyvatel žije v okrese a jejich spádové oblasti. Ty lze někdy vytýčit dost složitě, zvlášť když se jako zde léčí i lidé z ústeckého okresu. Slučování nemocnic by se mělo řídit alespoň takovou logikou s jakou se kdysi slučovala dobrá zemědělská družstva se špatnými a ne ty připravené jen tak naplň s těmi, které jsou připraveny podobně. Žádná skutečná reforma zdravotnictví v kraji nejde provádět bez toho, že odborníci zhodnotí, jak jsou jednotlivé nemocnice úspěšné při léčení pacientů a jak dovedou hospodařit, snižovat dluhy atd. Teprve podle umístění nemocnic v pořadí sestaveném podle těchto hledisek bude možno určit v které části kraje nebo krajů jsou nemocnice, které by bylo potřeba sloučit. Jako výhodu u sloučení uvádějí jeho propagátoři to, že se politika investiční, léková a personální nebude duplovat, ale doplňovat. Pokud by se to prosazovalo i jinde než zase jen v Litomyšli, tak můžeme v kraji zrušit řadu nemocnic, vybudovat jednu velkou, stepní nemocnici. Tomu, že po sloučení přestanou být pacienti opakovaně posíláni na stejná vyšetření, nemůže věřit ani pan Martínek. Je jisté, že spojení nemocnic tam, kde je to oprávněné, může přinést úspory. Ty by se však měly projevit až v době investic, na které teď snad vůbec nejsou peníze. Z toho důvodu bychom se místo úvah o slučování měli spíš zajímat o to, jak chce ministr zdravotnictví zastavit rozkrádání v oboru a tím získat daleko víc peněz okamžitě.

Milan Staněk

Benefiční koncert pro Domov sv. Kláry

Osmdesát let v životě člověka je již úctyhodný věk. Osmdesát let v životě Domova sv. Kláry znamená veselé i smutné osudy a okamžiky. U příležitosti letošního srpnového jubilea litomyšlské Léčebny dlouhodobě nemocných (LDN) věnovali organizátoři a účastníci Mezinárodních smyčcových kurzů prof. Milana Vítka jeden z koncertů oslavení.

„Říkal jsem si, že by bylo hezké, kdyby naše kurzy mohly benefičně podpořit toto zdravotnické zařízení,“ vysvětluje zrod myšlenky Radomil Kašpar, ředitel Základní umělecké školy B. Smetany. Mladí hudebníci z USA, Řecka, Číny, Itálie, Švédska, České republiky, Jižní Koreje či Dánska zahráli díla J. S. Bacha, Bohuslava Martinů, Antonína Dvořáka, Maurice Ravela a dalších.

Na koncertu byla přítomna také primárka LDN Jindra Kvíčalová, která všem poděkovala za jejich podporu. Přijel i hejtman Pardubického kraje Radko Martínek.

Text a foto Jana Bisová

Dny otevřených dveří – dny otevřených srdcí

Opět po roce se otevřely dveře Léčebny dlouhodobě nemocných (LDN) v Litomyšli. Stalo se tak v předvečer 80. výročí otevření Domova sv. Kláry. Veřejnost tak měla možnost 9. a 10. srpna nahlédnout do prostor jinak určených pacientům a zdravotnickému personálu.

„Dny otevřených dveří jsme uspořádali poprvé loni, aby se dveře skutečně otevřely veřejnosti a nevznikaly nepravdivé informace o tom, co se za nimi děje,“ vysvětluje zajímavý počin primárka LDN Jindra Kvíčalová a dodává: „Samozřejmě, že bereme ohled na soukromí pacientů.“ Dny otevřených dveří jsou však také spojeny s posezením na zahradě léčebny. Ovšem najdete zde především pacienty, kteří si to opravdu užívají. „Zahradní posezení už děláme několik let bez toho, abychom k tomu zvali veřejnost. Posezení s opékáním vnitřů a s hudbou, to se však uskutečňuje maximálně dvakrát do roka,“ sděluje dále primárka Kvíčalová. Pro pacienty je to změna v každodenním stereotypu a navíc mají možnost porušit veškerá dietní omezení. Ochutnat tak mohli nejen zmiňované

vuřty připravené personálem na skutečném ohýnku, ale také různé jednohubky či sladkosti.

Letošní Dny otevřených dveří měly být také oslavou 80. výročí Domova sv. Kláry. Původní myšlenka oslavit jej společně s veřejností však padla. Nikdo nedorazil.

Text a foto Jana Bisová

posuzována stejně: „Firma Stapro vypracovala materiál, který je podkladem k odborné diskuzi. V žádném případě ho však nelze považovat za koncepci Pardubického kraje.“ Při všech rozhovorech vyzval zaměstnance k aktivní účasti na tvorbě koncepce a ujistil je, že všechny připomínky budou řádně posouzeny a vyřízeny.

Litomyšlská nemocnice, a.s. má na 12 odděleních 346 lůžek, z toho 41 pro děti a 69 lůžek následné péče. Ve zdravotnickém zařízení pracovalo v předcházejícím roce 508 zaměstnanců.

V půlce srpna navštívil hejtman nemocnice v Ústí nad Orlicí, Chrudimí, Pardubicích a Svitavách.

Magdalena Navrátilová, tisková mluvčí PK, foto Adrian Nemšovský

Hejtman Radko Martínek s ředitelem Litomyšlské nemocnice Liborem Vyličilem

Starostova odpověďna spuštěna

Máte na srdci otázky týkající se Města Litomyšle či městského úřadu (MěÚ)? Chcete sdělit nebo připomínku? Pak se můžete obrátit na starostu Litomyšle. Od 1. září je na webových stránkách www.litomysl.cz k dispozici „Starostova odpověďna“.

V roce 2006 byla spuštěna e-mailová adresa starosta@litomysl.cz, na níž mohli občané zaslat své otázky a připomínky. „Starostova odpověďna“ na ni volně navazuje, ale jde o zdokonalenou a vylepšenou verzi. Pomocí této služby se občané mohou přímo, bez prostředníků, obracet na starostu s dotazy, na které by jinak nedostali odpověď s ohledem na Zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím. Ten se totiž nevztahuje na poskytování názorů, analýz, budoucích rozhodnutí a vytváření nových informací. „Žádost o odpověď není nijak formalizovaná a starosta odpoví na všechna dotazy, v nichž nebudou hrubé vulgarity, akty rasové nesnášenlivosti, různé formy xenofobie či jiné projevy, které staví dotaz mimo rámec zákona nebo slušného chování. Starosta samozřejmě nemůže v odpovědi uvádět utajované informace, osobní údaje a majetkové poměry osob atd.“ vysvětluje tajemník městského úřadu Bohuslav Pulgret.

Dotazy vpisujte do formuláře, jež bude odeslán přímo starostovi. „Po odeslání dotazu přijde na zadaný email potvrzující zpráva, ve které je validační odkaz, pomocí něhož tazatel validuje (potvrdí) svůj dotaz. Bez potvrzení nebude na dotaz odpovězeno. Toto základní opatření je z důvodu ochrany před tím, aby někdo zadával dotazy za něho jiného,“ upřesňuje postup vedoucí oddělení informatiky městského úřadu Pavel Sodomka. Nejen k otázkám, ale i k odpovědím, bude mít přístup každý návštěvník webových stránek. „Dotazy a moje odpovědi budou pro informovanost všech ostatních zveřejněny na stránkách města,“ říká starosta Michal Kortyš, jež v této službě vidí zlepšení komunikace mezi Městem a občany.

Starostovu odpověďnu naleznete v levém sloupci na úvodní stránce www.litomysl.cz

-bj-

Děkujeme, že pomáháte

Kinematograf bratří Čadíků i Touloucovy prázdninové pátky jsou již roky součástí letního kulturního programu Litomyšle. Pro diváky i účinkující se však kromě zábavy staly i něčím víc. Místem setkávání známých, kamarádů, příbuzných. Místem, kde se seznámíte s naprosto cizími lidmi naladěnými na stejnou notu. Místem dobrých skutků. Obě tyto akce každoročně přispívají vybranými penízky na dobré účely.

Touloucovy prázdninové pátky jsou již neodmyslitelně spjaty se žlutým kuřátkem Pomocníkem, přispívají totiž na konto Pomozte dětem. Nejinak tomu bylo i letos. Celkem poputuje na konto Pomozte dětem úctyhodných 42 200 Kč. Nejvíce peněz bylo vybráno poslední červencový pátek, kdy téměř padla hranice deseti tisíc korun. Na druhou stranu ani jeden pátek neklesl výtěžek pod tři tisíce korun.

Kinematograf bratří Čadíků nás bavil od 14. do 18. srpna a i ten vybíral na dobrou věc. Večer co večer jste mohli svými drobnými příspěvy na Konto Bariéry. Za pět srpnových představení bylo vybráno 36 748 Kč. Kinematograf se již v Litomyšli zastavil desetkrát a na celkem třiapadesáti filmových projekcích se vybralo krásných 289 624 Kč.

Všem vám upřímně děkujeme za velkorysost. Pomáháte tak plnit přání a tužby těch, kteří se nemají tak dobře jako my.

CHLAPCI POZOR!

ještě pro vás volná místa v

TANEČNÍM KURZU PRO MLÁDEŽ

od soboty 12. 9. 2009 v 17 hod
tel. 461 619 183, 731 460 663

LIDOVÝ DŮM V LITOMYŠLI

Volební okrsky v Litomyšli pro volby do Poslanecké sněmovny

Starosta města Litomyšl oznamuje:

Volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky se uskuteční dne 9. října od 14.00 do 22.00 a dne 10. října od 8.00 do 14.00.

Občané volí ve volebních místnostech podle místa, kde jsou přihlášení k trvalému pobytu.

Internát nemocnice (J. E. Purkyně 919) - Dukelská, J. E. Purkyně, Mařákova, Na Řetízku, Partyzánská, Z. Kopala

Gymnázium (T. G. Masaryka 590) - Fučíkova, 17. listopadu, 9. května

Střední odborná škola technická (T. G. Masaryka 659) - Bří Štaftrných, T. G. Masaryka, U Školek

Silnice a mosty (Sokolovská 94) - J. Želivského, J. Žižky, Míru, Nádražní, Revoluční, Sokolovská, U Sádek, Zahradní

Sokolovna (Moravská 628) - Benátská, Černá hora, Fügnerova, Jar. Metyše, Jaselská, K Markovu mlýnu, Moravská, Nová, P. Jilemnického, Prokešova, Sadová, Sluneční, Strakovská, Trstěnická, U Náhonu, U Plovárny

I. Základní škola (Zámecká 496) - Braunerovo nám., Bří Pátů, Jiráskova, Lidická, Nerudova, P. Bezruč, Prkenná, Rektora Strážského, T. Novákové, Tyršova, Zámecká

Autoškola Patočka (P. Bezruč 21) - J. Matičky, Jiráskovo nám., Lomená, M. Kuděje, Okružní, Osevní, Peciny, Pod Prokopem, Portmanka, Příčná, V. K. Jeřábka, Vlkov, Za Brankou, Za Moštěním

Bufet U Řeky (Na Lánech 764) - Hrnčířská, J. Formánka,

Jabloňová, Jateční, Končinská, Kornická, Lánská, Na Lánech, U Lomu

Střední pedagogická škola (Komenského nám. 22) - A. Tomička, Bernardka, Družstevní, F. Vognera, Havlíčkova, Komenského nám., Kpt. Jaroše, M. Švabinského, Polní, Zahájská

Hotel Zlatá Hvězda – salonek (Smetanovo náměstí 84) - B. Němcové, Mariánská, Smetanovo náměstí, Šantovo nám., Šmilovského, Špitálská, Touloucovo nám., Vodní valy

Kulturní dům Pohodlí (Pohodlí 83) - Pohodlí

Hasičská zbrojnice Pazucha (Pazucha 99) - Pazucha

Hasičská zbrojnice Suchá (Suchá 43) - Suchá

Sál restaurace Na Žabárně (Nedošín 5) - Nedošín

Hasičská zbrojnice Kornice (Kornice 59) - Kornice

Hasičská zbrojnice Nová Ves (Nová Ves u Litomyšle 47) - Nová Ves u Litomyšle

Voliči bude umožněno hlasování poté, kdy prokáže svou totožnost a státní občanství České republiky (platným občanským průkazem, cestovním, diplomatickým nebo služebním pasem České republiky), nebo totožnost a státní občanství jiného členského státu Evropské unie a zápis v evidenci obyvatel.

Neprokáže-li uvedené skutečnosti stanovenými doklady, nebude mu hlasování umožněno.

Každému voliči budou dodány nejpozději 3 dny předem konání voleb hlasovací lístky.

Ve dnech voleb voliči může obdržet hlasovací lístky i ve volební místnosti.

Michal Kortyš, starosta

Fakulta restaurování s novým děkanem

Akademický senát Fakulty restaurování Univerzity Pardubice zvolil v pátek 14. srpna, následně po předvolebním shromáždění akademické obce fakulty, nového kandidáta na funkci děkana fakulty. Stal se jím ing. Karol Bayer.

Dosavadní děkan Fakulty restaurování, která je na počet studentů nejmenší ze sedmi fakult Univerzity Pardubice a sídlí v Litomyšli, doc. Jiří Novotný, akademický sochař, funkci opustil k 30. červnu.

Akademický senát fakulty v červenci vyhlásil volby nového kandidáta na funkci děkana. Ve vyhlášeném termínu byl podán jediný návrh na kandidáta na tuto funkci, který se představil se svými plány, jak nadále řídit fakultu, akademické obci fakulty v pátek 14. srpna.

Hned poté zasedal devítičlenný akademický senát, složený ze zvolených zástupců akademické obce fakulty z řad akademických pracovníků i studentů, který v tajné volbě navrhovaného kandidáta potvrdil. Návrh na jmenování nového děkana fakulty ing. Karola Bayera předal předseda senátu BcA. Radomír Slovák rektorovi Univerzity Pardubice, prof. ing. Jiřímu Málkovi, DrSc. Ten v pátek 28. srpna předal jmenování do funkce novému děkanovi Fakulty restaurování ing. Karolu Bayerovi. Čtyřleté děkanské období mu začalo 1. září.

Ing. Karol Bayer působí na fakultě jako proděkan pro vnější vztahy a výzkum a zároveň od doby vzniku fakulty vede katedru chemické technologie. Stane se druhým děkanem v čele fakulty, která vznikla pod Univerzitou Pardubice v roce 2005.

Fakulta restaurování vznikla jako samostatná fakulta Univerzity Pardubice v roce 2005. Svými vzdělávacími, vědeckými i uměleckými aktivitami v oblasti konzervace a restaurování památek a zapojením do projektů zaměřených na záchranu kulturního fondu České republiky i mezinárodních navazuje na více než desetiletou tradici restaurátorské výuky na Institutu restaurování a konzervačních technik Litomyšl o.p.s. Je jedním z mála univerzitních pracovišť, které zabezpečuje výchovu vysokoškolsky vzdělaných restaurátorů. Fakulta nabízí v současné době bakalářské a navazující magisterské studium programu Výtvarná umění, pěstovaného v bakalářském stupni ve čtyřech obo-

rech, v magisterském stupni ve dvou oborech. Vzhledem k tomu, že zajišťuje výchovu umělecky zaměřených a velice specializovaných oborů, studuje na fakultě jen necelá stovka studentů. Fakulta je tak na počet studentů nejmenší ze 7 fakult Univerzity Pardubice.

Fakulta připravuje odborníky v oblasti restaurování a konzervace památek a uměleckých děl na různých podložkách - kameni, nástěnných malbách, na papíru a dalších souvisejících materiálech, kteří jsou vzděláni v oblasti umělecké, výtvarného a užitého umění, historie umění a zároveň i řemeslně zdatní s dostatečnými znalostmi i v přírodních vědách, chemických technologiích a příbuzných oborech. Studenti se učí využívat také soudobé poznatky a moderní metody v konzervačních technikách. Důraz je rovněž kladen na etické a estetické aspekty restaurování, památkové péče a znalosti legislativy.

Absolventi jsou tak odborně připraveni na náročnou dráhu samostatného restaurátora a konzervátora uměleckých a řemeslných děl, přičemž jsou vedeni jak pro samostatnou práci v terénu, tak pro práci vedoucích restaurátorských týmů. Vzhledem k péči, která je věnována jazykovým znalostem studentů a jejich účasti na mezinárodních projektech restaurování, dává jejich dosažená kvalifikace vynikající předpoklady pro uplatnění při obnově a uchování uměleckých a architektonických památek i v mezinárodním měřítku.

-red-

Omluva za chybné údaje v čísle 8

Přijměte, prosím, omluvu za chybné údaje uvedené v článku „Zvýšení cen vodného a stočného“ otištěného v minulém vydání Lilie. Pracovnice Vodovodů Litomyšl přehlédla, že v Moravské Třebové mají dvě různé ceny - Moravská Třebová a Skupinový vodovod a poskytla tak chybnou informaci. V Moravské Třebové platí 56 Kč, na místo uvedených 49,90 Kč. Podle ředitele Vhosu Jana Šimona je však chyba i u Poličky, kde by měla být částka 60,90 Kč, nikoli 70,90 Kč.

-red-

„Varhanní píšťaly skoro mluvily“

Na neděli 9. srpna byl naplánován koncert v kostele Povýšení sv. Kříže s názvem Svátek varhan. Vystoupit měl fenomenální varhanní virtuos Karel Paukert, společně s účastníky letošních Mezinárodních smyčcových kurzů. Bohužel nakonec byl koncert zrušen. Přestože není možné těmito řádky přenést zážitek z mistrovské hry Karla Paukerta, přijímáte alespoň rozhovor s ním.

Karel Paukert, český varhaník, hobojista a umělecký kurátor, pochází ze Skutče, ale již přes čtyřicet let žije v Clevelandu v Ohiu. Působil jako hudební pedagog a je propagátorem české hudby v Americe.

■ *Jak jste se dostal ke hře na varhany?*

To se stalo vlastně náhodou. Varhany pro mě byly takový mysteriózní nástroj. Byl jsem ministrem v kostele, a tak si mě často zval Monsignore Sahula, abych mu ráno ministroval. To bylo vždy v šest hodin. Byl jsem zmrzlý a promočený, bylo mi 7 nebo 8 roků, šel jsem ve sněhu do kostela. Tam jsem skoro usínal, vždycky jsem ale rozzehnul svíčky. A jak svíčky blikotaly, tak mě okouzlovaly varhanní píšťaly. Nemohu říci proč, ale jako klukovi se mi to hrozně líbilo. Svíčky blikotaly a varhanní píšťaly skoro mluvily. Byly němé, ale přesto mluvily. Když mi bylo 11 nebo 12 let, tak jsem hodně poslouchal noční programy pražského rozhlasu. Jednou tam byl varhanní koncert. Velkého Bacha hrál dr. Jiří Reinberger. To jsem poprvé slyšel monumentální varhanní plénum. Tak se mi to líbilo, že jsem pak dlouho „mořil“ matku, aby mě vzala k regenschorimu ve Skutči, panu Zindulkovi, abych se mohl učit na varhany. Ona říkala, že to neudělá, protože vždycky něco začnu a pak nepokračuji. Pokračoval jsem ale s „mořením“, takže to nakonec udělala. Pro varhany jsem se zapálil od začátku. Pak jsem rok jezdil na kole do Chrudimi k panu Židkovi. Ne váníci, ale rozhodně deštěm, takže jsem se „kalil jako ocel“.

■ *Pocházíte ze Skutče, což není tak daleko odsud. Jaký máte vztah k Litomyšli?*

Pamatuji si, jak jsme do Litomyšle jezdili s dědečkem. On mě vždycky vzal na „štangli“ na kole a jezdili jsme sem na různé podniky. Potom autobusem jsme jezdili na první Smetanovy slavnosti. Ještě mám partituru Prodané nevěsty podepsanou panem Otavou, panem Hakenem a paní Tauberovou. Jako kluk jsem úplně šlel radostí, abych byl blízko těchto umělců. Litomyšl rozhodně byla význačným městem pro mě a moji rodinu.

■ *Partička karet, na kterou jste měl přiletět za svým přítelem prof. Milanem Vítkem, se změnila v koncertní vystoupení...*

S přítelem prof. Milanem Vítkem, který zde vyučuje každým rokem mistrovské houslové třídy na Meziná-

rodních smyčcových kurzech, jsme se sblížili a nejenom hudebně. Také jsme zjistili, že máme lásku k mariáši. Kdykoli máme možnost, tak si zahráme partičku karet. Prof. Vítke se zmínil panu řediteli Kašparovi, a tak se to realizovalo. Já jsem ale před tímto plánovaným koncertem hrál pro sdružení německých varhaníků – Gesellschaft der Orgelfreunde – Přátelé varhanní hudby, což jsou výkonní varhaníci a amatéři. Tohoto kongresu se zúčastnilo plno českých a moravských varhaníků. Konal se celý týden.

■ *Co jste si připravil pro Litomyšlany? (otázka směřovala na program nedělního koncertu, který se však nekonal, pozn. red.)*

Budu hrát stěžejní díla varhanní literatury od Bacha, rozhodně Lista. Jiří Teml, pražský skladatel, pro mě napsal malou fantasii, takže zahrají i tu. Co je však zajímavé, že tady bude taková interpolace s dvěma kvartety ze třídy prof. Vítka. Budou hrát varhany, kvarteto, zase varhany, zase kvarteto, zase varhany, takže to bude takový varhanní sendvič.

■ *Na dnešní zkoušce se seznamujete s varhanami v kostele Povýšení sv. Kříže. Co na ně říkáte?*

Musím říci, že hrací stůl je koncipovaný pro nějakého obra nebo paionického tvora, protože nějak jsem si tu lavici pořádně nemohl naštelovat. Rozhodně chvíli trvá, než se člověk „zabydlí“. Každé varhany jsou jiné. Když např. hrajete na Steinway klavír a je z Hamburku, tak už víte, co můžete a nemůžete, a co asi se dá předpokládat. U varhan je to ale vždy divoce jiné. To je i zdejší případ. Je radostně překvapení, že varhany fungují. Možná, že jsou moc veliké pro tento prostor, to ještě nevím, ale barevné možnosti jsou veliké. Mám ještě pár hodin, tak to vyzkouším. Rád bych si je poslechl dole, protože jediné tak se dají posoudit. Člověk musí poslouchat varhany s odstupem, protože tady máte akustiku, se kterou se také musí počítat.

Americké koncertní haly jsou přirozeně akusticky suché a kostely nemají ten dozvuk jako tady. Člověk se musí trochu přizpůsobit a to přirozeně trvá. Musím se do toho vžít.

■ *Kam míříte z Litomyšle?*

Příští týden hrají v Tachově, potom v Českých Budějovicích a pak v jižní Francii. Mám čtyři koncerty v Německu, kde hrají Petra Ebena, jeho poslední velké dílo – Labyrint světa a ráj srdce na Komenského texty. Končím v Noter Dame v Paříži recitálem Janáčka, Wiedermana, Bacha a Cesara Franka.

■ *Vraťte se zpět do minulosti. Jak jste se vlastně dostal do Ameriky?*

Nejdříve jsem odešel na roční angažmá na Island s tím, že bych zůstal ilegálně venku. Byl jsem hobojista v islandském symfonickém orchestru. Udržoval jsem ale kontakt s belgickým varhaníkem Gabrielem Verschraegenem, který mi přislíbil pomoc, kdybych se dostal ven. Vyučoval by mě a já pak bych vyučoval jeho žáky. Byl bych jeho asistentem v katedrále v Gentu. On byl tím hlavním mecenášem. Na vlastní pěst jsem se legálně odebral do Norska, kde jsem natáčel program české hudby v katedrále. České úřady mi dovolily, abych jel sám. V Oslu jsem se, jak se říká „zdechnul“. Snažil jsem se dostat do Gentu, ale vyskytly se problémy. Také jsem byl kvůli tomu ve vězení. V Dánsku jsem byl jen chvíli, ale čekal jsem tam 3 měsíce na volné noze, což bylo hrozně těžké, protože jsem nevěděl, jestli se to uskuteční, ale vízum do Belgie trvalo tři měsíce. Když jsem dojel do Belgie, tak bylo vše v pořádku. Pak jsem ale zjistil, že Belgie je moc malá, když nemám strýčka Belgičana. Ne, že by to pro mě nebylo možné, jelikož tam jsou i jiní Češi, ale rozhodl jsem se jít do Ameriky. To bylo v prosinci 1964.

■ *Jaké byly vaše začátky v cizí a neznámé zemi?*

Měl jsem amerického sponzora. Byl to redaktor časopisu pro varhaníky. Ten mi navrhl, abych nejdříve studoval na americké univerzitě a seznámil se tak s tím, jak se tam vyučuje, protože to je podstatně jiné než na univerzitách v Evropě. Tak jsem se dostal na jistou Washington University v St. Louis. Za 2 roky mě žádala významná univerzita v Evanstonu na předměstí Chicaga, zda bych tam neučil na Northwestern university. Tam jsem byl řádným profesorem. Potom jsem se dostal do muzea v Clevelandu, protože jsem chtěl být více ve styku s umělci. Byl jsem víceméně impresário a sám jsem hrál pravidelné varhanní koncerty. Nadace mi umožňovala, abych plánoval cokoli, co uznám za vhodné. Tím pádem jsem zval spousty českých umělců.

Ptala se **Jana Bisová**

Bleskový rozhovor s profesorem Milanem Vítkem

Mezinárodní smyčcové kurzy pořádané v Litomyšli by bez profesora Milana Vítka nebyly tím, čím jsou. Milan Vítke je jejich nedílnou součástí a přenáší do nich kus své osobnosti. Samozřejmě i letos se od 27. července do 15. srpna ujal výuky studentů, kteří dorazili z různých koutů světa.

■ *Jak vybíráte účastníky smyčcových kurzů?*

Přihlášení musí poslat DVD nahrávky, abychom je mohli vidět. Nyní, když máme také komorní hru, to je důležité, abychom mohli sestavit kvarteta. Máme tak také představu o jejich mentalitě a osobnosti. Můžeme dát dohromady ty, kteří pak spolu budou spolupracovat.

■ *Jaké požadavky musí přihlášení splňovat?*

Rozhodně musejí mít za sebou nějakou školu. Účastníci jsou většinou buď studenti vysokých škol, univerzit nebo konzervatorií. Někteří studia již dokončili, ale rozhodně musejí mít tu nejvyšší kvalifikaci.

■ *Zvyšuje se kvalita přihlášených studentů?*

Řekl bych, že ano. Letos tady například máme velice silný ročník. Úroveň účastníků jde rozhodně nahoru.

■ *Co vám výuka na těchto mezinárodních smyčcových kurzech dává?*

Já miluji učení, takže pro mě je to krásný čas. Z Dánska jsem odešel, protože tam se musí v 70 letech do penze. Přemýšlel jsem, co bych dělal v penzi, ale nic jsem nenašel. Muzika a učení to je můj koníček a zaměstnání. Z tohoto důvodu jsem odešel do USA (od roku 2001 je stálým profesorem houslové hry na Oberlin Conservatory of Music v Ohiu), kde je to neomezené. Dokud děláte dobrou práci, dokud žáci mají zájem, jste při dobrém zdraví, tak se tam dá učit neomezeně. Když to už nebude dostatečně dobré, tak skončím sám.

■ *V Litomyšli vám s výukou pomáhají kolegové. Je lepší pracovat takto v týmu nebo spíše sám?*

S dalšími kolegy můžeme sedět a diskutovat věci, které se nám honí hlavou po roky a vyměňovat si názory na určité věci. To je ohromně obohacující jak pro mě, tak pro kolegy a pochopitelně také pro účastníky. Tady mohou získat strašně moc zkušeností.

■ *Kteří kolegové hudebníci letos přijeli a co vyučují?*

Letos tady mám kolegu z Dánska, Michaela Malmgreena, který je vedoucím druhých houslí v orchestru, kde já jsem původně v roce 1969 nastoupil. Rovněž je mým

kolegou z akademie v Kodani. Čelo vyučuje profesor Wolfgang Mehlhorn, s nímž jsem učil na kurzech v Německu a Anglii. Známe se asi 30 let a hráli jsme spolu i komorní hru, čili jde o starou známost. Třetí je Fin Ilari Angervo, jež nám byl doporučen a je ohromný. Dali jsme tak dohromady výběrů tým.

Ptala se **Jana Bisová**

Malá – velká – unikátní – prostě Litomyšl

Litomyšl si připomíná 750 let od doby, kdy Přemysl Otakar II. udělil Litomyšli městská práva. Toto významné výročí slavíme v našem městě celý rok. Oslavy byly zahájeny již v posledních hodinách loňského roku silvestrovským ohňostrojem. Radost ze slavení neumenšuje ani fakt, že historie Litomyšle sahá ještě mnohem dále do minulosti. „Tisíciletá historie města se opírá o zmínku v Kosmově kronice, která zmiňuje hrad Litomyšl jako pohraniční pevnost panství knížete Slavníka v údajném roce jeho smrti (981),“ říká Petr Chaloupka z Regionálního muzea Litomyšl a doplňuje: „Kosmas však svoji kroniku popisoval o více než 130 let později. Datace počátků Litomyšle je tedy velmi nejistá.“

„Jeden vrchol oslav máme již za sebou,“ sděluje šéf přípravného týmu oslav Radomil Kašpar a dodává: „Květnové oslavy ukázaly, že podtitul Litomyšlané Litomyšlanům se osvědčil. Bylo hezké vidět Litomyšlané slavit a bavit se společně.“ Druhý vrchol letošních oslav zažijeme od 11. do 13. září. V rámci Dnů otevřených dveří památek si budeme připomínat, tentokrát především na zámeckém návrší, „Litomyšl unikátní“. Podtitul akce „Malá – velká – unikátní – prostě Litomyšl“ nám napovídá, že se opět máme na co těšit.

Oslavy zahájíme dvojným provedením Prodané nevěsty. Nenechte se však zmást – v podání divadelní společnosti Jožina Janouška neuslyšíte známé árie. Představení v zámeckém divadelku odkazuje na národní operu jen velmi, velmi volně. V sobotu k nám možná přijde i kouzelník. Stane se tak díky Klasa dětskému koutu v zámeckých zahradách. Děti se mohou těšit na soutěže a další program, dospěláci na ochutnávky Klasou certifikovaných výrobků. Na prvním nádvoří bude postaveno pódium, kde se budou během dne střídát nejrůznější kapely. V patnáct hodin si můžete vybrat, zda navštívíte v zámeckém divadelku koncert v rámci festivalu Mladá Praha nebo vernisáž výstavy

Unikáty z dějin Litomyšle v Regionálním muzeu. Většinu z vystavených unikátů měli Litomyšlané možnost shlédnout naposledy před mnoha desetiletími, řada z nich bude vystavována poprvé. Milovníci nejrůznějších „nej“ si přijdou na své – až do 27. září, kdy výstava končí, budou každou celou hodinu, včetně víkendů, začínat komentované prohlídky.

Dalším vrcholem sobotního odpoledne bude Jezdecký drezurní koktejl ve Francouzské zámecké zahradě. Litomyšl a koně k sobě prostě nerozlučně patří. „Drezury vychází z historie – i tak se dřív bavili zámeční páni,“ říká jeden z organizátorů Zdeněk Jílek z Němčic a dodává: „Můžeme se těšit minimálně na sedm vystoupení. Vše na hudbu a předem propracovanou choreografii.“ Jílek přirovnává jezdeckou drezuru k volné soutěži krasobruslení. „Některé cviky jsou předepsané, ostatní volné. Uvidíme opravdu vrcholové cviky – chybět nebude padeže, sóličko, ani ukázka tzv. pasáže ze španělské jezdecké školy,“ láká Jílek a s úsměvem dodává: „Uvidíme, jak se bude snubit černý barokní kůň s renesančním zámkem.“

Koncert skupiny Hangover nám zpríjemní čekání na tmu a hlavní Ohnivý Cirkus GARUDA. Půjde o další zajímavou podívanou a snad i umělecký zážitek. Záměrem je citlivě propojování ohnivých show, žongléřských technik, akrobacie, fyzického divadla, klasické klaunerie s odkazem na techniku nejen tradičního cirkusu, ale převážně zapomenutých rituálů světových etnik. V rámci představení uvidíme obrazy ohnivého tance, v nichž se snoubí všechny tyto aspekty do jednoho divadelního celku. Soubor Cirque GARUDA zahajoval kromě jiného i letošní ročník festivalu Letní Letná, který patří mezi nejlepší akce svého druhu v Evropě. Věříme tedy, že i Litomyšlanům udělá jejich představení radost. A komu se ještě nebude chtít domů, může si na dobrou noc zaprozpěvat se skupinou Cimbal Classic. Máte-li rádi průzračná a čistě

melodie, lyrické a přemýšlivé texty propojené přirozeným zpěvem a nadprůměrným muzikantským řemeslem, pak vás kapela kolem Kateřiny a Dalibora Štruncových určitě nezklame.

Neděle bude ve znamení komentovaných prohlídek výstavy Unikáty z dějin Litomyšle, minikoncertů v zámecké kapli a samozřejmě otevřených dveří mnoha památkových objektů (i těch běžně uzavřených – věže kostela a gymnázia, Lidového domu...). Navíc můžete navštívit dva koncerty v Klášterních zahradách – od dvou odpoledne potěší milovníky dechovky Litomyšlská jedenáctka Bekras. Od čtyř hodin se těšte na Kolínský komorní symfonák KOKOSY. Jejich hlavní specializací jsou filmové melodie, netradiční aranže a humor. Mezi koncerty si můžete odskočit do Regionálního muzea a poslechnout si až pohádkové povídky z cesty tří litomyšlských gymnazistů a jednoho robota k 1. místu světové soutěže INTEL ISEF 2009. V podvečer máte možnost spolu s divadelní společností Rok a půl s Valdštejnem prožít Nejbláznivější den. Kromě otevřených památek můžete navštívit také řadu výstav a projekcí. Historii a současnost nejstarší školní budovy v Litomyšli je možné vidět na výstavě Školní návraty. Výstavu portrétních fotografií Můj svět, Zážitky z Austrálie a Světového dne mládeže v Lidovém domě. Unikáty z dějin Litomyšle na vás čekají v Regionálním muzeu a například kresby Bedřicha Smetany v jeho rodném bytu v zámeckém pivovaru. Po celé Litomyšli budete na veřejných prostranstvích potkávat unikátní sochy Aleše Veselého a na pohyblivé obrázky z archivu klubu filmových amatérů se zajděte podívat do Zámeckého infocentra. Zajištěno bude také bohaté občerstvení. Přidá-li se k oslavám i sluníčko a pravé babí léto, nic nebrání tomu, abychom si zářijové oslavy pořádně užili.

Michaela Severová,

tisková mluvčí Města Litomyšl

Žij v živých městech s živými památkami!

Návštěvnost některých památkových objektů klesá. Zahraničním, ale i domácím návštěvníkům již nestačí prostě prohlídky našich skvostů. Ani zápis na Seznam UNESCO není samospasitelný. Návštěvníci touží především po zážitcích. Proto je třeba prohlídky zatraktivnit, pořádat u památkových objektech různé akce, přizpůsobit dlouhé, historické výklady rodinám s dětmi – možnosti je celá řada.

Několik řešení lze nalézt v projektu Živá města – živé památky. V polovině prázdnin podala obecně prospěšná společnost Terra nostra – malebný kraj žádost o poskytnutí grantu na financování tohoto projektu z tzv. Integrovaného operačního programu – Národní podpora cestovního ruchu. Finanční prostředky, které jsou v této oblasti intervence rozdělovány, jsou určeny na prezentaci a propagaci kulturního a přírodního bohatství, kulturního průmyslu a služeb s využitím pro cestovní ruch na národní úrovni.

Žadatel se spojil se sdruženími České dědictví UNESCO a Česká inspirace. Navržené aktivity propojují témata historie, památek, kultury s identifikací lidí s kořeny a historií daných měst přesně v souladu s podtitulem „Žij v živých městech s živými památkami“. Nosnou aktivitou projektu je realizace mobilní artistní roadshow, na kterou budou navázány další denní a večerní aktivity a doplňkový program. Celá akce získá v případě podpory svůj název s výstižným podtitulem a výrazným výtvarným stylem. Hlavním tématem show má být inspirace a tvořivost bez hranic. To vše v přímé souvislosti s městy sdružení České dědictví UNESCO a České inspirace. Ať se jedná o architekturu, literaturu, hudbu, výtvarná nebo jiná umění vztahující se k těmto městům. S volnou návazností plánujeme prezentovat i jiné umělce nebo jejich díla pohybující se na těžko definované hranici geniality či číreho podivinství. Ve spolupráci s vhodným uměleckým souborem připravíme vlastní představení „na míru“. Stylově ho chceme zařadit do žánru multimediaální performance. Koncep-

ce se bude opírat o moderní tanec s využitím světelné show, velkoplošné projekce a hudby. Variantou je použití moderní technologie motion-capture, která přenáší pohyby tanečnicka přímo na plátno. Ty jsou však pomocí digitálních technologií převedeny do pohybu strojů, zvířat a dalších živých a neživých předmětů. Doplňkovým programem mobilní roadshow, kde bude prostor i pro hostování amatérských kapel, či například pro autorské čtení na dobrou noc, budou soutěže. Pro děti literární a výtvarná, pro všechny věkové skupiny bude připravena soutěž fotografická. Mezi další doplňkové aktivity bude patřit osvětový pořad pro školy, putovní výstava a akce s názvem Ozvěny festivalů. Cílem poslední jmenované aktivity je přenést jedno festivalové představení známých festivalů do jiného města – nejlépe do památky UNESCO či dalších památkových objektů. Princip se pokusím vysvětlit na jednoduchém příkladu tradiční akce: „Smetanova Litomyšl tentokrát v Kutné Hoře“. V rámci projektu uspořádáme například v Chrámě sv. Barbory v Kutné Hoře koncert vážné hudby pod hlavičkou Mezinárodního operního festivalu Smetanova Litomyšl. Tím přispějeme k oživení památky, podpoříme putování za živou kulturou a budeme propagovat zároveň festival Smetanova Litomyšl a město Litomyšl v Kutné Hoře.

Záměrem projektu je novým způsobem nabízet významné památky měst v České republice. Projekt se vyznačuje inovativností jak ve své náplni – nový způsob a charakter propagace a oslovení veřejnosti „buď součástí svého města a jeho památek“ – a jednak inovativností v přístupu – společná a jednotná propagace nejvýznamnějších památek českých měst sdružených ve dvou významných svazcích obcí. Snaží se nekonvenčně, neotřele a nápaditě propagovat jednotlivá historická města a jejich historické unikáty a vytváří tak prostor pro nový směr – vývoj a inovace v pojetí cestovního ruchu jako součástí života měst.

Pokud vás náš připravovaný projekt zaujal, držte prosím palce. Rozhodnutí o přidělení dotace má být vydáno v podzimních měsících. Budeme-li úspěšní, vyjede roadshow na cesty během turistické sezóny 2010.

Michaela Severová,

výkonná ředitelka sdružení České dědictví UNESCO

Možná přijde i kouzelník Klasa dětský kout v zámeckých zahradách

9:00 – 18:00	Výtvarné aktivity
-	Výroba náhrdelníků (těstoviny KLASA)
-	Výrobky z mechové pryže
-	Výroba barevných koček KLASA z tvrdého papíru
-	Výroba barevných kolíčků
9:00 – 9:30	Poznávání potravin podle hmatu
9:30 – 10:00	Hokey
10:00 – 10:30	Závody autíček na dálkové ovládání
10:30 – 11:00	Foukání triček
11:00 – 11:30	Závody scootaddles
11:30 – 12:00	Divadelní představení „O Kobližkově“
12:00 – 12:30	Opicí dráha
12:30 – 13:00	Foukání triček
13:00 – 13:30	Hokey
13:30 – 14:00	Závody koloběžek a odstrkovadel
14:00 – 14:30	Malování na obličeje + FOCENÍ
14:30 – 15:00	Vystoupení klauna
15:00 – 15:30	Závody scootaddles
15:30 – 16:00	Malování na obličeje + FOCENÍ
16:00 – 16:30	Vystoupení kouzelníka
16:30 – 17:00	Foukání triček
17:00 – 17:30	Závody koloběžek a odstrkovadel
17:30 – 18:00	Výtvarné aktivity

Malá – velká – unikátní – prostě Litomyšl

Slavte s námi 750 let povýšení Litomyše na město

11. – 13. 9. 2009

Pátek 11. září

Prodaná nevěsta

17:00 a 19:00 Zámecké divadélko

volně na motivy národní opery uvádí divadelní společnost Jožina Janouška

60 Kč / 30 Kč pro držitele Výroční karty

Litomyšlana (předprodej v IC na zámku)

Sobota 12. září

Možná přijde i kouzelník

9:00 – 18:00 Klasa dětský kout v zámeckých zahradách

Nejen Litomyšlané nejen Litomyšlanům

10:00 – 15:00 První zámecké nádvoří

Svítání Brno, NOTYTAKY Litomyšl

STATUS QUO revival Litomyšl

Mother's Angels Litomyšl

Koncert v rámci festivalu Mladá Praha

15:00 Zámecké divadélko

Skladby Chopina, Liszta, Schumanna či Prokofjeva v podání: Helena Chejnová – viola, Jiří Janík – klavír, Kaneko Miyuji – klavír

Unikáty z dějin Litomyše

15:00 Regionální muzeum

Vernisáž unikátní výstavy unikátů, muzeum otevřeno do 21 hodin

Jezdecký drezurní koktejl aneb Cocktail dedresáže

16:00 – 18:00 Francouzská zámecká zahrada

Koncert skupiny Hangover

(Litomyšl a Praha)

19:00 První zámecké nádvoří

Ohnivý Cirkus GARUDA

20:30 První zámecké nádvoří

žonglování, akrobacie, fyzické divadlo a klaunerie

Prozpěvování na dobrou noc se skupinou Cimbál Classic

22:00 První zámecké nádvoří

Neděle 13. září

Regionální muzeum

Od 9 hodin každou hodinu komentovaná prohlídka výstavy Unikáty z dějin Litomyše

po celou dobu konání výstavy do 27. 9.

Minikoncerty v zámecké kapli

Od 10 hodin průběžně po celý den

Promenádní koncert dechového orchestru Bekras

14:00 Klášterní zahrady

za deště: Kongresový sál zámku Litomyšl

Prezentace robota litomyšlských gymnazistů

15:00 Regionální muzeum

(1. místo v soutěži INTEL ISEF 2009)

Marek Votroubek, Jan Král, Petr Bubeníček

Z pohádky do pohádky s Kokosy Kolín

16:00 Klášterní zahrady

za deště: Kostel Povýšení sv. Kříže

Nejbláznivější den

18:00 Zámecké divadélko

Hru na motivy Figarovy svatby sehraje divadelní spolek Rok a půl s Valdštejnem

60 Kč / 30 Kč pro držitele Výroční karty Litomyšlana

(předprodej v IC na zámku)

Připraveno bohaté občerstvení včetně stánků s dobrými a kvalitními potravinami Klasa

Den otevřených dveří památek 12. – 13. září

Zdarma:

Zámecké sklepení 9 – 17 hod. Regionální

muzeum So: 9 – 12, 13 – 21, Ne: 9 – 12,

13 – 17 hod. Rodný byt B. Smetany

9 – 12, 13 – 17 hod. Dům U Rytířů 9 – 12,

13 – 17 hod. Městská galerie na zámku

9 – 12, 13 – 17 hod. Červená věž 9 – 12,

13 – 17 hod. Kostel Povýšení sv. Kříže

včetně kostelní věže 9 – 17 hod. Věž

Gymnázia 9 – 17 hod.

Výhody pro držitele Výroční karty Litomyšlana:

Portmoneum – zdarma, 9 – 12, 13 – 17 hod. Dva zámecké okruhy, expozice klavírů – 10 Kč, 9 – 17 hod.

Další výhody:

Portmoneum – 30 Kč, 9 – 12, 13 – 17 hod.

Muzeum antiky – 10 Kč, 9 – 12,

13 – 17 hod. Zámek – hromadné skupiny

seniorů a dětí – zdarma 9 – 17 hod.

Výstavy a projekce

Unikáty z dějin Litomyše – aneb

to nejkrásnější a nejzácnější z naší

historie – Regionální muzeum / 9 – 12,

13 – 17 hod. Výstava o historii Lidového

domu – Lidový dům / 10 – 18 hod. Můj

svět – výstava portrétních fotografií –

Lidový dům / 10 – 18 hod. Zážitky

z Austrálie & Světové dny mládeže 2008

– fotografie Romana Mála – Lidový dům

/ 10 – 18 hod. Školní návraty – historie

a současnost nejstarší školní budovy

v Litomyšli včetně videoprojekce –

Základní škola Zámecká / 10 – 16 hod.

Aleš Veselý v prostorách Josefa Pleskota

– veřejná prostranství Litomyše.

J. W. Goethe: Faust – ilustrace Josefa

Váchala – Portmoneum / 9 – 12,

13 – 17 hod. Kresby Bedřicha Smetany –

Rodný byt Bedřicha Smetany / 9 – 12,

13 – 17 hod. Josef Čapek – kresby 1913

– 1916 – Galerie Zdeněk Sklenář / So:

13 – 18 hod. Jiří Šimek: Obrazy, sochy,

loutky – Galerie Sofia. Jiří Kříklava: Emoce

/ Galerie Sofia / od soboty 12. 9. Litomyšl

v obrazech – dům U Rytířů / 9 – 12,

13 – 17 hod. Střípky z Litomyše aneb

takoví jsme byli – Zámecké infocentrum /

projekce Klubu filmových amatérů.

Podrobnosti na www.litomysl.cz a v IC Litomyšl

V IC internet zdarma – možnost poslat pozdrav či foto svým přátelům. Nen-li uvedeno jinak, vstup zdarma. Změna programu vyhrazena!

750 Litomyšl městem
1259–2009

Duchovní význam Kaddish a jeho inspirace v umění

k zamyšlení...

V souvislosti s uvedením Symfonie č. 3 – Kaddish Leonarda Bernsteina v rámci 51. Mezinárodního operního festivalu Smetanova Litomyšl a v souvislosti s instalováním stejnojmenné sochy Aleše Veselého v Klášterních zahradách v Litomyšli se mne někteří ptali, co z duchovního hlediska znamená Kaddish?

Kaddish (pozn. 1.) je v židovství posvícující modlitba, při níž modlitebník vstupuje před svatého Boha, v jehož blízkosti nemůže nic nečistého či zvráceného obstát. Nelze se tedy divit, že tento vstup do odděleného Hospodinova duchovního prostoru byl provázen modlitebníkovou básní.

Hlavním tématem Kaddish je především chvalo zpěv, kterým modlitebník oslavuje Boží jméno. To lze slyšet na vícero místech této modlitby. Za všechny uvádím tento příklad: „Nechť se Jeho veliké Jméno vyvíší a posvěti... Buď pozhánáno Jeho veliké Jméno na věky věků...“ (Amen).

Podobnou oslavu Božích jmen je možné slyšet i ve speciálním typu této modlitby – v „Kaddishi sirotků“, který je mylně ztotožňován s modlitbou za mrtvé. Tuto oslavnou modlitbu se modlí truchlící po dobu jednoho roku od úmrtí blízkého příbuzného a zaznívá v ní vedle adorace Boha i zaslíbení věčného života.

Dalším důležitým tématem Kaddish je i prosba o zjevení Boží existence před zraky pronarodů (pozn. 2.).

Tato posvícující modlitba Kaddish se také stala inspirací mnoha umělcům při tvorbě jejich děl.

Mimořádným zážitkem byla pro mne výše zmíněná Bernsteinova symfonie Kaddish v podání Českého filharmonického sboru Brno a v uměleckém přednesu Soni Červené na 51. Mezinárodním operním festivalu Smetanova Litomyšl. Poté, co byli přítomní na začátku tohoto představení vyzváni, aby minutou ticha uctili oběti letošních povodní, začal déšť intenzivně bubnovat do zastřešení zámeckého nádvoří. A do této jedinečné chvíle zazněla slova Bernsteinova Kaddish v nebe prorážejícím recitálu Soni Červené: „Proč jsi odstranil svou duhu, tu hezkou stuhu, co sis uvázal k prstu, aby Ti připomínala, že nikdy nesmíš zapomenout na svůj slib.“

Znalec Bible za těmito slovy slyšel odkaz na biblickou knihu Genesis 9:14 - 15, kde Bůh po velké potopě dává lidstvu novou naději života: „Kdykoli zahalím zemi oblakem a na oblaku se ukáže duha, rozpomenou se na svou smlouvu mezi mnou a vámi i veškerým živým tvorstvem, a vody již nikdy nezpůsobí potopu ke zkáze všeho tvorstva.“

Když náhle přestalo pršet, uvědomil jsem si, že jsem prožil svoji posvícující modlitbu Kaddish.

Podobnou zkušenost jsem zažil i u mimořádně oslovující sochy Aleše Veselého – Kaddish. V této soše je ztvárněna bolest ze ztráty blízkého člověka, který se ve své duši rve s Bohem (pozn. 3.). Její, v jistém smyslu skandální umístění v Klášterních zahradách (pozn.

4.), má podle mého názoru svoji logiku. Za sochou je otevřena brána vedoucí ke kostelu, jehož chrámová loď se vzpíná k nebi jako Dürrerovy modlitební ruce. Cesta této posvícující modlitby Kaddish pro mne v té chvíli vedla od sochy bolesti přes bránu života až k vzepnutí se k nebeskému světlu.

Přeji každému, kdo má otevřenou mysl a nitro, aby ve své duši mohl prožít svoji posvícující modlitbu Kaddish.

Daniel Smetana, kazatel Církve bratrské

Poznámky k textu:

1.) Slovo kaddish קַדִּישׁ znamená v doslovném překladu z aramejštiny (aramejščina - mutace hebrejštiny, kterou se mluvilo i v době Kristově) „svatý“ a je odvozeno od původního hebrejškého výrazu kadosh קָדוֹשׁ - „svatý“ a to v základním smyslu „oddělený pro Hospodina“. Pro nás křesťany je důležité, že Ježíš z Nazaretu modlitbu Kaddish nejspíše dobře znal, protože hlavní teologické okruhy této modlitby se opakují v jeho modlitbě, kterou známe pod názvem „Modlitba Páně“.

2.) To naznačuje úvod této modlitby, který se inspirovat biblickým slovem proroka Ezechiele 38, 23: „Ukážu svou velikost a svatost a dám se poznat před očima mnohých pronarodů. I poznají, že já jsem Hospodin“.

3.) Sochař Aleš Veselý tvořil tuto sochu po dobu jednoho roku od smrti svého otce.

4.) Téma utrpení a smrti je stále v dnešní neo-hedonistické společnosti tabu. Není divu, že umístění této sochy na centrálním místě v Litomyšli (byť na místě dřívějšího hřbitova) bude pro mnohé provokativní.

Josef Váchal, malíř, grafik, spisovatel, řezbář, typograf – 125. výročí narození

Josef Váchal se narodil 23. září 1884 v Milavci u Domažlic. Ačkoliv pocházel z umělecky založeného rodu, pocítil touhu stát se malířem až když pracoval jako knihařský dělník. Na doporučení Mikoláše Alše, otceva bratrance, začal studovat v soukromé krajinářské škole Aloise Kalva, po dvou letech na grafické škole Antonína Heverta. V r. 1910 se stal jedním ze zakládajících členů skupiny Sursus. Se členy této skupiny Janem Zrzavým, Jaroslavem Horejcem, Janem Konůpkem a dalšími poprvé veřejně vystavoval a svým početným malířským a grafickým souborem získal největší ohlas u kritiky.

Těžiště Váchalova umění leží v grafice. Objevil řadu nových technických postupů jako je mnohobarevný tisk z jedné desky. Své zkušenosti shrnul v „Receptáři barevného dřevorytu“.

Mezi jeho jedinečné dílo patří „Šumava umírající a romantická“. Má úctyhodné rozměry 65 x 49 cm, váží 20 kg, obsahuje čtyřiasedmdesát dřevorytů tištěných až šestnácti barvami, doplněných osobitým textem. Z podhůří Šumavy z Olšan, obce mezi Horažďovicemi

a Plánici pocházela Váchalova žena Marie, k jejíž památce (zemřela 1922) vydal krásnou knížku „In memoriam Marie Váchalové“ a vyzdobil ji čtyřicetšesti barevnými dřevoryty, představujícími meditace o umírání. Šumavu Váchal prošel křížem kražem. Snad někde u Srní se zrodila i jeho „Očarovaná Šumava“. Nejen po Šumavě, ale i po Československé vrchovině se toulal a kreslil spolu s grafičkou Annou Mackovou. S nimi chodil i litomyšlský tiskař Josef Portman. Váchal se s Portmanem vrátil do Litomyšle, kde vyzdobil malbami v jeho domku dvě místnosti a vyřezal nábytek. Josef Portman svému hostu nabídl, že mu bude tisknout texty, které on bude ilustrovat dřevoryty. Tak vznikl tisk z ručního lisu, nazvaný trochu neobvykle „Opata Longina z Tarasconu Veyklad krátký...“, dále „Mistrem Gozefem Wáchalem, dřevorytem vyzdobený spis Vita Sancti Antonii“, jedinečné tisky básní Otakara Březiny, doplněné dřevoryty a unikát ručně tištěný literou po litéře nazvaný „Mor na Korčule“ s dvaapadesáti barevnými kresbami (Jeden exemplář z r. 1927 zdobí Univerzitní knihovnu v městě Urbana

USA - University of Illinois at Urbana - Champaign). Mnohé knihy Váchal ryl vlastním písmem, ilustroval dřevoryty, sám tiskl a vázal. Jsou to vzácné bibliofilie, někdy jen o jednom výtisku.

Obsáhle a různorodé Váchalovo dílo kritizuje i měšťáckou společnost, která ho nechápala. V „Novém kalendáři toleranci“ na rok 1923 si otiskl vlastní epitaf:

„Zde leží J. Váchal pod drnem.

Devět znal řemesel úhrnem.

Knihář a malíř. Také psal.

/Však ducha doby pozaspal.

Hubené proto mival střevo.../

Nejraději zpracovával dřevo,

a že ryl také do lidí,

dnes obdiv světa nesklidí...“

Zemřel před čtyřiceti lety - 10. května 1969 - ve Studenanech u Jičína, v rodišti grafičky Anny Mackové, kde žil od r. 1939. Pohřben je v Radimí. Pět dnů před svou smrtí byl za svoji celoživotní práci v oblasti knižní grafiky tehdejsím režimem, kterým byl pronásledován, jmenován zasloužilým umělcem. **Alena Randáková**

DDM na náměstí?

Dům dětí a mládeže vás po prázdninách opět očekává na kopci nad autobusovým nádražím, ale na Smetanově náměstí bude v sobotu 19. září vrcholit Týden otevřených dveří DDM Litomyšl. Od pondělí 14. září zveme všechny, kteří se ve svém volném čase nechtějí nudit - rodiče s dětmi, děti, náctileté a dospělé - přijďte si vyzkoušet, co by vás bavilo. V době sobotního jarmarku vám nabídneme u radniční věže informace o možnostech, jak trávit volný čas, vystavíme fotografie z různých akcí a věci, které vznikly v zájmových kroužcích, čekají vás různé hry a zábavné soutěže. Jestliapak někdo překona dosavadní rekord při stavbě věže z dřevěných špalíků? Koukněte na naše stránky www.litomysl.cz/ddm, je tam nabídka kroužků s přihláškou a ceníkem (nezdražujeme) kurzů a jiných programů. První schůzky zájmových kroužků začnou v týdnu od 21. září, kurzy, dopolední programy a výpravy do přírody podle dohody se zájemci. **Eva Pecháčková**

Semináře a školení

Město Litomyšl pořádá v měsíci září tyto semináře a školení:

• 7. – 8. září – Současnost a perspektiva sociální péče – dvou denní konference určená nejenom sociálním pracovníkům - Smetanův dům

• 29. – 30. září – Právo pro školy – jak se správně chovat ve školním prostředí – pro třídní učitele, výchovné poradce, preventivisty, ředitele; přednáší Mgr. Michaela Veselá – Internát Litomyšlské nemocnice a.s., Purkyňova ulice, úterý 13.00 – 19.00, středa 8.00 – 14.00

• 30. září – Práva dítěte vůči škole a práva školy vůči dítěti – co kdo může a nesmí? – pro veřejnost, učitele, ředitele, rodiče; přednáší Mgr. Michaela Veselá – Evropské školicí centrum – 16.00 – 19.00 (cena 60 Kč, manželé hradí 60 Kč dohromady). Přihlášky na tel.: 461 653 350, 461 653 351, 461 653 352, 775 653 322, e-mail: milada.nadvornikova@litomysl.cz nebo na www.litomysl.cz.

Lidový dům Litomyšl zve na

**TANEČNÍ
PRO DOSPĚLÉ
ZAČÁTEČNÍKY**

**pátky od 2. října 2009,
učitel tance ing. Jan Lexman**

Kurzy se skládají z 8 lekcí a věnečku
cena 1000,-/osobu
tel. 461 619 183, 731 460 663
lidovydum@lit.cz

9. díl – Obrození

seriál

Naděje probuzené k životu revolucí roku 1848 vzlaly rychle za své. Císař zrušil ústavu a vrátil se k absolutistické vládě. Udržovat pořádek mu pomáhali i četníci, kteří přišli také do Litomyšle a věnovali se mj. špiclování. Někteří měšťané začali zase němčít, ale smýšlení většiny bylo jiné. Když po porážce ve válce se Sardinským královstvím musel František Josef slíbit v roce 1860 novou ústavu, vítala jeho rozhodnutí Litomyšl slavnostním osvětlením. Českou politiku poté ovládl nacionalismus – boj za národní zájmy se stal její hlavní náplní.

Litomyšlské zastupitelstvo v roce 1864 odhlasovalo výlučné používání češtiny na svých jednáních. Další vývoj výrazně poznamenal výsledek války s Pruskem v roce 1866. Litomyšl od června procházela rakouská armáda k Hradci Králové. 3. 7. byla i tady slyšet kanonáda z bitvy u Sadové. Brzy se objevili zmateně ustupující Rakušané, kteří nechali na zámku mnoho raněných. Vojenští lékaři pokračovali v útěku a o raněné se tak museli starat místní. Za Rakušany postupovali vítězní Prusové, kteří se ale chovali slušně a přátelsky – chtěli jen zásoby. Korunní princ Bedřich Vilém si dokonce zašel na vino na Karlov, kde si vyslechl názory zdejšího opilého občana, který netušil, s kým mluví. Ve městě zůstala pruská posádka, vypukla tu epidemie cholery, které podlehl 384 lidí. Prusové odešli po uzavření míru v srpnu.

Císař oslabený další prohrou uznal v roce 1867 práva uherského království. Češi bojovali za podobné ústupky velkými demonstracemi – Litomyšlané mířili na tábory lidu do Košumberka nebo na Hory u České Třebové. Odpor vůči Němcům se ale projevoval spíše výjimečně – např. v roce 1872 vypustili studenti sirovodík na představení německé operety (Antonín Brachtl byl za to vyloučen z gymnázia). Nebo když v roce 1880 Němci nesouhlasili se zrovnoprávněním češtiny při styku

s úřady, vybuchly v Litomyšli 4 petardy a objevily se letáky vyzývající k odboji. Zatčení mladíci se u soudu obhájlili, jen jeden z nich byl vyloučen z realky. Sledováno bylo i dění v zahraničí – např. ruská vítězství nad Tureckem v roce 1877 slavil průvod procházející městem.

Odbojná nálada však nebyla stále tak výrazná. V roce 1889 se na Litomyšlsku konaly velké vojenské manévry, kterých se účastnil i císař František Josef, a v projevech loajalitu se předháněli i obyčejní lidé. Ti naštěstí příliš nepodlehli dobovému antisemitismu – v roce 1899 byla židům „jen“ vytloukána okna. Litomyšl zachvátíl mnohem více antiklerikalismus. V letech 1905–1906 se tu konaly velké demonstrace za rovné hlasovací právo (první všeobecné rovné volby se konaly v roce 1907). V roce 1908 vypukly v Praze nacionalistické bouře – nad hlavním městem bylo vyhlášeno stanné právo. V Litomyšli proto začala demonstrace a byla vypískána rakouská hymna.

K národnostním třenicím se přidávala sociální otázka. Průmysl se v Litomyšli rozvíjel pomalu, protože se jí z technických důvodů vyhnula železnice Olomouc–Praha. Až v roce 1882 byla dokončena lokálka z Chocně. První továrna v Litomyšli vnikla v roce 1865 (pobočka vídeňské obuvnické firmy Polack & Horwitz). Brzy následovaly další – hl. obuvnické (boty odtud se vyvážely až do Austrálie), o něco méně textilní, ale byla tu např. i Kalesova továrna na klavíry aj. Obuvnické továrny využívaly především doma pracující ševce. Pracovní podmínky byly tvrdé, zpočátku byly zaměstnáváni i děti. V roce 1890 se na celém světě slavil poprvé 1. máj. V Litomyšli panovaly obavy – průvod byl zakázán, četnictvo posíleno, ostrostřelci měli pohotovost. A dělníci vyrazili na vřety po okolí, až jejich večerní schůze v hospodě Na Babce byla donucena k rozchodu. V roce 1899 vypukla první stávka, brzy následovaly další. V roce 1912 museli četníci chránit stávkokaze firmy Lederer a Adler. Největší stávku (na přelomu let 1913 a 1914) doprovázely i rvачky.

Většina Litomyšle ale byla měšťanská. Město se rychle rozvíjelo. Byla založena nemocnice (1852), telegrafní stanice (1869), sirotčinec Na Skalce (1887), chudobinec (1881–1882), muzeum (1891), knihovna (1891). Roku 1904 bylo zavedeno elektrické veřejné osvětlení. V roce 1905 byl otevřen Smetanův dům, kde vystupovalo i Litomyšlské podporované *Divadlo sdružených měst východočeských* nebo kočovná kina (stále tu vzniklo až roku 1917).

Přibývalo škol, které se těšily dobrému jménu (město Příbor bylo známo pro rozvinuté školství a množství známých absolventů „moravskou Litomyšl“). Gymnázium bylo v roce 1866 počestěno a roku 1873 postaveno. Vznikla tu reálka (v roce 1865; roku 1882 sloučena s gymnáziem), řemeslnická škola (1888), městský ústav ku vzdělávání učitelek (1905), hospodářská škola pro zemědělce (1886) a při ní hospodyňská škola (1911).

Augustova tiskárna vydávala řadu knih (beletrie i odbornou literaturu). Ve městě působili spisovatelé Jirásek (jeho díla se zasloužila o zařazení Litomyšle do všeobecného povědomí), Šmilovský, Němcová, Nováková, Neruda. Učil tu historik Sedláček, studovali tady Karafiát, Schauer, A. Novák nebo Z. Nejedlý. Vznikaly spolky – Beseda (1859), zpěvácký spolek Vlastimil (1862), Jednota divadelních ochotníků (1862), Sokol (1870), hasiči (1872), Spolek paní a dívek (1885) a mnohé další. Začínalo se sportovat – v roce 1886 byl založen Klub velopedistů, v roce 1910 vznikl Sportovní klub zaštiťující mj. fotbalisty. Období pomalého rozvoje přerušila první světová válka, které dále vystupňovala česko-německé napětí. S válkou spojená hospodářská krize vedla až k hladovým demonstracím. Rok 1918 se již nesl ve znamení všeobecného odporu k Rakousku-Uhersku. Vznik Československa v říjnu 1918 byl proto slaven celým městem.

Petr Chaloupka, RML

Unikáty z dějin Litomyšle - 9. část

seriál

Národopisné památky

Na základě různých přírodních, hospodářských aj. podmínek se v Čechách a na Moravě utvářely různé etnografické regiony, tj. oblasti s řadou společných charakteristických jevů tradiční lidové kultury, jako byl např. typ bydlení, oděv či nábytek. Jednou z takových vyhraněných oblastí bylo i Litomyšlsko. Hlavní specifika se zformovala v 18. stol., vrcholem pak byla první polovina 19. stol., následně tyto rysy rychle zanikají.

Litomyšlské muzeum spravuje bohatou sbírku národopisných památek. Velmi cenný je mj. soubor padesáti malovaných truhel a skříní, k naprostým unikátům náleží šest lidových malovaných paravánů, které se v několika málo oblastech u nás stavěly k postelí sestředěly. Na zářijové výstavě v muzeu bude prezentována typická, bohatě malovaná, litomyšlská truhla z r. 1848, nejzajímavější z paravánů z r. 1804, přes sto let starý model usedlosti v Trstěnicích či litomyšlský kroj.

Litomyšl v Americe

Vystěhovalectví do Ameriky – především z ekonomických důvodů – se rozšířilo v českých zemích v polovině 19. stol., neboť teprve od r. 1848, kdy bylo zrušeno poddanství, se lidé mohli svobodně stěhovat. Někteří vystěhovalci z Litomyšle i z širšího okolí se dostali do okolí města Owatonna v Minnesotě a rozhodli se jednu z farmářských osad nazvat Litomyšl. Vzpomínky na starou vlast jsou v americké Litomyšli dodnes

Litomyšlská truhla z r. 1848 s typickou výzdobou vrcholného období zdejší produkce malovaného nábytku.

živé, každoročně je např. pořádán „Litomyšlský letní festival“ či „Český den“, kdy si připomínají výročí narození Bedřicha Smetany. Na výstavě bude k vidění soubor předmětů ze současného života této osady.

První železniční jízdenka „Praha – Litomyšl“ z r. 1882

V roce 1845 byla otevřena první parostrojní železnice v Čechách, trať Praha – Olomouc, která vzhledem k přírodním podmínkám musela být vedena nikoli přes Litomyšl, nýbrž přes sousední Českou Třebovou. Záhy se projevila, např. právě v České Třebové, hospodářská výhodnost železničního spojení. Proto Litomyšl i Vysoke Mýto usilovaly o zbudování dráhy, což se podařilo v r. 1882. Následně opakovaně snahy o prodloužení

trati Choceň – Litomyšl do Pólicky i dál nebyly úspěšné. Z počátků této železnice se dochoval jedinečný předmět – první jízdenka vydaná na cestu z Prahy do Litomyšle. Nese, jak jinak, číslo 0001 a byla vydána v Praze 14. listopadu 1882.

Tímto článkem se uzavírá seriál, který na stránkách Lilie od ledna letošního roku představil menší část předmětů z plánované výstavy „Unikáty z dějin Litomyšle“. Některé z těchto předmětů jsou unikáty v rámci celé České republiky, vystavovány byly naposledy před mnoha desetiletími, řadu z nich si budete moci prohlédnout vůbec poprvé. Výstava bude zahájena v sobotu 12. září a vzhledem ke vzácnosti exponátů bude trvat pouze čtrnáct dní (do 27. září). Všichni Litomyšlané mají po celou dobu jejího trvání vstup zdarma. Každou celou hodinu budou pro veřejnost připraveny komentované prohlídky.

René Klímeš, RML

Pochod rytíře Toulovce

Klub turistů Litomyšl zve všechny milovníky turistických pochodů na další ročník Pochodu rytíře Toulovce, který se uskuteční v sobotu 26. září. Start pochodu na trase 8 - 15 - 30 km je v 8.00 v turistické ubytovně TJ Jiskra Litomyšl ve Vranicích. Startovní je 10 až 30 Kč. Všichni účastníci obdrží pamětní list a medaili. Zajištěno bude také bohaté občerstvení. Autobusy odjíždí v 7.30 (přes Dolní Újezd) a v 8.30 (přes Morašice) od hotelu Zlatá Hvězda.

-red-

Dějiny koňské drezury psal i litomyšlský zámek, její současnost přijďte posoudit sami

Velká představa s obrazy koní v životní velikosti v litomyšlském zámku, foto Archiv Zámek Litomyšl.

Program oslav pro Dny evropského dědictví v Litomyšli letos slibuje neuvěřitelný zážitek – jezdecký drezurní koktejl. Jezdecká drezura se vrátila do litomyšlského zámku po dlouhé době v roce 2002 a později byla příležitostně několikrát opakována. Diváci tehdy s úžasem pozorovali, jak neobvyklá oslava vznešenosti a pohybu zámeckému nádvoří sluší. Ušlechtilí koně, elegantní oděvy jezdců a noblesní vystupování do slechtického sídla zkrátka patří k Litomyšli s koňskou historií především.

Koněvod – plastika nad vstupem do zámecké konírny, foto -bj-.

V době renesance České království poskytovalo habsburskému panovníckému dvoru dostatek výborných koní, které bylo možno nalézt nejenom v kladrubské stáji císařské. Jaroslav z Pernštejna v roce 1560 prodal královské koruně pardubické panství, jehož součástí byl kladrubský dvůr se zámečkem a oborou, v níž byli chováni koně. Hřebčinec v Kladruzech založil císař Maxmilián II. v roce 1563, ale uznání císařského chovu stvrdil teprve dekret císaře Rudolfa II. vydaný na Hradě pražském v dubnu roku 1579. Koně vynikajícího plemene vychované v Čechách, nákladné postroje a zbroje tepané v Augsburgu sháněli pro svého císaře i pro vlastní reprezentaci Vratislav z Pernštejna – stavebník litomyšlského zámku a nejvyšší kancléř Království českého, rovněž jeho syn Jan – válečník bitev protitureckých.

Drezura na zámku v roce 2002, foto Archiv Zdeněk Jílek.

V roce 1699 zdědil litomyšlské panství František Václav z Trautmannsdorfu. Věnoval se správě svých panství, plnil své povinnosti u dvora, těšil se hudbou a výtvarným uměním. Chov koní však byl jeho zájmem nehlubším. Vlastní trautmansdorfský hřebčín dal hrabě stavět v Nedošíně – legendární hřebčín Štít. Místo bylo zvoleno pro svoji výhodnou polohu na dohled od zámku a v malebné krajině lovecké obory. František Václav vybral Nedošín s ohledem na dobré prospívání hřbit, jimž měla svědčit zdravá nedošínská pastva. Plány pro stavbu hřebčína vypracoval v roce 1715 stavitel litomyšlského piaristického kostela Giovanni Battista Alliprandi. Stavělo se čtyři léta. Hřebčín měl

Jedna z kreseb v historické knize *Le Maneige Royal* pojednávající o drezuře. Kniha je ve vlastnictví Zdenka Jílka, který se podílí na programu drezurního koktejlu, foto -bj-.

vdrušné stáje, jízďárnu i parádní pokoje, o jejichž vyzdobě čteme v dochovaných inventářích. Vrchním správcem císařského hřebčince v Kladru-
bech se stal František Václav roku 1719 a toto významné postavení zastával do smrti císaře Karla VI.. Čechy dlouho čekaly na velkolepou událost, jakou byla korunovace Karla VI. českou královskou korunou v Praze roku 1723. Přípravy takové slavnosti a příležitosti reprezentace bohatství čeští pánové v čele s šéfem české kanceláře Leopoldem Josefem Šlikem nebrali rozhodně na lehkou váhu. Hlavní atrakcí byla Praha, císař však plánoval pro cestu z Vídně do Prahy několik zastávek, z nichž jednou byly Kladruhy nad Labem, kde František Václav Trautmansdorf úspěšně choval starošpanělské koně a předky lipicánů. Častým hostem a vznešeným zákazníkem kladrubské stáje byl i princ Evžen Savojský – proslulý vítěz válek o španělské dědictví a nad Turky. Snad z tohoto přátelství a společného zájmu dvou barokních aristokratů – Františka Václava Trautmansdorfa a prince Savojského – vzešla inspirace pro vznik rozměrných olejem malovaných pláten v bitevním kulečnickovém sále litomyšlského zámku. Jak známo, obrazová výtvarná díla interiéru připomíná dodnes trautmansdorfskou chovatelskou vášeň i pozdější valdštejnskou pychu. Současným návštěvníkům zámku trvale v paměti zůstává vyzdobená velké zámecké jídelny a velké před-síně. Soubor olejomalb ve velké jídelně představuje krajiny s koňmi a místa trautmansdorfských chovů. Velká představa je jakýmsi „katalogem“ chovu pozdější valdštejnské stáje. Obrazy koní v životní velikosti vypovídají o dávné anatomii zvířecích těl, přičemž z této „obrazové knihy“ dnes umějí odborně a zaujatě číst především zkušení koňáci. Další zámecké sbírky, zápisy v inventářích a dobová vzpomínání v literatuře dokládají bohatou výbavu a vyzdobu zámku jezdeckou a chovatelskou tematikou.

Pro svoji zálibu a chovatelské nadšení dal hrabě Trautmansdorf upravit i bezprostřední zámecké okolí. Následovník stavitel Alliprandiho, František Maxmilián Kaňka vypracoval plán pro nová stavení jízďárny, konírny a kočárovny. Před konírnou se nachází kašna jako brodidlo pro koně. Nad vstupem

do konírny dodnes spatříme sochu Koněvoda, kopii původního díla dílny Matyáše Bernarda Brauna.

Ačkoliv poslední soukromí majitelé zámku Thurn Taxisové zanechali ve svém sídle jen málo dnes připomínaných stop, ve světě koní jejich jméno každý zná. Kniže Thurn Taxis obhájil existenci velmi obtížné a nebezpečné překážky pro pozdější Velkou pardubickou steeplechase. Pojem Thurn Taxisův příkop ožívá každoročně přinejmenším v době říjnových závodů, vzbuzuje respekt a obavy.

Litomyšl svojí harmonickou atmosférou okouzluje i léci. Nové plány, nápady a projekty pro zámecké návrší půvabně postrádají. Některé záležitosti do takového místa patří, jiné rozhodně ne.

Je možno směle říci, že koně v Litomyšli nejsou ztracenou minulostí. V současnosti naše město reprezentují generace vynikajících chovatelů a jezdců, jejichž působení v rozmanitých disciplínách přesahuje hranici regionu i země. Sobotní ukázka jezdecké drezury nepřipomene divákům pouze dávnou tradici, ale především výsledek trpělivé práce a porozumění mezi lidskou bytostí a fenomenálním zvířetem – koněm.

Přijměte toto krátké ohlédnutí jako pozvánku do zámecké zahrady na sobotní odpoledne 12. září.

Helena Slepíková, Státní zámek Litomyšl

Květy pozdního léta

S velkým zájmem veřejnosti se opět setkala již tradiční Výstava květin pozdního léta pořádaná Ovocnými a okrasnými školkami Litomyšl od 15. do 21. srpna. Krom širokého sortimentu rostlin byla potěchou pro oko květinová aranžmá pracovníků Školek. „Na výstavě jsou k vidění květy pozdního léta – gladioly, jiriny, nějaké růže nebo trvalky, které kvetou v tuto dobu. K prodeji je zde celý sortiment včetně pokojovek, cibulovin i veškerého materiálu na zahradu,“ sdělil jednatel společnosti ing. Václav Truhlář. S ukázkami floristických prací studentů se zúčastnila také Střední zahradnická škola. Na další podobnou akci si musí milovníci rostlin počkat do příštího roku, kdy se bude opět konat Výstava irisů a jarních trvalek. Připomínáme, že od 15. října začíná prodej ovocných stromů a růží.

Text a foto Jana Bisová

Kalendárium Litomyšle září 2009

125 let - 23. 9. 1884 se narodil v Milavčicích u Domažlic **Josef VÁCHAL**, malíř, grafik, spisovatel. Při návštěvách v Litomyšli u Josefa Portmana vyzdobil stěny jeho bytu malbami a vytvořil vyřezávaný nábytek. Dnes tato umělecká díla můžeme obdivovat po zdařilé rekonstrukci v tak zvaném Portmoneu.

125 let - 29. 9. 1884 se narodil v Praze **Antonín KOLÁŘ**, profesor, děkan i rektor Komenského univerzity v Bratislavě, historik, filozof, překladatel. Po odchodu ze Slovenska žil a zemřel v Benátkách u Litomyšle.

115 let - 14. 9. 1894 se narodil **Václav KLEMT**, uzenář, člen Sokola. Byl zatčen v době heydrichiády a v červnu 1942 v Pardubicích popraven.

105 let - 19. 9. 1904 se narodil v Praze **Dr. Karel ŠORM**, hudební skladatel, ředitel Hudebního fondu. Pochází z rodu Hradeckých na litomyšlské Záhradi.

65 let - v září 1944 byli popraveni v koncentračních táborech tito naši spoluobčané: **František FAMFULÍK**, **Oldřich VAVŘÍN**, členové odbojové skupiny a **Stanislav ZACHAŘ**, taktéž odbojový pracovník v době II. světové války.

50 let - 9. 9. 1959 zemřel v Praze **Jarmil KRECAR**, profesor na gymnáziu v Litomyšli, básník, spisovatel a bibliotékař Národního muzea.

45 let - 3. 9. 1964 zemřel v Litomyšli **Václav MARTÍNEK**, profesor na gymnáziu v Litomyšli, malíř a hudebník.

170 let - Koncem srpna 1839 se přistěhovala z Josefova do Litomyšle mladička **Božena Němcová** a pobývala v našem městě asi jeden rok. Další pobyt rodiny Němcových byl v Polně. Bydlela na dolní části náměstí a zde se jí narodil syn Karel.

115 let - V roce 1894 koupil bývalý pivovarský sládek Karel SEDLÁK pozemek v blízkosti zámku a dal zde **postavit rozsáhlou čínžovní vilu (později útulek sv. Kláry** a dnes Léčebna dlouhodobě nemocných v ulici Zámecké).

10 let - V roce 1999 byl **litomyšlský zámecký areál** **zapsán na Seznam světového dědictví UNESCO**. Objekt představuje stavbu zámku s arkádami, ve svém základu podle italské architektury, přizpůsobené českému prostředí. *Připravil Miroslav Škrdla*

Rozpis služeb stomatologie

(soboty, neděle, svátky 8.00 - 11.00)

5. - 6. září - MUDr. Sejkorová Jitka

Polička, Husova 25, tel.: 606 202 501

12. - 13. září - MUDr. Ševčík Stanislav

Polička, 1. máje 607, tel.: 461 724 423

19. - 20. září - MUDr. Švecová Dagmar

Litomyšl, Šmilovského 1122, tel.: 461 613 663

26. - 27. září - MUDr. Teplý Michal

Litomyšl, Kpt. Jaroše 404, tel.: 461 612 733

28. září - MUDr. Veselíková Ivana

Litomyšl, Smetanovo nám. 97, tel.: 461 614 569

3. - 4. října - MUDr. Zeman Oldřich

Polička, 1. Máje 606, tel.: 733 152 435

Prosperující firma - vlastní výroby

**hledá prodejny
v Litomyšli,**

Hr. Králové a Pardubicích
za slušný nájem, dlouhodobě.
Tel. 603 977 800

NEJRYCHLEJŠÍ INTERNET

za stejnou cenu

2x rychleji

u vybraných tarifů zvyšujeme rychlost na dvojnásobek za stejnou cenu

více informací na:

www.bezdrat.net

FORTECH®

Nové knižní tituly v Městské knihovně

Moravec - Život je skutečně parádní, Smetanova Litomyšl '09, Východní Morava, Klíma Ivan - Moje silené století, Špaňhelová - Komunikace mezi rodičem a..., Ježek - Lásky za časů bezčasí, Leschinger - Cyklovýlety po Česku, Žák Jiří - Hovory za oponou, Klucká Jana - Kognitivní trénink..., Vokolek - Neznámé Čechy, McLaughlin - Holka na hlídání, Cornwell - Azincourt, Horowitz - Hadí hlava, Kulhánek Jiří - Noční klub, Dokonalý zločin, Kellerman - Impuls, Frazier - Bílý náčelník, Reichs Kathy - Divoké kosti, Davis Lindsey - Mrtvola v lázni, Trollope - Svatba s milenkou, Heldt

Dora - Domilováno, King Stephen - Za soumraku, Kratochvíl - Holka pro všechny, Kessler Leo - Velký útěk, Crombie - Zelený hrob, Coulter - Píseň země, Quick Amanda - Dána ve věži, Datlow Ellen - Dotečky ze záhrobí, McNaught - Láska nebeská, Le Carré John - Nejhledanější muž, Cartland - Srdce v sázce, Urbaniková - Stalo se mi všechno, Franklín - Vykладаčka smrti, Coulter - Píseň ohně, Beráková-Schill - Po meči i po přeslici, Matthews Owen - Stalinovy děti, Brožková - Znamení motýla

Poděkování a vzpomínky

■ Dne 20. července jsme s manželem a přáteli na cestě do Jeseníků navštívili vaše krásné město. Prohlédli jsme si zámek, výborně poobědvali v příjemném bistru pod ním, prošli se po náměstí a při zpáteční cestě k autům na parkovišti vedle „Uličky“ ještě v parku pod sochou A. Jiráka fotografovali krásné ryby v jezírku. O pár minut později však veškerá pěkná pohoda zmizela při zjištění ztráty dokladů od auta, které vypadly z mého batůžku někde na trase našeho pohybu po městě. Zachvátila mne naprostá beznaděj, hledejte jehlu v kupce sena! Nicméně se naše parta rozdělila na dvě části, jedna se vrátila na zámek do informačního centra, druhá zamířila zpět do města. A i když situace zprvu vypadala opravdu beznadějně, záranky se přece jen dějí. V krátkém čase nás s manželem telefonát od kamarádky ze zámku nasměroval na oddělení policie ČR, kde prý již kdosi nalezl doklady odevzdal. A tady začíná moje opravdu velké a upřímné děkování – děvčatům do informačního centra za poskytnutí rad a telefonních čísel na městskou i státní policii a hlavně neznámému nálezci, který neváhal a s doklady okamžitě zamířil na policii. Podle vyjádření policistů jím byl starší pán a nalezl je právě u onoho jezírka v parku. Mezi zjištěním ztráty a opětovným shledáním s doklady uplynulo opravdu jen pár desítek minut. Děkuji vám, vážený pane, že jste nás uchránil před velkou starostí a nelehkým rozhodováním, co dál s naší dovolenou. Děkuji za vaši laskavost a ochotu a hlavně za rychlé jednání.

Hana Honzíková, Blovice, okr. Plzeň - jih

■ Děkujeme všem dobrým lidem, kteří nás utěšili v našem velkém bolu nad ztrátou naší drahé a milované Helenky Horké. Děkujeme doktorce Leichterové, která o ni celou těžkou nemoc pečovala. Náš dík patří také charitním sestřičkám, všem lékařům a sestřičkám na interním oddělení v Litomyšli. Zvlášť děkujeme paní Heleně Strnadové za její péči po celou dobu nemoci.

Marie Benešová, maminka a Jan Horký, manžel

■ Nedávno jsem se prostřednictvím návštěvy Zámeckých zahrad a přilehlého okolí dozvěděla, že je možné na internetových stránkách vyjádřit formou tiskového příspěvku své případné připomínky, poděkování nebo naopak stížnosti. Proto bych využila této příležitosti k poděkování jedné ze svých kolegyně z práce.

Jedná se o paní Šimkovou z Janova. Je to maminka 2 synků a velmi pečlivě se o ně stará. Před pár týdny mi nabídla spolupráci v obchodní firmě, kde pracuje jako leader. Když jsem viděla, jak prestižní práci vykonává a jaké to má přínosy, neváhala jsem a spolupráci přijala. Paní Šimková je velice svědomitá a důsledná. Dokáže si velice dobře zorganizovat práci a krok za krokem vede své kolegy správnou cestou.

Jako právní poradce se živím už pár let a potkala jsem se už s mnohými lidmi různých povah a různorodých charakterů. Zřídka kdy se však setkávám s lidmi, jako je právě výše jmenovaná, paní Šimková L. Jsem hrdá na to, že mohu pracovat bok po boku s tak vyrovnaným a cítěním člověkem.

Upřímně paní Ladislavě závidím, s jakou noblesou zvládá syny, muže, domácnost a ještě práci. Tímto bych chtěla vyjádřit své „díky“ za to, že ji znám.

Sára Tomanová

■ Děkujeme organizátorům Pivního festivalu na Veselce za příjemně strávené odpoledne. Akce byla velice dobře připravena.

Kroupovi a Havranová Monika

■ Prázdniny jsou už jen v našich vzpomínkách a školáci zasednou ke studijním úkolům. Jistě spolu se mnou ocení skvělou práci litomyšlských knihovnic. Pokud námi požadovaný titul není k dispozici, vystopují ho v jakékoliv jiné české knihovně. Ani nemusíte mít dlouhou ruku Saxany, abyste dosáhli na knížky Univerzitní knihovny v Praze či Obecní knihovny v Dolní Lhotě. Díky jejich vstřícnosti je vzdělání každému přístupné.

ing. Jana Drimlová

Společenská kronika

Slova moudrých: Mravnost je poměr člověka k člověku. T. G. Masaryk

Své významné životní jubileum v srpnu oslavili někteří naši spoluobčané:

80 let – Stanislav Broulík, Jaroslav Kuchta, Bohuslav Limberský – Kohnice, Klára Bartošová, Jarmila Broulíková
85 let – Věra Kasalová, Miroslava Kheralová
92 let – Marie Vyčítalová
96 let – Emilie Juzová

Všem blahopřejeme a do dalších let přejeme hodně zdraví.

V našem městě uzavřeli manželství:

Martin Čapov, Brno – Gabriela Bartošová, Janov, Robert Džurba, Česká Třebová – Pavla Pirklová, Česká Třebová, Tomáš Calábek, Rybník – Petra Sejkorová, Česká Třebová, Vladislav Dvořák, Nové Hradý – Karolína Dvořáková, Nové Hradý, Pavel Švancara, Ústí nad Orlicí – Veronika Řeháková, Ústí nad Orlicí, Luděk Šašek, Litomyšl – Jarmila Kasalová, Litomyšl, Milan Novotný, Rychnovek – Hana Dvořáková, Rychnovek, Karel Otoupalík, Čeperka – Jana Žemličková, Čeperka, Patrik Jetmar, Čistá – Věra Horáková, Čistá, Kamil Ilčík, Svitavy – Monika Abrahamová, Svitavy, Michal Pertl, Dubany – Ivana Drahosová, Dubany, Milan Takáč, Cerekvice nad Loučnou – Naděžda Kubatková, Cerekvice nad Loučnou, Denis Kapoun, Brno – Martina Cihlářová, Nedvězí, Pavel Vondráček, Vysoké Mýto – Jana Dvořáková, Kolín, Tomáš Satrapa, Radiměř – Nikola Karbusická, Praha, Lubor Urbánek, Litomyšl – Ivana Čitová, Olomouc, Petr Švarc, Poprad (Slovensko) – Dana Flídrová, Trstěnice, Petr Jiříček, Litomyšl – Zdeňka Macháčková, Svitavy, Vladimír Honzl, Benátky – Jana Králová, Litomyšl, Libor Heller, Čermná nad Orlicí – Lenka Závodní, Běstovice, Aaron Charles Lewis Husby, USA – Jarmila Chladová, Litomyšl, Jan Kocourek, Praha – Zuzana Trávníčková, Jesenice, Petr Navrátil, Hrabová – Kateřina Kubíková, Polička, Jiří Hejčíl, Praha – Pavla Štefková, Praha

Novomanželům přejeme hodně lásky k vytvoření krásného a šťastného domova.

Jubilejní Zlatou svatbu oslavili manželé Růžena a Mojmír Daničkoví a manželé Miloslava a Pavel Saquovi z Litomyšle.

Do dalších společných let přejeme hodně zdraví a pohody.

Rozloučili jsme se s občany našeho města:

Marií Koldovou (66 let), Helenou Horkou (61 let), Miroslavem Jirouškem (53 let), Jaroslavem Siglem (78 let), Václavem Ludvíčkem (71 let), Elenírem Ladičem (58 let)
Vzpomínáme.

Věra Kučerová, SPOZ

Výjimečné jubileum jedné výjimečné ženy

Psal se rok 1909, české země byly součástí monarchie pod vládou Františka Josefa I., litomyšlské panství patřilo rodu Thurn-Taxisů, v politických kruzích to pomalu začínalo vřít a schylovalo se ke vzniku první republiky. Piše se rok 2009, čili od této minulosti nás dnes dělí přesně sto let. A právě oněch sto let bude hrát na následujících řádcích důležitou roli. Za několik málo dní, 10. září, oslaví nejstarší litomyšlská rodačka vzácné životní jubileum. Paní Josefě Novotné bude v tento den přesně 100 let.

Narodila se manželům Jandíkovým, Alžbětě a Josefu, jako nejmladší z pěti dětí. Po základní škole začala studovat Koeđukační (učitelský) ústav, (dnešní pedagogická škola) a již ve školním roce 1929 – 1930 nastoupila jako výpomocná učitelka v Národní škole v Dohaličích. Jako řádná učitelka působila od roku 1931 nejprve v Sedlístích, následně v Dolním Újezdě.

Poté, co se v srpnu roku 1934 provdala za Maximiliána Novotného, ředitele poštovního úřadu v Litomyšli, přestala učit a naplno se věnovala rodině. Spolu s manželem vychovali tři děti. Marii, Zdena a Evu. Dvě starší dcery šly ve stopách své maminky a také se věnovaly školství, nejmladší dcera působí ve zdravotnictví.

Po válce si Josefa Novotná rozšířila vzdělání na vysoké škole v Brně a to obor čeština – dějepis pro druhý stupeň. Na krátko se vrátila učit do školy v Dolním Újezdě a od roku 1952 až do svého odchodu do důchodu v roce 1970 vyučovala žáky na Chlapecké škole v Litomyšli (dnešní I. ZŠ). Jako učitelka byla velmi respektovaná, přestože se nikdy neuchylovala k jakýmkoliv trestům, ve třídě si dokázala sjednat kázeň a pořádek. Ve chvílích, kdy se třída nechovala tak, jak by měla, stačila jí pouhá dvě slova „Já počkám“ k tomu, aby si opět získala veškerou pozornost. Sic malá vzrůstem, ale velká duchem. Svým temperemtemem, pečlivostí, důsledností, možná až tvrdohlavostí, ale hlavně poutavou výukou dokázala motivovat své žáky a získat je pro práci. „V hodinách doučování českého jazyka a hodinách přípravy na přijímací zkoušky nás měla hlavně naučit nebát se diktátů, slovních rozborů, slohů, ... chtěla nám dokázat, že český jazyk je sice těžký co do gramatiky, ale velice rozmanitý, květnatý, krásně znějící, prostě náš!“, vzpomíná na hodiny pod vedením paní Novotné její bývalá žačka Dana Kmošková a dodává: „Protože paní učitelka Novotná je malé postavy, vždy při svých hodinách musela stát na stupínku, vždy to byla dáma - v kostýmku, v lodičkách

na podpatku, upravená, s decentní rtěnkou na drobných rtech. Vzpomínám si, že do hodin kromě třídnice nosila malinkou kabelku - určité v ní neměla svazek klíči nebo deštník. A jak jinak ještě přiblížit osobnost paní Novotné? Od její rodiny jsem se dozvěděla, že byla samaritánkou při Československém červeném kříži, ráda četla, vysílala, ale také krásně zpívala, byla členkou pěveckého sboru Vlastimil, kde jí patřil druhý alt. Jako dlouholetá členka sboru se účastnila mnoha pěveckých zájezdů. Její velkou vášní byla historie, studovala historii Litomyšle, především pak historii zámku. Poté, co odešla ze školství do důchodu, deset let prováděla na litomyšlském zámku. A stejně tak jako předtím si dokázala získat děti ve školních lavicích, svým výkladem si získávala turisty na zámku. Dokonce byla v době, kdy na zámku prováděla, vyhodnocena jako nejlepší průvodkyně (tehdy ještě) Královéhradeckého kraje.

Paní Josefa Novotná se do paměti mnoha lidí zapsala jako skutečná osobnost se vším všudy. Od mé 8. a 9. třídy již uplynulo hodně let - na několika prvních srazích třídy p. Novotná byla mezi námi, ty poslední srazy vzhledem k věku a zdraví už s námi nebývá, ale my na ni vždycky vzpomínáme a to myslím opravdicky,“ líčí Dana Kmošková. Ruku na srdce, na kolik učitelů vzpomínáte vy tak krásně, jako bývalí žáci na svou paní učitelku Novotnou? „Ještě před několika lety jsme ji mohli vidat v klášterních zahradách na procházkách nebo při posezení na lavičce na sluníčku. Vždy velice mile odpovíděla na pozdrav a přidala opět úžasný vřelý úsměv. Ačkoliv již poslední léta již neslouží nohy - pokud to jen trochu šlo - procházela se před domem, v klášterních zahradách, v parku vždy krásně oblečená, v lodičkách a vždy dobře naladěná.“

Paní Josefa Novotná, dnes už trojnásobná babička a pětinasobná prababička bude své narozeniny 10. září slavit již po sté. Za svou dlouhou učitelskou kariéru vychovala mnoho dětí, dnes jsou tyto děti samy rodiči, prarodiči a žáci z jejich učitelských začátků mnohdy i praprarodiči. Především ale v lásce vychovala své tři dcery, které jí nyní její lásku a oddanou péči s úctou vrací.

Tak tedy závěrem, věřím, že tyto řádky bude číst mnoho lidí, kteří paní Josefu Novotnou znali, ať ze školních lavic či odjinud. Proto si 10. září vzpomeňte a oslavte toto výjimečné jubileum jedné výjimečné ženy také.

Jitka Šeflová

Úctyhodné jubileum

Jménem všech bývalých žáků a kolegů blahopřejeme paní učitelce Josefě Novotné k neuvěřitelnému životnímu jubileu. Paní Novotná se 10. září 2009 dožívá sta let. A to je věk, jímž se může pyšnit málokterý člověk, natož učitel. Na tuto pedagožku, která stála poprvé před žáky 1. září 1929 v malotřídní škole v Dohaličích na okrese Hradec Králové vzpomínají s láskou i desítky, možná stovky „Litomyšláků“. Vždyť v našem městě působila s malými přestávkami od roku 1933! Nejdéle tady učila na dnešní Základní škole Zámecká, a to od března 1955 do 31. července 1970. Jenže ani

odchod do důchodu neznamenal pro vitální Josefu Novotnou, žáky přezdívanou Pipina, odpočinek. Kdepak! Další a další roky ještě drobná paní s neuvěřitelnou autoritou a s pamětí „jako slon“ vzdělávala děti především v českém jazyce a dějepise.

My všichni, kteří jsme prošli její výukou, jí za její snahu děkujeme, my všichni, kteří jsme jí byli kolegy na její pedagogické rady vděčně vzpomínáme. Přejeme paní Novotné hodně síly k tomu, aby se s nároky tohoto úctyhodného věku důstojně vyrovnala.

Dagmar Burdová, ZŠ Litomyšl, Zámecká

Portál www.vychodni-cechy.info zaznamenal rekordní návštěvnost

V červenci 2009 dosáhl turistický portál www.vychodni-cechy.info rekordní návštěvnosti 30 tisíc návštěv. Portál je určen k podpoře cestovního ruchu na území Pardubického kraje.

„Údaje za červenec nás velmi potěšily. Jistě se projevil vliv turistické sezóny, kdy lidé odjíždějí na dovolenou a podnikají rodinné výlety. Turistický portál v takovém případě nabízí mnoho potřebných infor-

mací.“ sdělil Miroslav Stejskal, radní Pardubického kraje zodpovědný za cestovní ruch. Marketingová podpora cestovního ruchu v Pardubickém kraji je v posledních letech na vzestupu. Přispělo k tomu jak zřízení Destinační společnosti Východní Čechy, tak úspěšné projekty spolufinancované Evropskou unií. „Nedávno jsme turistický portál optimalizovali pro internetové vyhledávací a profesionální přístup

přinesl ovoce. I proto zřejmě vykázal v červenci rekordní návštěvnost. Z dnešního marketingu cestovního ruchu se stává samostatná disciplína a nemůžeme si dovolit ztratit s ní kontakt.“ doplnila Alena Horáková, ředitelka Destinační společnosti Východní Čechy. Navštivte www.vychodni-cechy.info.

Leoš Malina, PR manažer

Dvě věci, co se mi v Litomyšli nelíbí

Toho, co se mi v Litomyšli v poslední době nelíbí je vícero, ale vybral bych dvě věci:

Čím dál víc zabarikádovaný průchod hlavní podsní v samém centru města. Jedná se především o ty dva krámy vedle sebe přímo proti věži. Před časem bylo snad vydáno nějaké rozhodnutí o tom, jak mohou a hlavně jak nesmí obchody na náměstí vystavovat své „zboží“. Na malé a máselné podsní se to, řekl bych, zlepšilo. Na hlavním podloubí, ve skutečném srdci Litomyšle, je to katastrofa. Už se tam nedá téměř projít, cizí lidé nás mají za „pitomce“, že tohle dovoříme. Skutečně to nikomu na Úřadě nevadí? Nebyl

jsem nikde v Orientu, ale takhle to tam asi vypadá. Průchod bývalým Slezákem. Jaká by to mohla být krásná městská pasáž, kdyby se to tam pořádně upravilo. Chodí tam spousta lidí na autobusové nádraží a do novější části města. Otrískané zdi nedělají městu dobrou reklamu. Teď to ještě jde, ale jak přijdou podzimní plískanice se sněhem, bude opět problém s dlažbou, která je v průchodu strašně kluzká. Vážně tam půjde znovu o zdraví.

Vím, že odpovíte (pokud vůbec ano) s odkazem na soukromé pozemky, ale jde přece o veřejně přístupné prostory a ty by měly mít úroveň!

Zdeněk Vandas

K Revitalizaci Zámeckého návrší

Litomyšl získala příslib prostředků na Revitalizaci Zámeckého návrší, což je jistě skvělé. Obvyklý postup je takový, že je-li někde potřeba udělat změnu, rekonstrukci, či jak se nyní módně říká, revitalizaci, vypracuje se projekt a zajistí se finanční prostředky. V Litomyšli je situace opačná – město získalo příslib peněz, které je potřeba za něco utratit. Některé projekty jsou jistě užitečné, např. kostel Nalezení sv. Kříže konečně přestane být Potěmkinovou vesnicí, která za vzcnou fasádou ukrývá oprýskané vnitřní omítky a sv. Matouše v rohu přikrytého hadrem (před nedávem našťestí z kostela zmizela všechna zaparkovaná auta).

Rozpaky ve mně vzbudil projekt na úpravu francouzské zahrady (naštěstí zamítnutý památkovým ústavem). Proč utrácíme peníze za projekt revitalizace zámecké zahrady, když tento projekt již patnáct let existuje? Namísto palem, které po zkrácení rozpočtu na parkovací dům nebude kam v zimě uskladnit (původně měla být součástí parkovacího domu oranžérie), patnáct let starý návrh obsahuje vodotrysky a podobné, poněkud obvyklejší prvky. Proč vymýšlet, jak upravit trasu potůčku, který se vine zámeckou zahradou, když v mnoha místech je ještě k vidění původní pískovcové zpevnění břehů. Stačilo by pouze odhrnout drny, čehož si ovšem architekti, jinak mapující pečlivě každý strom (i když plány zámeckých zahrad samozřejmě existují), nevěšili.

Toto jsou však drobnosti. Mnoha lidem je líto zámeckého amfiteátru. Celá situace na mne působí dojmem, že se amfiteátr bude rušit z toho důvodu, že je nevhodný pro použití v rámci Smetanovy Litomyšle. Poslední velká akce, která se v amfiteátru konala (koncert Jarka Nohavici), mne však přesvědčila o tom, že by měl zůstat zachován (ostatně Jarek to během koncertu dvakrát zdůraznil). Opět to působí dojmem, že se zde bude revitalizovat jen proto, že je potřeba za něco utratit peníze. Přitom amfiteátr, jak se říká „chleba nežere“ a lavičky, které jsou jeho příslušenstvím, se používají při mnoha dalších akcích pořádaných městem i soukromíky (jmenujme například Kinematograf bratří Čadíků či závody na Primátorské hrázi).

Člověka maně napadne, jestli by nebylo lepší tyto finanční prostředky využít na opravu sgrafit severního křídla zámku a schodištvé věže, která jsou sice působením okolního prostředí vystavena jen nějakých třicet let, ale i tento krátký čas se na nich stačil nepěkně podepsat. Pokud by to zadání projektu umožnilo, návštěvníci Litomyšle by takovou rekonstrukci pravděpodobně ocenili více než francouzskou zahradu osázenou palmami.

Jan Šlégr

Odpověď z městského úřadu: Dvě věci...

Věc první:

V současné době platí novela tržního řádu města, která by měla zaručit průchodnost podloubím a částečně i vzhled předsunutých prodejních míst. Dodržování vymáhá Městská policie. Podle zkušeností však vím, že je to nikdy nekončící boj s větrnými mlýny, zvláště v některých případech. Nemám pocit, že by tuto oblast opomíjela. Ze svých dovolenkových zkušeností také vím, že to není záležitost pouze Litomyšle, ale i ostatních měst. V našem případě je největším problémem, že podloubí jsou soukromým majetkem, t.j. že nemožno být místní komunikací a uživatel tak nepotřebuje žádná povolení. Na svých prostranstvích si podle mého názoru město reguluje vše ke spokojenosti občanů. Řešením by bylo omezit tuto činnost úplně. Na druhou stranu nemám pocit, že by to s tou průchodností bylo tak zlé. Myslím, že se v tomto cosí udělalo.

Pavel Jiráň, vedoucí odboru místního hospodářství

Věc druhá:

Jednání kolem průchodu Slezákem byla s vlastním objektem vedena opakovaně několikrát. Za předpokladu nemalé investice města do soukromého majetku jsme naopak požadovali právní jistotu zachování průchodu, aby se nestalo to, že po provedení opravy průchodu městem bude tento obratem uzavřen. To bylo zpočátku téměř neřešitelné z důvodu neochoty vlastníka nějak věc smluvně dořešit. Před časem se podařilo nalézt shodu v možném řešení, ale vlastník nás upozornil, že si připravuje rekonstrukci budovy a nemá cenu dělat novou dlažbu v průchodu, aby byla za pár měsíců zničena při rekonstrukci budovy. V současné době čekáme na to, zda opravdu s rekonstrukcí započne a budeme moci společně vyřešit i průchod.

Pavel Chadima, vedoucí oddělení majetkoprávního odboru rozvoje a investic

Názvy nových ulic

Zjistil jsem, že nová ulice v městské části Záhradí (tzv. Na Prokopu), ponese název: „Purkmistra Laška“. Je to skutečně velice pěkné uctění památky tohoto čestného občana města Litomyšle a chtěl bych všem těm, kteří rozhodují o novém pojmenování ulic a vybírají pro ně vhodná označení, za toto velice poděkovat! Bohužel se stále do dnešního dne jen těžko smírují s názvem ulice Svitavská, protože podle mého názoru by byla bývala mnohem výstižnější a hlavně „univerzálnější“ třeba ul. Podnikatelská. Ale co se stalo, stalo se... Pokud Město bude, a já věřím, že ano, pokračovat

v podobném duchu a nové ulice ponese jména po dalších významných osobnostech at už spjatých, či nespjatých s naším krásným městem, bude to krásný výraz úcty našeho města k odkazu minulosti, kterého si všichni velice vážíme!

V této souvislosti mě napadly případné nové názvy, které bych si zde dovolil uvést. Litomyšl by slušela třeba ulice: Eduarda Hakena, Ivo Židka, Profesora Jandy, F. M. Kaňky, G. B. Alliprandiho, Arne Nováka, Františka Klapálka, Pernštejnů nebo Kostků z Postupa.

Josef Svoboda

AKAIA

JAZYKOVÁ AGENTURA nabízí ROČNÍ JAZYKOVÉ KURZY

- AJ, FJ, NJ, ŠJ, IJ
- skupinové, individuální
- začátečníci, mírně pokročilí, středně pokročilí, pokročilí
- konverzace s rodilým mluvčím, příprava na FCE
- kvalitní výuka, nízké ceny, malé skupiny

DNY OTEVŘENÝCH DVEŘÍ: 9. 9. a 16. 9.; 8.30 – 12.30 a 14.00 – 17.30

ZÁPIS: 7. 9. – 18. 9.; 8.30 – 12.30 a 14.00 – 17.30

ZAHÁJENÍ KURZŮ: 21. 9.

DŮLEŽITÉ: změna místa konání kurzů - učebny jsou nově umístěny v budově na Vodních valech vedle zadního vchodu do prodejny Junek a Štorek

V první polovině září probíhá zápis, rozřazovací testy, konzultace. Přijďte se podívat, těšíme se na Vás.

Kontakt: Jazyková agentura AKAIA, Smetanovo nám. 32, Litomyšl
- vchod z ulice Vodní valy, tel.: 777 345 866, 731 103 727, 608 200 467, akaia@akaia.cz,
www.akaia.cz

Restaurace
v Lidovém domě

**1. nekuřácká
restaurace**

v centru Litomyšle

**Každý den
můžete vyhrát
oběd zdarma.
Přijďte ochutnat
svou výhru!**

Obědy podáváme od 11 do 15 hodin

Vyprávění o litomyšlských domech – 33. část

seriál

Dům čp. 114 je jednopatrový a byl v roce 1550 přestavěn v renesančním slohu. V 19. stol. prošel klasicistní úpravou. V prvním poschodí v místnostech do náměstí jsou zachovány štukem zdobené stropy a v zadní části do Touloucovna náměstí trémové stropy. V podloubí je křížová klenba. Bývala zde pekárna a prodejna pečiva Františka Ježka.

Dům čp. 115 je jednopatrový s renesančním jádrem z roku 1550. Upraven byl počátkem 19. stol., přední část je modernizována a tím je vnitřní dispozice narušena. Dům je propojen jako dvourakt do Touloucovna náměstí. Loubí má křížovou klenbu. Na kresbě Q. Šimka je označen nápisem *UKalousů*. Míval zde obchod František Brinke, který se později odstěhoval do domu čp. 430 Havlíčkova ulice. F. Brinke byl sběratelem starožitností a zachránil mnoho z pozůstatosti houslového virtuóza Františka Ondříčka v Brandýse nad Orlicí.

Dům čp. 116 se starým jádrem ze 16. stol. má tři podšíňové oblouky. Přestavěn byl v baroku na konci 18. stol. a v interiéru modernizován roku 1928. Zadní trakt je přístupný z Touloucovna náměstí. Fasáda je zachována v klasicistní úpravě.

Na atice stojí sochy Flóry a Zefíra. Jsou to kopie původních plastik, které vytvořil barokní sochař Jiří Pacák nebo jeho syn František Pacák. Byly tehdy vytesány z jemnozrného pískovce, který se ale nehodí pro venkovní použití, a tak pomalu ale jistě chátraly. Dnes jsou na atice umístěny kvalitní kopie, které roku 1977 provedli posluchači AVU v Praze Karel Krátký a Jaroslav Kerel jako svou diplomní práci pod vedením profesora Nykla. Ke zhotovení kopií bylo použito hořického pískovce. Současně byly opraveny originály, na kterých jsou doplněny chybějící části. Tyto sochy jsou umístěny v Městské galerii Litomyšli - v domě U Rytířů.

O majitelích domu jsou první záznamy v městských knihách, vedených od roku 1524, kdy dům koupil lazebník Bernard od kováře Pavla. Dále následuje

celá řada majitelů a my se zastavíme u roku 1728, kdy jako majitelka je uvedena Kateřina Lucová. Do údobí tzv. první slezské války mezi Rakouskem a Pruskem (1740-1742) spadá pobyt pruského krále Fridricha II. z dynastie Hohenzollernů v Litomyšli.

Domy čp. 116 (vpravo) a 117.

Po porušení prusko-rakouské smlouvy pruská vojska překročila hranice na Moravu, obsadila Olomouc, Vyškov, Uherské Hradiště, Kroměříž, Znojmo a Hodonín. Poněvadž se Fridrichovi nepodařilo dobýt Brno, táhl s celou armádou dále do Čech, až se 14. dubna 1742 přiblížil k Litomyšli. Část jeho armády tu již ležela od ledna. Majitel litomyšlského zámku hrabě František Václav Trautmannsdorf, který se s Fridrichem osobně znal, přivítal ho u kostela v obci Jansdorfě - Janově a nabídl mu ubytování v zámku. To však král nepřijal. A tak se stalo, že pruský král byl ve dnech 14. až 16. dubna 1742 ubytován v tomto domě u zámeckého kuchaře Luce. Král zde pořádal po oba večery ve společnosti zámeckého pána F.V. Trautmannsdorfa, zaníceného houslisty, hudební večery, při nichž Fridrich písal na flétnu. Král opustil město jen s částí vojska, ostatní odtáhli z Litomyšle až v květnu 1742. Při odchodu král odměnil zámeckého kuchaře Luce

a jeho manželku Kateřinu dvanácti pruskými toлары za jejich služby, což nikde jinde předtím neucínil.

Dům čp. 117 je rohový jednopatrový renesančního původu, zasahující do Touloucovna náměstí. Písemně je zmiňován již k roku 1547, kdy jej Dorota Petrova prodala svému zeti, pekaři Jiřímu Zemanovi. Na kresbě Q. Šimka je uváděn jako dům *U Pawikowských*. Stavebně byl upravován na začátku 19. stol. V roce 1975 sem na vysunutou boční fasádu byl vsazen perněstejný znak, přenesený z domu čp. 105. Deska pochází z roku 1548 a zachycuje starou rodovou perněstejnou legendu, Vojtěch z Pernštejna vede uloveného zubra. V dolní části jsou čtyři erby se jmény připomínajícími Jana z Pernštejna a jeho manželku Bohunku z Lomnice a Meziříčí, matku Kateřinu ze Šternberka a Vartemberky, z nichž pocházela Eliška, matka Bohunky - jméno ale na desce chybí. Při rekonstrukci domu čp. 105, kde byla deska původně osazena nad odpočívadlem schodiště prvního poschodí, musela být sejmuta a prozatím umístěna ve vstupní zámecké expozici. Po zrušení expozice byla odvezena do Pardubic a dle rozhodnutí KSSPPOP ze dne 15.4.1975 navrácena do Litomyšle. Vzhledem k tomu, a že tehdy ještě nebyla dokončena rekonstrukce domu čp. 105, bylo rozhodnuto o jejím osazení do fasády čp. 117.

V tomto domě měl obchod Josef Kritznr, který se stal po Václavu Faltisovi purkmistrem v letech 1882-1885 a opět v letech 1888-1895 po JUDr. Františku Gregorovi. Josef Kritznr přišel do Litomyšle s rodiči z Damníkova u Lanškrouna. Když se přiznal do Sícova statku čp. 401 (Fejtkův statek, dnes zbořený), z tohoto domu se odstěhoval.

Zde měl krupařství Matěj Bouček. Jehož syn MUDr. František Bouček, narozený 1847, byl oblíbeným litomyšlským lékařem. Bydlíval v zadní části domu. Ve Šmilovského románu *Starohorský filosof* je zobrazen v postavě Slukově. Dr. Bouček zemřel v tomto domě 4. ledna 1900.

Připravuje Alena Randáková

Milé povídání s filmovým historikem Karlem Čáslavským

Komik a jeho svět, Videostop nebo jednotlivé cykly dokumentárního seriálu Hledání ztraceného času, to je jen stručný výčet těch nejnámějších televizních pořadů českého filmového archiváře, historika, publicisty, moderátora a dlouholetého pracovníka Národního filmového archivu Karla Čáslavského. Při jeho pracovní návštěvě v Litomyšli se rozhovor s ním změnil na příjemné povídání o filmu, práci i nápadu, který možná spatří světlo světa.

■ *Pro televizi jste natočil celou řádku pořadů. Utkvěl vám v paměti některý z nich?*

Natočil jsem jich možná tisíc, pokud počítám Videostopy, či Komika a jeho svět. V paměti mi však utkvěl hlavně Videostop. Vysílal se 15 let, takže zasáhl skoro každého. Jsem-li kdekoli, tak si jej lidé pamatují.

■ *Zavzpomínejte tedy trochu na Videostop...*

Na Komikovi jsem se naučil filmovou problematiku, byl jsem v ní jen chvíli. Ve Videostopu jsem se ale bavil. Vždy tam stáli nějací činovníci a zapřísahali nás, abychom byli opatrní. Nebyli jsme nikdy opatrní a uváděli jsme takové věci, které jsme neměli, například Bílou paní nebo Wericha. Ono to ale vždy prošlo. Do každého dílu přišli tři nebo čtyři hosté – herci, počínaje panem Horníčkem, Kemrem až po Kopeckého i Jardu Štercla. Poznal jsem řadu lidí a jsem s nimi vyfocený, což je pěkná památka.

Tehdy se vysílalo živě. Bylo to dobrodružství. Hodina vysílání, kdy se nevědělo, jak to dopadne. S Janem Rosákem to ale bylo dobré, protože s ním se to dalo překonat. Když jsme se dostali do nějakého tablu, diváci to ani nepoznali. On to nějak překonal legrací. Jednou jsem se přiznal, že jsem se spletl. Počítal jsem nějaké věže. Soutěžící tipovali ze tří možností a já měl

řící, kdo je nejbližší. Věže jsem ale spočítal špatně. Při další otázce jsem se přihlásil: „Prosím, já se spletl.“ To bylo haló. Videostop byl nejnveselejší a nejrozmantější.

■ *V současné době natáčíte Hledání ztraceného času, které běží v České televizi již několik let...*

Smyslem tohoto cyklu je ukazovat neznámé věci. Kdybychom je neukázali, tak je nikdo nikdy neuvidí. Vedle sebe se vejdou filmy o městě, bruslení, o všem možném. Když jsem začínal v Národním filmovém archivu, což je už 46 let, tak jsem byl přesvědčený, že některé filmy jsou neuvěřitelné - výroba piva, nebo dokonce plynu či stavba budovy... To je ale na tom to úžasné, protože lidé na snímky koukají jako na zjevení. Jsou to ty nejzajímavější pořady pro diváky - výroba něčeho, stavby něčeho a samozřejmě osobnosti. To tam běhají vousatí dědečkové. Samozřejmě, to ale musí být neokoukané.

■ *Jak zjistíte, kdo jsou ti pobíhající dědečkové?* Když jsem začínal, tak jsem znal Masaryka, Beneše,

Laurela, Hardyho a Stalina, ale už se to rozšířilo. Chce to nahlédnout do novin, časopisů a mít obrazovou paměť. Podívám se například do starého časopisu a vidím člověka, po kterém pátrám už 10 let. A najednou je opět přede mnou. Já se v tom vyžívám. Pro mě je to detektivka.

■ *Natáčíte zde zamýšlení o Litomyšli. Nedá mi, nezeptat se na dokumenty o městech...*

Litomyšl je na tom stokrát lépe než většina měst. Někde není nic. Pokud jde o film o městě, tak si jej musela tehdejší městská rada objednat a zaplatit. Když byla rada skudlivá a neprozíravá, tak je to směla, tedy pro nás. Jsou ale i naprosto vzorné filmy o městech, které jsou natočené vždy stejným způsobem. Ukáží se kostely, památky a pokud si to továrníci zaplatili, tak tam mají své továrny a také zbuduje trochu na Sokoly. Už jsem to odvyšlál téměř všechno. Pětistý pořad bude v únoru. To je možná světový rekord, jeden autor, jeden režisér, jeden stát. Kde je takový pořad, mimo Večerníčků? Snad jen Televizní noviny... Díly však počítám jenom já. V televizi je jiné číslování. Tam se to vždy každým rokem uzavře a začíná se od jedničky. Ještě mi zbývá 12 pořadů, ale chtěl bych to dělat dál, protože nic nového neumím. Hlavně ale mám tolik filmů, že už je bohužel nestačím odvyšlál všechny.

■ *Co ještě plánujete?*

Mám v hlavě jednu soutěž. Přísnou soutěž. Nevíš, tak běž! Dva roky to ale nejsem schopný napsat. Možná až v září pojedou na dovolenou k sestře, tak to za týden, deset dnů napíšu. Pak to bude bomba. Ve světě ještě taková soutěž nebyla. Vychází z televizních možností. Bude to o všem. Všeobecné vědomosti, ale když nevíš, tak jdi! Tak to má být. Ptal se Jana Bisová

Historie správního uspořádání města do roku 1850 - 4. část

seriál

Ke změnám mocenských poměrů dochází za husitských válek. R. 1421 spojená vojska - „Pražanů a táborů“ - vedená Žižkou podnikla velké tažení do východních Čech. Došlo i na Litomyšl, která se 2. května 1421 poddala husitům. Hejtmanem se zde stal Diviš Boček z Miletínka.

Po smrti Jana Žižky r. 1424 přitáhli k Litomyšli pod vedením Jana Bzinky alias Hvězdy „sirotci“. Město dobyli tzv. „smlouvou“, hrad moci. Archeologický průzkum potvrdil, že velké škody vznikly i ve městě. Hrad byl téměř zničený, včetně katedrály Panny Marie i kostela sv. Klimenta. Poníčen byl i augustiánský klášter s kostelem, založeným r. 1356 biskupem Janem ze Středy.

Snad pouze biskupský palác zůstal stát a stal se sídlem nového pána na Litomyšli, sirotčího hejtmana Jeníka z Mečkova, který býval tábořským hejtmanem v Prachaticích. Jeník z Mečkova s pomocí bývalých biskupských úředníků obnovil pořádek, zajistil příjem z majetků biskupství a kapituly. Tak se stal zakladatelem světského litomyšlského panství. Moc tedy přešla z rukou církve zcela do rukou světského pána. Město si nadále uchovalo svůj řemeslnícko - zemědělský charakter. Zvýšila se pravomoc městské rady a purkmistra. Od r. 1432 se hejtmanem na Litomyšli stal Vilém Kostka z Postupic. Vilém Kostka z Postupic ustanovil do rady města nové konšely a 15. květně 1433 jako ochránce Litomyšle je v jejich funkci potvrdil. R. 1457 na popud Kostků městská rada přikázala, aby alespoň některé domy na náměstí přistavěly podlouhly „aby tudy lidé chodili po suše“. Za vlády Kostků město zkvětal. Bohuš II. Kostka založil Nové (Horní) město s vlastní radnicí, tedy s vlastní samosprávou.

Po odboji a obnově svatojakubského mandátu proti jednotě bratrské z 5. října 1547 bylo panství odňato Bohušovi III. Kostkové, horliví podporovatelé českých bratrů, vládli na Litomyšli přes 100 let. Přítomnost tohoto rodu v Litomyšli byla přínosem především pro kulturní a duchovní dějiny města. Významných činem např. bylo zřízení bratrské tiskárny už r. 1503. Za Kostků od r. 1440 se i pozemkový majetek města stále rozšiřoval. Prikupovaly se grunty, hospodářské dvory, dokonce i celé vesnice.

Na přelomu 15. a 16. stol. se městské panství skládalo ze dvou celků. Jeden ležel na sever od města, kde jsou obce Sloupnice, Voděrady, Jehnědí, Hrádek. Druhý jihozápadně, kde jsou obce Mladočov, Desná, Jarošov a Budislav. Až do skončení feudálního období před r. 1848 měla Litomyšl 10 vesnic a řadu jednotlivých statků. Rozsáhlý lesní majetek, který město získalo zpět po r. 1989 do svého vlastnictví, má svůj počátek v 15. a 16. stol.

Rozrůstala se důležitá správní agenda města, kterou bylo vedení účtů obecního jmění. Město vystupovalo vůči „svým vesnicím“ jako vrchnost. Měšťané ale naopak byli poddanými zámecké vrchnosti a museli odvádět určité poplatky a od konce 15. stol. robotovat, a to především s povozy a udržováním cest. Počátkem 16. stol. se tyto roboty začaly měnit v peněžité plat.

Po odchodu Kostků z Postupic dal král Ferdinand I. Habsburský (vládl 1526-1564) město spravovat bratři Fabiánovi a Šebestiánovi ze Schönau, kteří Jednotu bratrskou krutě pronásledovali.

Roku 1552 bylo králem panství Litomyšl zastaveno na 15 let Jaroslavu z Pernštejna. Ten je ještě téhož roku zastavil Václavu Haugwicovi z Biskupic. V březnu 1560 vypukl veliký požár, kdy lehly plamenem obě radnice, kostel, škola, špitál a řada domů. V sousedních městech, v Praze i jinde se konaly tehdy sbírky na pomoc městu a postiženým občanům. Další pohromou byla povodeň, kdy po průtrži mračen v pondělí 25. srpna 1561 vtrhla voda ze dvou stran do města. V r. 1563 vydala městská rada rozšířená požární nařízení.

R. 1567 se pánem města a panství, které patřilo tehdy mezi největší v Čechách, stal Vratislav z Pernštejna, nejvyšší kancléř království českého, přítel krále Maxmiliána II., který zpusťl Kostkovské sídlo přestavěl v honosný renesanční zámek. Již r. 1569 vydal Vratislav vlastní řád čistoty po zamítnutí návrhu, který pro zlepšení vzhledu města předložili městští radní. Vratislavův řád představuje pozoruhodný doklad o veřejné čistotě, hygieně a vzhledu města.

Když r. 1582 Vratislav zemřel, ujala se vlády na litomyšlském panství jeho manželka Marie Manrique de Lara, rodem Španělka, horlivá katolička. Po smrti Vratislava žila převážně v Praze a krátce na to vydala Městské radě instrukci, ve které přikázala, aby

mezi sebou netrpěli nekatolíky a v případě, že by se sešli ke svým bohoslužbám, musili být tyto případy oznámeny. Za nedodržení pohrozila přísnými tresty. Na druhé straně tato instrukce obsahovala dále i ustanovení ve prospěch chudých.

Údálosti třicetileté války 1618 - 1648 přerušily kulturní a hospodářský vzestup města. Stálé průtahy různých armád, drancování, placení výpalného a konečně i nešťastný požár r. 1635 se neblaze promítají do svízelné hospodářské situace městské správy. Po požáru se město vylidňuje.

Rod Pernštejnů vymřel r. 1631 po meči, panství zdědila Frebonie Eusebie. Dne 9. března 1632 byl nařízením Frebonie z Pernštejna obnoven konšelský úřad, nadále se skládající z 12 konšelů, jednoho městského rychtáře a k zasedání přizvaných 24 měšťanů. Takové složení rady trvalo až do r. 1790. Při zasedání rady byla přítomna Frebonie, Alexandr Haugwic z Biskupic, Kryštof Vratislav z Mitrovic, nejvyšší písař království a zámecký správce. Roku 1640 povolala do Litomyšle řád piaristů, aby vyučovali mládež ve všech potřebných vědomostech.

Alena Randáková

Bude v Litomyšli divadelní festival?

Krátká prázdninová návštěva Veroniky Žilkové a Martina Stropnického v Litomyšli přinesla ovoce v podobě myšlenky, pořádat ve městě divadelní festival. Při neformálním setkání s emeritním starostou Miroslavem Brýdlem přišla řeč právě na tuto eventualitu. „Mluvili jsme o možnosti uspořádat na zámku koncem srpna divadelní festival. Oba byli myšlenkou nadšení a zapojili by i své kolegy. Náplň festivalu by se doladila, aby měl svou tvář,“ sdělil Brýdl. Podle jeho slov by se festival stal zajímavým oživením kulturní nabídky města. Uskutečnit by se mohl snad už příští rok.

Martin Stropnický, coby ministr kultury, v roce 1998 podepsal přihlášku, kterou litomyšlský zámek žádal o zápis do Seznamu světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO. O rok později byl zámek skutečně zapsán a letos je tomu již 10 let, co je na tomto prestižním Seznamu.

-bj-

ESOTERICKÝ FESTIVAL ASTROVÍKEND

DNY TAJEMNA A ZDRAVÍ

7. a 8. 11. ■ Litomyšl – zámek

Porady s léčiteli, astrology, diagnóza zdravotního stavu, aut. kresba, auravideo, irisdiagnostika, výklad z ruky a karet, numerologie, su-jok, aura-soma atd.

Přednášky po oba dny od 10 do 18 h.
Info: 739 018 692, www.astrovikend.cz

KADEŘNICKÉ SLUŽBY

Kateřina Houdková (Vodehnalová)
Od 1. 10. 2009 po mateřské dovolené
v novém kadeřnictví, ul. Tyršova 236
Případně objednávky (již nyní)
na telefon: 603 856 318

Bydlení pro seniory na Pohodlí

V letošním roce jsme zahájili provoz bydlení pro seniory (mobilní, imobilní, manželské páry, kamarádi), v soukromém, nově zrekonstruovaném a nově vybaveném objektu přírodního areálu Pohodlí u Litomyšle. K dispozici jsou pokoje jedno a dvouúložkové. Zajišťujeme veškeré služby, včetně stravování. V objektu je miniochod s kávníkou, pokoje pro přespaní vašich hostů nebo společenské místnosti. Nabízíme i možnost vlastní zahrádky. První klienti již u nás bydlí a nás těší jejich spokojenost s domácím prostředím. Blíže informace získáte na tel. čísle: 724 999 553 nebo 728 724 028. Najdete nás i na: www.domovseniorupohodli.cz.

PLACENÁ INZERCE

Tip na výlet – hřebčiny

Prázdniny jsou za námi a řada z vás během nich zcestovala celou republiku. Přesto vám i v zářijovém čísle Lilie dáme dva tipy, kam vyrazit na výlet a ještě tak využít vlídného počasí. V rámci nadcházejících oslav města Litomyšle se uskuteční i Jezdecký drezurní koktej, který ocení především příznivci koní a děti. Vydejme se tedy v dnešním tipu po stopách těchto uslechtilých zvířat.

Hřebčín Slatiňany je od roku 1992 součástí Národního hřebčína Kladruba nad Labem. Nachází se v sousedství zámku, v areálu bývalých knížecích stájí. Hřebčín byl založen v roce 1898 a vznikl z původních stájí pro dostihové koně a koně pro parforsní hony patřících rodině Auerspergů. Těm náležel i přilehlý zámek, v němž jsou dnes rozsáhlé sbírky Hipologického muzea. Hřebčín je znám především chovem českého plemene starokladrubských vraníků, na rozdíl od Kladrub, kde se chovají bělouši. Tito vraníci se využívají především pro vozatajské soutěže, ale setkáte se s nimi i při soutěžích v klasické drezuře, v parkurových soutěžích a v soutěžích barokního ježdění. Využívají je rovněž jízdní policisté v Ostravě a Pardubicích. Záběry z hřebčína můžete vidět mimo jiné v seriálu Dobrá voda.

Vrátíme-li se zpět k zámku, tak tam najdete vědeckou expozici seznamující s evolucí a historií koní, jejich anatomií, chovem a využitím. Součástí je také velké množství obrazů koní a exponátů představujících využití koní ve vojenství, dopravě, honcích či dostizích. Hospodářské zázemí zámku představuje ukázkou dobové zámecké kuchyně či kotelny z přelomu 19. a 20. století. Za procházku rozhodně stojí zámecký park.

Dalším a rozhodně známějším hřebčínem je Národní hřebčín Kladruba nad Labem, nejstarší velký hřebčín na světě. Již roku 1560 prodal Jaroslav z Pernštejna

královské komoře pardubické panství zahrnující i kladrubský dvůr se zámečkem a oborou s chovem koní. O tři roky později zde císař Maxmilián II. zakládá hřebčinec, který se stal základem dnešního velice známého a uznávaného chovu koní. Vzhledem k tomu, že zde často pobýval, nechal si postavit i zámek. Ten byl postupně různě přestavován a poničen požárem, společně s kostelem i stájemi. Za Josefa II. doznal celý areál obnovy. Opět se měnily styly a nakonec, za císaře Františka Josefa I., přichází renesance v podobě pseudorenesanční přestavby. V držení císařské rodiny zůstal hřebčín i zámek do roku 1918. Pro širokou veřejnost dnes v hřebčíně nabízejí například exkurze, výuku jízdy na koních či v kočáře, jízdy kočárem a podobné atrakce. Návštěvní sezóna však končí posledního října a prohlídky je možné absolvovat v přesně stanovenou dobu. Je proto dobré se předem informovat.

-red-, foto Aneta Petrová

Hřebčín Slatiňany s krásnými starokladrubskými vraníky.

Dům pokojného stáří Naděje ve Vysokém Mýtě nabízí pracovní místa

Navzdory probíhající ekonomické krizi, kdy dochází u zaměstnavatelů spíše k propouštění, v Naděje ve Vysokém Mýtě se otevírá možnost zaměstnání na dvou pracovních pozicích. První z nich je od 1.10. 2009 místo pro **zdravotní sestru** s registrací podle zákona 96/2004 Sb. na pozici pracovníce v sociálních službách, druhé je od 1.11.2009 pro **vedoucí přímé péče** – sociální a zdravotní. Kvalifikační požadavky a další informace lze získat na webu www.nadejevem.cz, nebo na telefonu 465 424 825. Pro obě místa nabízíme možnost ubytování.

PLACENÁ INZERCE

ing. Milan Nádvořník

Mám rád svůj kraj

Pocházím z Chroustovi, malého městečka nedaleko Luže na Chrudimsku. V městečku je krásný zámek, kostel, fara, velké množství selských usedlostí, jež přináší svědectví o životě, práci a zábavě středního stavu 19. a 20. století. Jedinečná bažantnice, kaskáda splavů na říčce Novohradce. Je to kousek oázy nedotčené dnešní civilizací. Dnes, kdy bydlím v Litomyšli, malebném městečku, mé srdce přesto navždy zůstane tam, kde jsem se narodil, prošel své první krůčky, první hry, první dětské lásky.

Kdo jste tam nikdy nebyl, jeďte se podívat. Není to tak daleko a věřím, že se vám tam bude líbit. Se svoji vzpomínkou se podělil

Jára Stratílek

**NOVÁ
HALA
TECHNOLOGIE**

PKS | okna

PKS MONT, a.s.
Obchodní zastoupení LITOMYŠL
Havlíčková 439
570 01 Litomyšl
tel/fax: 461 540 104
e-mail: mont@pks.cz
Záruka kvality! ČSN EN ISO 9001
ČSN EN ISO 14001

**VOLEJTE ZDARMA
800 23 00 23**

deceuninck®

Zaváděcí ceny na PKS okna z profilu Deceuninck Zendow obdržíte pouze při uzavření smlouvy do konce září 2009!

Akce se vztahuje na cenové nabídky zhotovené v období 1.8. - 15.9. 2009.

www.pks.cz

Z dějin litomyšlského knihtisku – část 1.

seriál

K 700. výročí Litomyšle vyšel v roce 1959 „Vlastivědný sborník PARDUBICKÝ KRAJ“, kde byl zveřejněn článek „Antonín Augusta – První vydavatel sebraných spisů Boženy Němcové“. Jednalo se o druhou část práce litomyšlské rodačky Evy Freyové. Nyní vám nabízíme část první, popisující dějiny litomyšlské knihtiskárny. (pozn. red.)

Litomyšl je město bohaté kulturní historie. Možno dokonce říci, že toto město, malé svou rozlohou, může směřovat jako zrcadlo politických a spolu i kulturních dějin celého našeho národa.

Nemálo k tomu přispěla i činnost místních knihtiskařů, kteří již od roku 1503 (založení knihtiskárny), tedy v době bratrské, se během celé jejich historie od doby bratrské až do doby obrozené činně zúčastnili bojů a snah té které etapy.

Čeští bratři vyznamenali Litomyšl tím, že z ní učinili jedno ze svých kulturních a politických center. Všechny tehdejší významné politické osobnosti se zde sešly okolo biskupa Jana Augusty. Jejich nejlepšími díly obohatili bratrští tiskaři současnou knižní produkci, a to v úpravě, již se směle mohli chlubit.

Rovněž protireformaci nám díla litomyšlské tiskárny výstižně charakterizovala, nejprve tisky rázu převážně náboženského, speciálně katolického. Ty většinou postrádaly větší umělecké hodnoty, neboť náboženský útlak a třicetiletá válka literární tvorbu nijak neprospívaly.

V této době sahal utlačovaný venkov spíše po „špalíčkách“ – malých knížkách úzkého formátu, které k nám pašovali z ciziny naši exulanti. Jedním z nich byl např. i Václav Kleych, původem z Lažan u Litomyšle.

Pozdějším období, kdy se již u nás počíná rozmáhat věda, sloužila i naše tiskárna m.j. i vydáním slavného díla předního českého historika, litomyšlského kněze Tomáše Pešiny z Čechorodu „Prodromus Moravographiae“.

Největšího rozmachu však dosáhla knihtiskárna v době obrození. Tehdy stoupla její úroveň a publikační mnohostrannost nejprve po stránce obsahové, později i formální.

Všimněme si ještě výsady, kterou litomyšlská tiskárna obdržela: „...dle pamětní knihy města Litomyšle“ (str. 42 – 44, dne 3. června 1503) je právo provozovat knihtiskařství „na čís. domovním 182 ve svobodném městě Litomyšli radikované.“ To znamená, že toto právo náleželo každému majiteli tohoto domu, i když nebyl v knihtiskařství vyučen. Toto právo je ojedinělé snad v celých Čechách.

Zmínky o litomyšlské knihtiskárně najdeme v různých pramenech, především v těch, které zpracovávají z této stránky dějiny města. Nejvýznamnější místo mezi

nimi zaujímají dějiny Litomyšle od Zdeňka Nejedlého. Důležitým přínosem pro mou práci byl rovněž Štěpánkův článek ve Výroční zprávě realky za rok 1878 „Knihtiskárna litomyšlská do roku 1863 a spisy české v ní tištěné“. Štěpánkovy možnosti, zvláště pak bibliografické podklady, byly však v té době ještě velice omezené. Mým úkolem je tedy především sjednotit hlediska a na podkladě ucelenějšího bibliografického materiálu zveřejňovat všechny prameny a doplnit je v plný celek.

Čeští bratři

Za panování krále Vladislava II. zavládl v Čechách po předchozím náboženském útlaku poměrný klid. Vznikaly jen občasné náboženské třenice. Právě ty však značně podporovaly knižní produkci. Čeští bratři se mohli svobodně shromažďovat a žít plným kulturním životem, zvláště v několika svých střediscích, z nichž mezi prvními byla Litomyšl. V této době věděl městu rod Kostků z Postupic. Kostkové velice stranili reformačním snahám Bratří a zasadili se rovněž o kulturní a zvláště umělecký projev své doby – renezanční. Zvelebení a přestavby litomyšlského zámku pocházejí právě z této éry.

Nejvýznamnější osobností z rodu Kostků, zvláště pro naši historii, je Bohuš II. Kostka z Postupic, který nejvíce z celého rodu podporoval různé podniky Českých bratří, jako např. cestu litomyšlského měšťana Martina Kabátníka a Lukáše Pražského do východních zemí za poznáním pravé víry.

Tato cesta nejspíše vyplývala z nutnosti doby, neboť přímo v Litomyšli vznikají ostré náboženské třenice mezi Českými bratry. Proti přívržencům starého učení bratra Řehoře, které opovrhovalo veškerou světskou marností i vzděláním, stojí stoupenci Lutherovi, toužící po vzdělání a poznávání nového, za což bojují především literou.

Velice dobrou zbraní doby a učebnicí života v ní byl i její produkt – kniha. Z ní poznáváme nejlépe tehdejší život a potřeby.

Je tedy nutno připomenout i po této stránce zásluhu Bohuše Kostky z Postupic, který založil v Litomyšli knihtiskárnu. Učinil tak prý proto, aby nahradil Bratřím strádání, kterým tolik trpěli za jeho předků. (Jak uvádí Denis v „Konci samostatnosti“, dal Zdeněk Kostka z Postupic učit čtyři Bratry ze Skutče).

Možno říci, že tento čin v době bratrské nebyl nikterak ojedinělý. Až na tiskárnu v Plzni, která vznikla z potřeby katolického města a jeho myšlenek, právě střediska života českobratrského zakládala během 16. století ve svých městech knihtiskárny. Tak tomu bylo postupně mimo Litomyšl v Mladé Boleslavi, Bělé pod Bezdězem, v Klášteře u Vilémova, v Hradci Králové a Dobrovice, hlavních tiskárenských střediscích té doby.

Eva Dušková - Freyová

Realitní a znalecká kancelář
CONSULT VK Litomyšl, s. r. o.

Litomyšl, Smetanovo nám. 120
tel: 461 612 670-1, 728 080 947
e-mail: reality@consultvk.cz
www.consultvk.cz

HORNÍ ÚJEZD – prodej staršího vesnického domku na okraji obce na slunném místě. Nutná větší rekonstrukce. Č. 298. Cena: 490 000,- Kč

ČISTÁ – prodej zemědělského stavení na okraji obce. Objekt je podstandardně vybavený, opotřebení zvýšené. Č. 266. Cena: 450 000,- Kč

STRAKOV – prodej pozemků ke stavbě RD v lokalitě směrem ze Strakova na Janov. Jedná se o 2 pozemky o rozloze 810 m² a 874 m². Č. 255. Cena: 320,- Kč/m²

VANICE u VM – prodej bytu 2+1(55m²) s garáží u domu, zahrádkou. Byt po rekonstrukci, nové rozvody elektro. Č.290. Cena: 950 000,- Kč

SLOUPNICE – prodej styl.chalupy. Nové rozvody topení, elektro, vytápění plynem. Vhodné i k rekreaci. Č.215. Cena: **SLEVA 890 000,- Kč**

ROHOZNÁ – prodej ŘRD se zahradou a garáží. Dům je situován směrem k místní komunikaci. Č.289. Cena: 600 000,- Kč

PROSEČ – prodej staršího RD v klidné části města se zahradou. Rekonstrukce (nové omítky, elektro, koupelna). Č.264. Cena: 800 000,- Kč

ŠIROKÝ DŮL – prodej býv.statku na okraji obce. Nemovitost se skládá z obytné části, stáje a stodoly. Č.299. Cena: 1 800 000,- Kč

VÝBĚR PRO LITOMYŠL:

■ **pronájem bytu s garáží** v klidné lokalitě města. Byt 3+kk (65 m²) se nachází v přízemí zděného domu. Č. 287. Cena: info v RK

■ **pronájem zrekonstr.bytu 2+1** (74 m²) ve III. NP zděného domu blízko centra města. Prostorný a slunný. Č. 285. Cena: 6 000,- Kč/měs.

■ **pronájem nebytových prostor cca 20 m²** v přízemí zděného domu blízko centra města. Č.282. Cena: 5 000,- Kč/měs.

■ **pronájem nové zrekonstruovaného mezonet. bytu 3+1** (110 m²) ve II. NP a III. NP zadního traktu domu v centru města. Č.281. Cena: 8 500,- Kč/měs.

■ **pronájem obchodu 30 m²** v přízemí zad. traktu zděn. domu v centru města. Obchod, výloha, sklad, soc.zařízení. Č.279. Cena: 6 000,- Kč/měs.

■ **pronájem 2 kanceláří** 19 a 36 m² ve II. NP zděného domu blízko centra města. Č. 275. Cena: 6 500,- Kč/měs.

■ **pronájem bytu 3+kk** ve III.NP zděného domu. Po rekonstrukci, centrum města. Č. 267. Cena: 7 500,- Kč/měs.

■ **prodej ŘRD** v klidné části města. I.NP byt 2+1, II. NP byt 3+1, podsklepený, zahrada, terasa, garáž. Č. 236. Cena: **SLEVA, info v RK**

■ **prodej nového ŘRD** (4+1) v okraj.části města. Kuchyň s kuch. linkou, sklepy, kryté garáž. stání, zahrada. Č. 166. Cena: **SLEVA, info v RK**

V případě, že nás oslovíte s nabídkou nemovitosti:
• **stanovíme** optimální cenu Vaší nemovitosti
• **zajistíme** nabídku na 10 internet. serverech
• **zajistíme** Vám kompletní realitní servis včetně obstarání úvěru a pojištění.

Naši kompletní nabídku najdete na
www.consultvk.cz

Terapie přírodní cestou

léčení těla i duše - okamžitá úleva od bolesti, masáže indické, čínské, relaxační, manuální lymfodrenáž, výklad tarotu, dietologie sestavování jídelníčku.

více - www.salonvivienn.wz.cz

Objednávky na mobil:

722 926 684

simackova@unet.cz

Český rozhlas Pardubice v rámci 20. výročí listopadových událostí v roce 1989 vyhlašuje anketu o „Osobnost, která nejvíce bezprostředně ovlivnila dění a vývoj v Pardubickém kraji po roce 1989“.

O tom, kdo tento prestižní titul získá, můžete rozhodnout vy – obyvatelé Pardubického kraje! Zamyslete se tedy nad tím, kdo podle Vašeho mínění přímo a pozitivně ovlivnil dění a vývoj v Pardubickém kraji po listopadu 1989 a nominujte jej! Osobností Pardubického kraje, která nejvíce ovlivnila polistopadový vývoj v kraji, se může stát osoba, jejíž činnost - jak profesní tak neprofesní - bezprostředně ovlivnila Pardubický kraj, jeho rozvoj a události v regionu. Ocenění může nominovaná osobnost získat in memoriam.

Jméno vámi vytipované osobnosti pošlete do 30. září do Českého rozhlasu Pardubice prostřednictvím dopisu, e-mailu, SMS zpráv nebo pomocí formuláře na internetových stránkách pardubického rozhlasu

www.rozhlas.cz/pardubice. Tam také najdete pravidla ankety a podrobný návod na posílání hlasů do ankety jednotlivými způsoby. Poštovní adresa je ČRO Pardubice, Sv. Anežky České 29, 530 02 Pardubice, e-mailová adresa je osobnost.kraje@rozhlas.cz. SMS ve tvaru PCE OSOBNOST a jméno vámi nominované osobnosti můžete posílat na číslo 907 77 04.

Pět osobností, které získají nejvíce nominačních hlasů, postoupí do druhého kola. To potrvá od 11. října do 8. listopadu. O tom, kdo z pětice finalistů získá prestižní titul, rozhodnete opět vy, obyvatelé Pardubického kraje, svými hlasy.

Výsledky ankety „Osobnost Pardubického kraje“ se dozvíte 12. listopadu na slavnostním galavečeru v Lázních Bohdaneč a samozřejmě také ve vysílání pardubického rozhlasu. Vylosování hlasující navíc získají dárky a vstupenky na slavnostní vyhlášení výsledků ankety.

Radim Jelínek

Rozhodněte, která osobnost ovlivnila dění v Pardubickém kraji

9. Mezinárodní plenér Mistra Pavla v Levoči

Ve dnech 5. - 16. srpna jsem se spolu s PhDr. Olivovou a s moravskotřebovským sochařem a řezbářem ing. Kosinou zúčastnil výtvarného plenéru v Levoči. Počet účastníků byl v letošním roce limitován finančními prostředky. Za těchto okolností se jejich počet snížil na 8. Ze sousedního Polska přijely 3 malířky a řezbář, osmý byl domácí mladý výtvarník Matuš Vacula.

Ubytování jsme byli v příjemném prostředí hotelu Arkáda, přímo na levočském náměstí Mistra Pavla. Hned druhý den po příjezdu jsme se ponořili do atmosféry tajemné Levoče. Natolik si nás podmanila, že jsme jí podlehli.

Počáteční inspirací byla návštěva fotografické výstavy Boží Špiš levočského rodáka Petera Župníka, jehož

výtvarné snímky zná litomyšlská veřejnost z jeho letošní lednové výstavy v domě U Rytířů. Její vyznění nás natolik zaujalo, že jsme předběžně požádali o případné zapůjčení do Litomyšle.

Mně, jako jedinému fotografovi, připadla mimo jiné i úloha obrazového glosátora průběhu plenéru a charakteristika jeho účastníků. Po celou dobu jsem se snažil „být u toho“, obrazovou zeň jsem každý den zpracovával na počítači Městského kulturního střediska. Vše se mi podařilo s přispěním přátelivých a chápajících hostitelů zvládnout až k závěrečné vernisáži.

Při svých loveckých toulkách po městě a jeho okolí jsem konstatoval, že v loňském roce navštívená zákoutí a obrazově zajímavá místa opět zkrásněla

Levoča.

Vystoupení Litomyšlského symfonického orchestru.

Vernisáž.

Patchwork z Litomyšle obdivoval i slovenský prezident

Opět po roce jsme přijaly pozvání našich slovenských kolegyní z Levoče a společně s nimi uspořádaly výstavu patchworku, která se uskutečnila od 10. do 15. srpna. Byly jsme překvapeny, jaký velký pokrok udělaly naše kolegyně za tento rok. Výstava se konala v pěkném prostředí městského domu.

Měly jsme k dispozici dvě místnosti s klenutými stropy, které vyzdvihly krásu našich quiltů. Výstava slavila velký úspěch mezi veřejností, někteří ji

mu byl předán dar za náš litomyšlský spolek, který symbolizoval naši spolupráci s Levočou.

Během výstavy se uskutečnily dvě pracovní dílny, kde jsme levočské patchworkářky naučily nové techniky a předaly jim další zkušenosti a nápady. Jsme rády, že naše spolupráce bude pokračovat i v příštím roce. Levočo, za rok na shledanou!

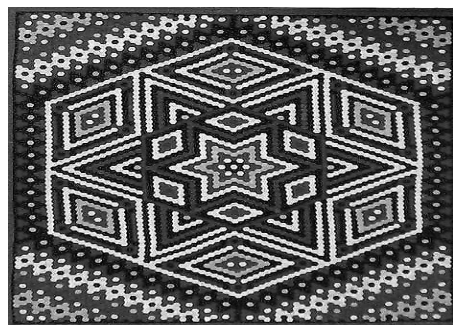
za Spolek patchworku Litomyšl
Hana Frajdlová a Věra Hrdonková

Společná fotografie litomyšlských a levočských patchworkářek s primátorem Levoče ing. Miroslav Vilkovským (vzadu vlevo) a prezidentem Slovenské republiky Ivanem Gašparovičem, foto Jaroslav Dvořák.

navštívili dvakrát až třikrát. Vyslechly jsme také mnoho chvály na naše quiltu a zároveň obdiv naší trpělivosti, který tento koníček obnáší. Největší úspěch slavila dílka naší členky D. Votoupalové nazvaná „Záchvat“ (technika - babiččina zahrádka, velikost dílků 1cm). Mnoho návštěvníků po shlédnutí těchto quiltů prohlásilo, že to musel být opravdu silný záchvat!

Příjemným překvapením pro nás byla návštěva slovenského prezidenta Ivana Gašparoviče, který naši výstavu navštívil a projevil zájem o tuto techniku, o níž doposud mnoho nevěděl. Při této příležitosti

Na snímku: quilt D. Votoupalové „Záchvat“ - technika - babiččina zahrádka, foto Hana Frajdlová.

Obdarovaný slovenský prezident, foto Milan Dvořák.

díky soustavné péči města. Spolu s PhDr. Olivovou jsme shlédli malebné dvory několika starých renesančních domů dýchajících osobitou atmosférou doby velké slávy a významu Levoči, jako střediska kultury a obchodu na Spiši. Ocenili jsme jejich kouzlo umocněné neúprosným zubem času. Fragmenty takto získaných vjemů byly použity jako motivy výtvarných prací v závěru plenéru.

Zážitkem byly koncerty folklórního Pavlicova Hradišťanu a skupiny Collegium Musicum s famózním varhaníkem Mariánem Vargou. Obě vystoupení zajímavě vyzněla v majestátních prostorách evangelického kostela, jež je svědkem tradic reformačních proudů v této oblasti.

Plenér vyvrcholil páteční vernisáží v prostorách Divadelní kavárny připomínající naši bývalou Kavárnu v podzámčí, hojně navštěvovanou litomyšlskými studenty. Optimistický, nápady sršící garant a šéf plenéru Lubo Repaský, místní výtvarník a ředitel Školy umění, nás osobním příkladem inspiroval natolik, že jsme coby autoři postupně vystupovali z ilegality svých bláznivě stylizovaných převleků a představovali se hostům vernisáže, mezi nimiž nechyběl ani starosta Litomyšle a jeho levočský protějšek. O závěrečné momenty a bližší vzájemná poznání tak bylo postaráno.

Mezitím na celé ploše centrálního levočského náměstí probíhal tradiční Karpatský řemeslný trh poskytující bohatý výběr výrobků lidové umělecké tvorby, v mnoha případech v té ryzí podobě.

Po stránce společensko-politické vrcholil festival Tajemná Levoča sobotní návštěvou hlavy státu. Prezident Ivan Gašparovič mimo jiné přijal pozvání na společnou výstavu patchworku spolků obou měst a obdržel jejich dárky. Následoval hudební program na hlavním pódiu, kde mimo jiné vystoupil i Litomyšlský symfonický orchestr. Se závěrečnými tóny jejich koncertu nastoupil v mém nitru příjemný pocit uspokojení nad dobrou reprezentací našeho města a jeho kulturních tradic.

Dnes již jen vzpomínám na dny plné zážitků, které ač prožity mnohdy přímo hekticky, byly pro mne natolik inspirativní, že v koutku duše vyvolávají myšlenky na to, jak by vypadala účast na jubilejním 10. plenéru Mistra Pavla v roce 2010.

Text a foto Milan Dvořák, účastník plenéru

z dopisů čtenářů

Parkovací dům

Chtěl bych tímto poděkovat všem, kteří mají zásluhu na budoucím parkovacím domě pod zámek. Prvotní nápad a samotný návrh je úžasný! Děkuji! Doufám ale, že to nebude první a zároveň také poslední parkovací dům ve městě. Např. u nemocnice je parkování v hrozném stavu, a to i přesto, že zde právě probíhá rekonstrukce. Myslím, že zvýšení parkování v rádu do 10-ti míst, je velmi málo. Dle různých nezávislých analýz počet automobilů bude i nadále stoupat a být včas připraven se našemu městu již několikrát vyplatilo!

Ještě jednou díky a celému realizačnímu týmu přeju hodně úspěchů!

Jan Lněnička, Litomyšl

Nohavica opět nezklamal

„Jarek Nohavica“ znělo Litomyšl jako zaklínadlo od okamžiku, kdy byl oznámen koncert oblíbeného písničkáře. Na 2300 lístků zmizelo z předprodeje jako mávnutím kouzelného proutku. Do přímého prodeje zbylo pouhých 200 vstupenek.

V den D 16. srpna se fronta čekajících diváků vinula jako barevný had od vchodu do areálu zámku až k muzeu. Kdyby pořadatelé neuvolnili hodinu před začátkem koncertu vchod, možná by padl i nějaký rekord. Ale stálo to za to. Nohavica nezklamal.

Pro zaplněný amfiteátr si připravil notoricky známé písně, ale i některé novější kousky. „Nemám dopředu stanovený program koncertu. Mám na zemi napsané názvy asi 130 písniček, které umím hrát z paměti.

Z nich pak vybírám. Nechávám se vézt večerem a stejně jako vy posloucháte, tak já si hraji pro sebe. Takto budu tvořit i dnešní koncert. Podle nálady chvíle, podle nálady své, vaší,“ řekl Jarek Nohavica na vysvětlenou a dodal: „Čekejte různé ostré stříhy. Vedle sebe budou ležet písničky jako v životě. Písničky veselé, smutné, rychlé, pomalé. Písně, řekl bych umělecky závažnější, hned na to nějaká písnička nedůstojná, trapná, ale já to mám rád.“ A skutečně, jak řekl, tak i zpíval. Kytaru střídala harmonika a naopak. Večer příjemně plynul a diváci se dobře bavili. Notovali si společně s Nohavicou a užívali si jeho koncert. Přestože v Litomyšli vystupoval již popáté, ohlas měl i tentokrát obrovský.

Text a foto Jana Bisová

Když vzplane ohnivá voda

Pod pojmem „hořlavá kapalina“ si každý z nás představí nejspíše tu, s níž nejčastěji zachází. Pro motoristu zavoní opojná vůně benzínu a dále, lakýrník si vybaví aceton či toluen a šéfkuchař třeba některou z flambovaných specialit.

V každém případě byl indiánský název „ohnivá voda“ velice případný, i když hasiče spíše zajímají jiné následky než spálené patro po požití silné lihoviny. Nebude jistě na škodu se na všechny ty ohnivé vody podívat podrobněji, protože v nich lze utopit nejen žal, ale také miliónové hodnoty a lidské životy.

Samotný název hořlavá kapalina není tak docela přesný. Víme totiž, že sama kapalina jaksi za nic nemůže. Nebezpečí vzniká až v okamžiku, kdy se začne vypařovat, protože v té chvíli ve směsi se vzdušným kyslíkem vznikne výbušná směs, která je naprosto nevyužitelná pro odstřel kamene či starých domů, které však jediná jiskřička dodá schopnost zničit obrovské hodnoty, zdraví a životy těch, kdo byli nablízku. Páry hořlavých kapalin jsou těžší než vzduch, drží se při zemi a proniknou i do sebemenší skulinky. Namítnete, že k požáru je potřebná určitá koncentrace par. To je pravda, když se podíváme, při jakých teplotách se začínají některé kapaliny vypařovat, zjistíme, že dosáhnout takové koncentrace není nijak obtížné. Pro představu je ještě nutno říci si alespoň pár slov o bodu vzplanutí a bodu hoření. Bod vzplanutí udává nejnižší teplotu, při které se nad kapalinou vytvoří tolik par, že se při přiblížení plamene za mírného výbuchu vznítí a opět zhasnou. Právě podle této teploty řadíme do jednotlivých tříd nebezpečnosti hořlavé kapaliny. Bod hoření potom udává teplotu, za které se páry vznítí a dále nepřetržitě hoří. Pro techniky je důležitý i bod vznícení, jehož hodnota je určena teplotou, za které se hořlavá látka vznítí na vzduchu i bez přítomnosti plamene. Pokud se podíváme pod tímto zorným úhlem na obvyčejný benzín, asi nám přeběhne mráz po zádech. Jeho bod vzplanutí je – (ano mínus) 24°C a hranice výbušnosti při koncentraci 1 – 8 %.

Nejnebezpečnější jsou samozřejmě hořlavé kapaliny I. třídy : již zmíněný benzín, toluen či lůh. II. třída zahrnuje petrolej, terpentýn, některé nátěrové hmoty a další látky s bodem vzplanutí od 21 °C do 55 °C a reprezentantem III. třídy je například motorová nafta, mazut a další kapaliny s bodem vzplanutí 55°C až 100°C. Pozor, pokud jsou hořlavé kapaliny II. a III.

třídy zahrívány, je nutno jejich nebezpečnost posuzovat tak, jako by patřily do I. třídy.

Tento výlet do teorie asi nebyl příliš zábavný, rozhodně byl však nutný pro pochopení zásad prevence. Víme-li, odkud nebezpečí pochází, můžeme mu daleko lépe čelit. Poznali jsme, jak nebezpečné jsou páry hořlavých kapalin, můžeme tedy na první místo zařadit boj proti výparům. Nevystavujeme hořlaviny působení tepla a místnost, v níž je používáme, by měla být patřičně větrána. Tím jsme vytvořili objektivní podmínky pro bezpečnou práci a záleží už jen na našem počínání – sebelépe větraná místnost nebude k ničemu, pokud si při práci s acetonelem zapálíme cigarety, nebo si na dolování topné nafty posvítíme svíčkou.

Nádoby by měly být výrazně označeny a nikdy je nezapomeneme pečlivě uzavřít. Že je budeme skladovat daleko od zdrojů tepla, mimo dosah dětí a tak, aby nedošlo k rozliti, dodáváme jen pro úplnost – rozumný člověk to udělá bez váhání. Víte, že v bytě nesmíme mít více jak 10 litrů hořlavin. V obytných a dalších místnostech s provozem naftových topidel je dovoleno skladovat nejvýše 50 litrů v přenosných nádobách s nesmyvatelným nápisem „Topná nafta“. Ve sklepích je povoleno uskladnit nejvýše 100 litrů pro bytovou jednotku, pokud obvodové stěny, stropy a podlaha jsou z nehořlavého materiálu a je zajištěno větrání.

V této chvíli vám vidíme na tváři, že se vás naše rady netýkají. Auto nemáte, naftou netopíte a jediné barvy ve vaší domácnosti jsou vodovky vašich dětí. Omyl – moderní domácnost je přesto hořlavými vybavena dostatečně, okna myjete Ironem či Okenou, jistě u vás nechybí odstraňovač skvrn, v domácím baru přechováváte hořlaviny také a konec konců i něžné pohlaví přechovává spousty hořlavin v podobě laků na vlasy, nehty, odlakovačů a dalších kosmetických výrobků.

Zkrátka, bez chemie se dnes už těžko obejdeme v jakékoliv oblasti našeho života. Nejde tu však o to, zbavit se jejich výhod a schopností. Je jen třeba mít na zřeteli, jak málo stačí k tomu, aby se z ochotného pomocníka změnila v úhlavního nepřítele. A proto stále platí, že za vším je nutno vidět člověka, jeho stín padá i na požáry, při nichž svou roli sehrály hořlavé kapaliny. Hlavně však lidská nedbalost a neopatrnost.

Karel Zeman

Modrá pyramida stavební spořitelna

Nabízíme:

- **Uzavírání smluv**
- **Úvěry** ze stavebního spoření **v září snížení sazby o 0,2%** se splatností až 28 let do 100% ceny nemovitosti
- **Modré produkty** - zvýhodněný běžný účet
Kreditní karta
Spotřebitelský úvěr
Studentské konto
- **Penzijní fond KB**
- **Pojištění nemovitosti**
- **Poradenství zdarma**

PRACOVNÍ DOBA:

Pondělí 13.00 - 16.00 • Středa 14.00 - 16.30
Čtvrtek 13.30 - 16.00 • Pátek 13.00 - 14.30

**Schůzku lze dojednat i mimo
vyznačenou pracovní dobu.**

Hana Černá 777 657 413

Kancelář: Ropkova 51, Litomyšl,
tel. 461 615 614

Den otevřených dveří Integrovaného záchranného systému

Přijměte pozvání na Den otevřených dveří Integrovaného záchranného systému, který se koná v Litomyšli 1. října od 13.00 do 16.00. V tento den se otevřenou dveře všech služeben ve městě. Veřejnost bude mít jedinečnou příležitost nahlédnout do prostor litomyšlského Hasičského záchranného sboru, Rychlé záchranné služby, Městské policie a Odvodního oddělení Policie ČR. Všechny tyto složky vidíme každý den v akci, ale část jejich práce se odehrává právě na služebnách a v prostorech, kde mají zázemí. První říjnové dopoledne bude určeno školám, odpoledne veřejnosti. Ovšem školáci budou mít možnost navštívit tyto služby už 23. září. Využijte proto příležitosti a přijďte se podívat.

-bj-

Billard Centrum Litomyšl

kulečnicková herna v Lidovém domě

Jsme tu pro vás:

Po – Čt:
17.00 – 24.00

Pá:
14.30 – 01.00

So, Ne:
14.00 – 01.00

**50%
sleva
na kulečník
o víkendech**

www.bclit.org

15. výročí povýšení kotelny na klub

V září tohoto roku si připomeneme patnácté narozeniny Music Clubu Kotelna. Mnohým Litomyšlanům pravděpodobně neuniklo, že oslavy s názvem 15. výročí povýšení kotelny na klub jsou parafrazi na oslavy 750. let od povýšení Litomyšle na město. A proč také ne? Vždyť Music Club Kotelna do Litomyšle neodmyslitelně patří, a co víc, radnice hrála při jeho narození nezastupitelnou roli.

Vraťme se však ještě o několik let dál do historie. Koncerty a poslechové večery se začaly v Litomyšli konat již v roce 1990. Pořádala je skupina Art Music Club například v restauraci Zelený věnec, v Lidovém domě nebo u Černého orla. S nápadem nabídnout lidem i nějakou jinou muziku než Karla Gotta přišla skupina hudebních posluchačů v čele s Jendou Rychtaříkem a Bohoušem Limburským. Jmenované sály však nebyly pro rockovou muziku vhodné. Špatná akustika, elektroinstalace, nevhodné umístění v bytové zástavbě apod. Koncem roku 1992 bylo na ministerstvu vnitra zaregistrováno sdružení RC Kotelna. Cílem bylo organizovat poslech živých kapel, pořádat hudební festivaly, zájezdy na koncerty, a také jednat s městem o možnosti získání vhodných prostor pro vybudování klubu. „V létě 1993 se před námi otvírají velká ocelová vrata a starosta Miroslav Brýdla nám nabízí jménem města prostor bývalé uhelné kotelny na ulici Kpt. Jaroše“, říká první provozovatel klubu František Doležal a pokračuje: „Tento prostor byl jedním z našich již dříve vytipovaných. Ani chvíli jsme neváhali a nabídku přijali.“ Prostor je výjimečný svými rozměry 12 x 18 metrů, ale také svojí výškou 6 metrů. „Většina klubů, které jsme začali v přípravné fázi navštěvovat, byla umístěna v různých sklepech a bunkrech. To nejen že nevytvářelo zrovna příjemný pocit, ale jejich lokace se sebou nesla i problémy s akustikou a vzduchotechnikou,“ vzpomíná Doležal a pokračuje: „Naopak hrozivě působily tzv. kluby v bývalých kulturních domech.“ Hned na začátku bylo dohodnuto, že si prostory pone-

chají průmyslový vzhled. Původní hala, ve které stály kotle, byla využita pro koncertní sál s pódiumem, prostorem pro zvukového a osvětlovacího technika a prostorem pro bar. Venkovní přístavbou pak vznikla šatna pro účinkující a personál, sklady, kancelář a toalety. Přesto, že se klub budoval s omezeným rozpočtem, vznikl sál s příjemným zvukem, který dodnes oceňuje nejen jeden interpret. Interiér i část vnější omítky ozdobil několikrát svými uměleckými výtvary studenti zdejší školy restaurování. První veřejné vystoupení se konalo 17. září 1994. Vystoupila zde legenda domácí hudební scény, pražská kapela Hudba Praha (dříve Jasná páka). „Vstupné bylo trochu zvláštní. Jelikož se rekonstrukce nezabývala mobiliářem, mohl návštěvník za koncert zaplatit nebo darovat klubu židli,“ vzpomíná Milan Bartoš a přiznává: „Mnoho židli se muselo vrátit, protože byly po cestě do klubu zciženy z různých restaurací a zahrádek. I tak však vznikla zajímavá sbírka“.

Klub byl zpočátku provozován na zcela amatérské bázi. S městem byla sepsána smlouva o provozování klubu. Sdružení RC Kotelna, zastoupené Františkem Doležalem, zajišťovalo provoz klubu, tj. kulturní akce, občerstvení pro návštěvníky i účinkující a technický chod objektu. Město v prvním roce hradilo energie a rozdíl ztráty na pořádání kulturních akcí. V dalších letech hradil náklady již provozovatel klubu a příspěvek ze strany města se postupně snižoval. Dnešní příspěvek od města se pohybuje kolem 4 – 5% ročních celkových nákladů. Od roku 1996 se o klub stará již dříve spolupracující Milan Bartoš. Klub se brzy stal velice oblíbeným v širokém okolí i mezi hudebníky. Časem si organizátoři koncertů přestali pronajímat zvukovou i osvětlovací techniku a pořídili si vlastní.

„Ročně se v klubu koná více než 150 akcí, z toho na šest desítek živých vystoupení kapel nejrůznějších žánrů,“ vyjmenovává Milan Bartoš a dodává: „Velmi oblíbené jsou i soutěže amatérských kapel,

do kterých se hlásí skupiny nejen z regionu, ale i například z Olomouce, Prahy nebo Hradce Králové.“

V klubu se nekonají pouze koncerty a různé hudební akce, ale prostory slouží i jako multifunkční sál. O tom svědčí například amatérská divadelní představení nebo přehlídky animovaných i jiných filmů. Klub využívají také studenti středních škol při pořádání svých akcí. MC Kotelna se rovněž několikrát podílel na pořádání nejrůznějších charitativních akcí.

Michaela Severová, tisková mluvčí Města Litomyšl

Kamenictví 4K

Karel Kopecký, 561 18 Němčice 87
Tel.: 461 610 227, 776 643 713

- Kompletní kamenické a kamenosochařské práce
- Výroba kuchyňských desek a jiných interiérových doplňků.
- Dlažební kostky světlé a tmavé

ZEDNICKÉ PRÁCE, OBKLADY, DLAŽBY

Vladan HAVRAN

Tel.: 776 387 708
Gajer 6, 570 01 LITOMYŠL

KOTELNA
MUSIC CLUB LITOMYŠL

15. VÝROČÍ POVÝŠENÍ KOTELNY NA KLUB

ČT 17.9.2009 OD 20:00
**VŠE CO JSTE CHTĚLI VĚDĚT,
ALE BÁLI JSTE SE ZEPTAT O KLUBU KOTELNA**
Beseda za účasti emeritního starosty Miroslava Brýdla a současného starosty Michala Kortýše
Jako host vystoupí Zdeněk Bína (-123 min.)
Zahájení seriálu z videoarchivu MC Kotelna
VSTUP ZDARMA

PÁ 18.9.2009 OD 20:00
HUDBA PRAHA
(17.9.1994 první vystupující kapela v klubu Kotelna)
vstupné 150,- Kč / předprodej vstupenek v knihkupectví Paseka a v MC Kotelna

SO 19.9.2009 OD 20:00
Diskotéka roku 1994
největší hity z období roku 1994

750 Litomyšl městem

Inzerce

Prodám sportovní kočárek X-lander trojkolka (komplet) po jednom dítěti, používaný 6 měsíců. V ceně je také korbice, adaptéry, moskytiéra, pláštěnka, jako nový, tyrkysovo-černá barva. Pořizovací cena 10 tis.Kč, nyní 4,5 tis Kč. Telefon 605 515 561 • Hledám starší osobu jen z Litomyšle se zahrádkou (nejraději i s malou praxí) na spoluvychování štěněte pinče (ratlíka). Tel.: 724 178 366. • Prodám biolampu pro rehabilitační účely a rotoped. Tel.: 731 010 439. • Nabízím sběratelům mosazný hmoždír 550 Kč, mosaznou žehličku 600 Kč, budíček zn. Europa hrací 750 Kč, broušenou dózu na cigarety ve stojánku tlaččná mosaz 600 Kč, pivní korbel s cinovým víčkem 1000 Kč. Vše na tel.: 739 307 646. • Úplně nové knihy Baroko, Secese, Encyklopedie nábytku. Vše za pův. pol. cenu. Tel.: 739 307 646. • Konferenční stolec světlý za 250 Kč, židličky typu Verte 3 ks každá za 100 Kč, police tmavé dřevo vyrobeno na zakázku za vaši cenu. Tel.: 739 307 646. • Nabízím tolar s ouškem 1788 1-/1 kvalita za 1350 Kč, 100 obalů známky prvního vydání za 400 Kč. Tel.: 739 307 646. • Nabízím pěkné kapesné hodinky Wengia Langendorf funkční + 1 kapesní hodinky pláště strojek stejné značky na náhr. díly. Vše za 1150 Kč. Tel.: 739 307 646. • Nabízím větší množství knih staré i nové vše pěkné knihy. Mohu i vyměnit sbírám staré panenky. Jára Stratílek, Komen. nám. 1047, Litomyšl, tel.: 739 307 646. • Nabízím 3 ramenný křišťálový lustr 3 ramena křišťálová, ověsky + lampičku ve stejném stylu. Vše za 1200 Kč. Tel.: 739 307 646. • Prodám komplet na malou cirkuli novější el. motor 1,5 kW 2870 ot. hřídel a kotouč + řemeny + zástrčka. Celk. cena: 1500 Kč. Prodám telefon na pevnou linku cena 300 Kč. Mrázák Calex 90l šuplíkový málo použitý cena 900 Kč. V. Mýto. SMS 736 790 421. • Hledám ubytování pro studenta VOŠ. Možná jako spolubydlící. Tel.: 774 622 519. • Nabízím pěkný starý gramofon z 50. let + dřevěný zdarma + 30 starožitných šelakových desek. Vše za 1000 Kč. Tel.: 739 307 646. • Nabízím pěkný kufříkový psací stroj TBM-Deluxe za 400 Kč. Tel.: 739 307 646. • Nabízím několik čajových starožitných skleniček cena kus 150 – 200 Kč a několik lékovek kus 50 Kč. Karafu broušenou + skleničky za 1800 Kč. Tel.: 739 307 646. • Hledám práci na úklid. Paní středního věku. Uklidím, vyperu, vyžehlím, umyji okna atd. Tel.: 604 377 551. • Nabízím pro děti na hraní krabici panenek Barbie cca 10 panenek oblečených a nějaké doplňky. Vše za 250 Kč. Tel.: 739 307 646 • Prodám 165 m² fasádní izolační vaty Orsil nf 333 tloušťky 6 cm. Zboží je nové a nepoužité. Cena 280 Kč za m². Tel.: 604 533 844. • Koupím mayovky a verneovky vydané cca do roku 1950. Tel.: 608 420 808.

Věčné téma: Sochy Aleše Veselého

ano Musím reagovat na článek v předchozí Lili, který velice negativně komentoval plastiky umístěné na území města Litomyšle. Já naopak musím opakovat a poděkovat všem za uskutečnění tohoto zajímavého nápadu. Myslím si, že pokud by se Městu podařilo získat potřebnou finanční částku na zakoupení alespoň dvou plastik, byla bych velice ráda! A domnívám se, že bych nebyla sama. Po většině takovýchto expozic ve městech prakticky vždy minimálně jedna socha na památku zůstane. Kdyby v Litomyšli zůstaly plastiky alespoň dvě, a to na místě bývalé synagogy na Komenského náměstí a také uprostřed kruhového objezdu u Smutného mostu, brala bych to jako nejvhodnější způsob uctění památky židovské kultury, která byla v Litomyšli "dokonale" vyhlazena a co se týče kruhového objezdu, pak tuto plastiku beru jako takovou metaforickou „Bránu“, či vstup do našeho krásného města. Jde o místo, které je jinak velice obyčejné a potřebuje prostě „ozvláštnit“. Umění má provokovat, což se plastikám arch. Veselého v Litomyšli povedlo dovést do maxima! A za to mu velice děkuji! Ne vždy lahodí umělecké dílo oku všech přihlížejících, a proto jsou rozporné reakce lidí na místě. Já je rozhodně neodsuzuji, jenom tu jako všichni ostatní prezentuji svůj vlastní názor, a tak to tak, prosím, berte. Děkuji. **Eliška Valentová**

ano Stále ještě platí – zdá se, že umění vyvolává emoce, nutí člověka zaujmout postoj a udělat si názor; že rozděluje lidi. Platí to o literatuře, o hudbě, o výtvarném umění; platí to o sochách Aleše Veselého. Pro jedny: strašidla, monstra, rádooby umění; pro jiné: zaujetí, setkání, katarze. Patřím ke druhé skupině. Objekty mě oslovují, mluví ke mně, mluví se mnou. O čem? Jednak se to nedá jednoduše

vyslovit (však umění není jen „o něčem“), jednak mi rezonují jaksi intimně, a tak pomlčím...

Což ale k diskuzi připomenout několik obecnějších (a v souvislosti s díly Veselého zmiňovaných) pojmů a dojmů, názvů a jmen, jako např.:

- strach a agrese, strach z agrese;
- ohrožení nicotou a neřádem („tohu va vohu“ - země byla „pustá a prázdná“, citováno z Bible);
- tíha života a drásavost smrti („kaddish“ - modlitba za mrtvé, zde bezslovný výkřik za autorovým otcem), memento holocaustu (jde o modlitbu židovskou), křehkost lidské komunity;
- pochybnosti a otázky, které člověka mohou i z kořenů vyvrátit (už jen ta banální, co tyhle objekty vlastně chtějí?).

Anebo slova jako touha, touha po Smyslu, po Směru („úzkou stěrbinou“ ke „vstupu do Zákona“):

- napětí blízkosti a zároveň svobody, dialog vzájemnosti a respektu („doteku a distance“);
- společenství, mezi generacemi („Ty a Já a ti, kteří už nejsou“), mezi Nebem a Zemí?

Nejsem si těmito objekty jist, např. zda Litomyšl pro mě není těsná a my příliš „komorní“. Ale jistoty ony asi nikomu vlévat nechťejí a letmé estetické potěšení očividně také ne. Neukazují však ony, nevedou a nestrhávají kamsi dál? Za sebe, nad sebe? Nechtějí, aby se člověk skrz všelijaké ty stěrby podíval - na město, na svět? Nezvou ony, aby se člověk díval jinak - skrz jejich zrcadla, odrážející obraz nejen zpět k divákovi, k důvěrně vžitým odpovědím, nýbrž... jinam? A aby prošel jejich průchody a bránami, vztýčenými z trosk vykořeněného života (osudu navzdory k nové naději)? Litomyšl s Veselým vypadá jinak, zdá se mi a Veselý v Litomyšli možná také. A divák? Právě o něj asi jde především.

Nejsem z oboru a nedokážu posoudit, zdali jeho objekty zapadnou, anebo jejich neotesaná, bezslovná řeč bude slyšána i nadále. Já ji – doufám – zaslechl. Přejí jim tedy to druhé. **David Beňa**

ne Každý den procházím kolem „jakéhosi monstra“ z hromady železa a říkám si: „Nebylo by důstojnější uctít památku litomyšlských Židů, kde se ze 100 vrátilo 13 po násilné deportaci?“ Nebylo by důstojnější umístit sem nějakou fontánku, důstojný pomníček či květinovou výzdobu? Vždyť lidé, kteří tolik vytrpěli, musí nyní na svých bedrech nésti tíhu tohoto „nespecifikovatelného torza“.

Apeluji proto na kompetentní zastupitele, uctěme památku důstojně. **Jára Stratílek**

Nedůstojné zneužití díla

Kráčím si jednoho srpnového odpoledne napříč přes Toulavcovo náměstí a kochám se krásou našeho města. Můj zrak spočine na soše Aleše Veselého. Z toho, co jsem viděla, by byl sochař velice smutný a znechucen. Z útrob díla s názvem Unstable Cube se obtížně vysoukal podnapilý občan, který uvnitř patrně vykonal svou potřebu. Dle předvedené mimiky zkušeného herce, nemajíce toaletního papíru, mi napověděl, čeho se právě dopustil.

Tento přestupek mu nestačil. Sedl v tomto podroušeném stavu na kolo a jel směrem k náměstí, ohrožovat účastníky silničního provozu.

Můj názor i některých občanů je, že toto dílo se přímo nabízí k těmto potřebám. Domnívám se, že jmenovaná socha měla být instalována na kruhovém objezdu u Daliboru, kde by zcela určitě k nechtům tohoto kalibru nedocházelo. **Hana Popluhárová**

AGENTURA OK PLUS

SEMINÁŘE, KURZY, PŘEDNÁŠKY - ČESKÁ TŘEBOVÁ

Kalendář seminářů a kurzů

2. pololetí 2009

8. října	Aktuálně k daňové a účetní legislativě – průřez novinek roku 2009 a 2010 - Ing. Pavel Běhounek – daňový poradce Praha
16. října	Zákoník práce pro mzdové účetní v roce 2009 a 2010 JUDr. Ladislav Jouza – odborník na Zákoník práce
20. října	Nemocenské pojištění v praxi po novelách Jiřina Fránová – vedoucí odboru sociálního pojištění MSSZ Brno
26. října	Fakturace a Pokladna v praxi Květoslava Novotná – účetní a daňová poradkyně Brno
30. října	Daň z příjmů fyzických osob po novelách – kniha jízdy, paušální výdaje, odpisy – velké změny !!! Ing. Iva Rindová – Finanční ředitelství Hradec Králové
4.-6. listopadu	DANĚ A ÚČETNICTVÍ 2010 Daně z příjmů – Ing. Jiří Klíma DPH – Ing. Ivana Langerová Účetnictví – Ing. Jana Pilátová
19. listopadu	Cestovní náhrady – změny pro rok 2010 JUDr. Marie Salačová – odbornice v oblasti cestovních výdajů
24. listopadu	Mzdy a platy v roce 2010 JUDr. Ladislav Jouza – odborník na zákoník práce
26. listopadu	Problémové oblasti zákona o DPH v příkladech Ing. Marika Voženilková – Finanční ředitelství Hradec Králové
3. prosince	Daň z příjmů 2009 – novelizovaná ustanovení platná pro rok 2010 Ing. Jiří Klíma – daňový poradce Brno
8. prosince	Specifika účetnictví a daní ve společnosti s r.o. Květoslava Novotná - účetní a daňová poradkyně Brno
10. prosince	Roční účetní závěrka Ing. Jana Pilátová – auditorka a daňová poradkyně Praha

Kompletní nabídku naleznete na internetových stránkách www.danovy-por.cz
Informace: Tel., fax: 465 533 289, tel.: 465 534 391

Semináře se konají od 9:00 hod. v Kulturním centru Nádražní ul., Česká Třebová

studio „eN“

LITOMYŠL
Mařákova 281

Vám od září nabízí novinku:
**INDICKOU MASÁŽ HLAVY
A ANTISTRESOVOU MASÁŽ**

Dále nabízíme:

- rekondiční masáže
- luxusní čokoládové masáže
- medové masáže

Revoluční přístroj na zmenšení
objemu těla, redukci celulitidy
a povadlé pokožky

Lymfodrenáž
Ošetření ultrazvukem

Prodej dárkových poukazů

VAC III
NIODÉ
professional body care

Objednávky přijímáme na

☎ 777 100 878

Kam v Českomoravském pomezí

LITOMYŠL - viz kalendář akcí

SVITAVY

• 14. září od 19.00 / Fabrika Svitavy

Karel Plíhal - koncert - koláž nejhezčích písniček z doposud vydaných alb a starších i úplně nových básniček.

Více informací na www.kultura-svitavy.cz

POLIČKA

• 18. září od 19.00 / Tylův dům

Miss Europe Junior - vyhodnocení soutěže probíhající na hradě Svojanov. Vystoupí Petr Kolář

• 25. září od 14.00 / Tylův dům

Slavnost k 190. výročí zahájení divadelní ochotnické činnosti v Poličce a 80 letům od otevření Tylova domu s lampionovým průvodem (18.00 - 19.00) a ohňostrojem (21.00).

• 29. srpna - 11. října / Centrum B. Martinů

62. umělecký salon v Poličce - díla absolventů Akademie výtvarných umění v Praze

MORAVSKÁ TŘEBOVÁ

• 18. září od 19.30 / kinosál Kulturních služeb

Robert Anderson: Viš přece, že neslyším, když teče voda - Divadlo Háta Praha - tři příběhy v režii Pavla Hási

• 18. - 22. září / kinosál Kulturních služeb

Dny česko-německé kultury - slavnostní zahájení 19. září v 16.00. Premiéra výstavy "Vyškovský jazykový ostrov", "Hřebečské přástky".

• 1. října v 19.30 / kinosál Kulturních služeb

Marc Camoletti : Na správné adrese - Divadlo Háta Paha - komedie o tom, že ne vždy stačí podat si inzerát a přijít na správnou adresu.

Více na www.moravskatrebova.cz

VYSOKÉ MÝTO

• 11. září - 9. října / Městská galerie, budovy bývalého soudu a vězení, nám. Přemysla Otakara II. **Salon královských věnných měst. Mláďi vpřed!**

Po devíti letech se salon vrací do Vysokého Mýta

• 11. - 12. září / Městský klub, nám. Přemysla Otakara II.

Mezinárodní partnerské dny 2009 - tradiční kulturní festival, mj. vystoupí D. Bárta a Illustratosphere

• 20. září - 29. listopadu / Regionální muzeum Vysoké Mýto

Kdož sú boží bojovníci - výstava přibližuje prostřednictvím historických předmětů a replik počátky a vývoj husitského hnutí v Čechách.

Více informací na: www.vysoke-myto.cz

Farma Drahoš, Dolní Újezd u Litomyšle nabízí

KVALITNÍ BRAMBORY NA USKLADNĚNÍ, ČESNEK "PALIČÁK"

a na objednání mořené velké stroužky česneku k podzimní výsadbě.

Tel. 461 631 320, 607 607 632,
604 357 992

Světelné body na obloze, kdo je ovládá? – pokračování

Světelné body na obloze, kdo je ovládá? – pokračování

Dne 14. července 2007 ve 23:28 jsem pozoroval objekt letící neuvěřitelnou rychlostí do neznáma. Dny 15. a 16. července přeskočím, i když by také bylo o čem psát. Dne 17. července 2007 ve 23:05 po nevysvětelném znamení jsem na balkoně pozoroval.

Za okamžik jsem uviděl, jak v dálce došlo k chvilkovému zakrytí hvězdy. Stále jsem se díval tímto směrem a po chvíli došlo k mžikovému spatření tříptičího se bodu (alobalově – modře). V daném směru pak následovalo:

Velice blízko se objevilo stojící těleso, které bylo nasvíceno hodně širokým bílým pruhem světla. Světlo přicházelo šikmo dolů ze vzdálené modré plochy, která byla nad pozorovaným tělesem. Doba pozorování byla minimálně 5 vteřin – očima (po dobu nasvícení). Těleso bylo latexově bílé a mělo vysunutý dipol. Stoupl jsem si a čekával, co bude dál. Přes dalekohled jsem nad sebou viděl plno hvězd. Pak došlo k tomu, že jsem najednou neviděl nic. Celý prostor pozorovaný přes dalekohled byl naráz nade mnou černý. Dalekohled jsem odložil, ale zrakem jsem také žádné hvězdy nespatriil. Nebyl čas na přemýšlení, proč se tak stalo.

Pozorování pokračovalo spatřením velkého modrého oválu, který se šikmo přibližoval jak dopředu, tak do strany. Ovál se postupně v zadní části zkracoval. Změnil se ve velkou kruhovou plochu a byl přímo nade mnou. Dokonce se i zastavil. Díval jsem se na něj také dalekohledem, ale očima jsem viděl víc. Modrá kruhová plocha zesvětla a ve světlém širokém sloupci, který se vytvořil, bylo vidět sestupující tělesa (kroužila proti směru hodinových ručiček). Kruhová modrá plocha začala pomalu popojíždět a dostala se přes atiku nad střechu do míst, kam jsem už neviděl.

Modrá plocha byla nasvícena černá vrstva, která byla vytvořena nade mnou a tím došlo k zakrytí hvězd a hlavně tělesa, z kterého byly pak vypouštěny sestupující oválky. V průběhu pozorování jsem toto těleso spatřil, mělo neuvěřitelně velikou tříptičílost, další popis ale vynechám. Co bylo dál:

Zadával jsem se dalekohledem napravo, kolmo k Zemi přilétal oválek (byly dva). První prudce přibrzdil, ale nezastavil. Měl vysunutě klapky, zatočil a ještě chvíli pokračoval ve vodorovném letu. Zastavil se přímo nade mnou. Druhý se musel po přibrzdění prvnímu vyhnout, a to podlétnutím, ale zůstal jako druhý. Nejdříve jsem si prohlédl předek

a zadek prvního oválku. Obě strany byly stejné, s klapkami. Boční strany byly bez klapek. Přilétaly další a další (desítky), ale já jsem sledoval stále ten první. Pak došlo k zajímavému manévru. Oválek se kývavým pohybem přiblížil (klesl). Nevešel se mi na délku do dalekohledu a svoji šířkou jen tak tak. Sledoval jsem přední stranu, kde bylo vidět devět zasunutých klapek, a byl to velice zajímavý pohled. Oválky byly průhledné, střed neprůhledný a byl tam skrytý zdroj žlutého světla, které svítilo nejdříve oranžově a postupně sláblo. Oválek viditelně ubral na své svítivosti, pak svítilo luminescenčně žlutě a nakonec se zneviditelnil. Bylo to chytře vymyšleno. Ostatní oválky udělaly to samé.

Koukal jsem dalekohledem do té tmy. Jak dlouho nevím, ale vyplítlo se to. Říkal jsem si, jestli všechny odlétnou nebo už odlétly. „Tak ty tam si. Já tě nevidím, ty mě vidíš. Vím, že čekáš, až se nebudu dívat.“ Vím, jakým způsobem se ztratily a odlétalo něco jiného než celý oválek. Dalekohled jsem přesměroval znovu doprava a viděl stovky žlutých bodů ve tvaru svištlých čárek, které se velkou rychlostí vzdalovaly (přesný tvar se mi nepodařilo u odlétajících bodů zjistit).

Před celým vzdalujícím seskupením žlutých bodů jsem viděl žlutý bod, který byl mnohonásobně větší a kulatý. Jestli stál nebo byl v pohybu nevím, ale tam se všechny žluté čárky stahovaly. Z tohoto bodu se dopředu vytvářela široká žlutá čára (jako když vysouváte z pouzdra kovový metr).

Pozorování bylo na chvilku narušeno oválkem. Byl celý černý a vylétl blízko, zůstal stát a pak se překloupil na bok. Byl krásně vidět, ale ztratil se mi před očima. Pokračoval jsem v pozorování a viděl, že se celá dlouhá čára rozjela velkou rychlostí šikmo vzhůru. Potom došlo k jakémusi přeskoku a před čarou se vytvořil žlutý velký kotouč, který nabral neuvěřitelnou rychlost. Pozorování jsem okamžitě ukončil vzhledem k nebezpečí, které jsem očekával od černého oválku.

Na oválku nebylo vidět nic, co by svědčilo o tom, že pochází z továrny nebo z hangáru. Bylo vidět spoustu vnitřních detailů, ale vše na mě dělalo dojem, jako kdyby to bylo na jedno použití. Ovládají tato UFO lidé (vojáci) nebo mimozemšťané?

Dne 21. 7. 2009 ve 23:12 nové pozorování UFO. V průběhu sledování spatřeny také hvězdice, které jsem viděl 24. 7. 1978 ve 14.30 nad Hlohovcem. Potěšení na mě straně tentokrát nebylo.

Stanislav Mikulecký

Sraz příznivců modelů větroňů

Až pětimetrové modely větroňů ovládly nebe nad letišťem ve Vlčkově. První srpnový víkend se zde totiž sešli milovníci těchto letadel z celé republiky.

„Jde v podstatě o akci našeho člena Dušana Bubna, který to celé zorganizoval. Jedná se o poměrně neoficiální setkání modelářů, kteří se zabývají stavbou větroňů,“ sdělil Milan Šmejce, jednatel Spolku leteckých modelářů Litomyšl. Na akci dorazil také Petr Zámečník ze žamberockého Letecko-modelářského klubu Orlík. „Se synem zde máme každý jeden model, které jsme schopni předvést,“ sdělil Zámečník, jež přihlížel startům svých modelářských kolegů.

Starty větroňů se uskutečňovaly pomocí vleku za motorovými modely, což popisuje Milan Šmejce takto: „Postaví se motorový model a natáhne se vlečné lano, které je asi 20 až 25 metrů dlouhé. Větroň se zapne za vlečné lano a motorový model odstartuje. V momentu, kdy se oba modeláři domluví, větroň má již dostatečnou výšku, tak se vypne vlečné lano ovládané servo mechanismem.“

Větroně obvykle létají do 300 metrové výšky a vydrží plachtit kolem čtvrt hodiny. Zaleží však hodně na samotném modelu a povětrnostních podmínkách. Některé větroně však prý dokáží „ovládat“ nebe až hodinu.

Text a foto Jana Bisová

Damjan Prelovšek o Niemeyerovi

V pátek 31. července se v rámci výstavy, Architekt Oskar Niemeyer: Brasília v Galerii Kubík, uskutečnila přednáška samotného autora této expozice, historika umění Damjana Prelovška. S diváky se podělil o zážitky ze své cesty do Brazílie a ze setkání s architektem Neimeyerem.

Přestože je Prelovšek Slovinec, působil v České republice jako velvyslanec Slovenské republiky a mohl tedy prezentaci přednést v češtině. Sám je znám jako historik architektury a znalec díla Josipa Plečnika.

■ *Osobně jste se setkal s Oskarem Niemeyerem, který letos oslaví 102 let. Jaký je architekt, který je v Brazílii oslavován a téměř uctíván?*

I přes svůj věk přichází každý den do ateliéru v Rio de Janeiru, kde pak je téměř celý den. Studuje, píše a kreslí. Z oken má krásný výhled, ale on se nedívá. Pracuje v takovém malém „kutlochu“, kde není ani denní světlo. Dělá si malé kresby a pak je dává firmě, která mu je zpracuje do plánu. Stále kreslí nahé ženy a z toho pak vyplývá jeho architektura. Vše kreslí rukou. Říká, že architektura není vůbec důležitá. Důležité je, jak lidé žijí.

■ *Během čtyř let postavil Niemeyer na zelené louce dominanty nového hlavního města Brasílie. Co říkáte na toto město?*

Sám Niemeyer se o městu vyjádřil, že neví, jestli je to dobré město nebo nikoli. Je to samozřejmě hezké město na podívání, ale když jste tam pěšky, tak jste úplně ztraceni. O novém městě se mluvilo už v 18. století a v 19. století se hledalo vhodné místo. Když se stal prezidentem Juscelino Kubitschek v roce 1956, tak byla vypsána soutěž, kterou vyhrál Lucio Costa se svým Plano Piloto. To je kříž, kde je osa východ – západ, na níž jsou všechny monumentální veřejné budovy a osa sever – jih, kde se bydlí a jsou zde obchody. Nejdříve se postavilo letiště, pak prozatímní nemocnice a domy pro dělníky. V roce 1960 už to bylo bráno jako město. Nejdříve se stavěly ministerské budovy a původní jména těchto budov se pak přenesla i do nového hlavního města Brasílie. Jsou tam stále nezastavěné plochy, které čekají na uskutečnění toho původního projektu. Město bylo plánováno pro 800 tisíc lidí, ale nyní tam žijí 2 miliony. Centrum se zachovalo, ale okolo se vytváří favely (chudinské čtvrti). Lidé se tam ale zabydleli a považují to za své město. Město konečně začíná žít.

■ *Co Niemeyerova architektura?*

Niemeyer byl první, který dělal architekturu, již se říká brazilská, tzn. větší místnosti, větší tvary, hezké a zajímavé. Architekt říká, že formy, jež používá, mu umožňuje beton. V jeho architektuře je vidět, jak obrovský vliv na něj měl Le Corbusier (původem švýcarský architekt, urbanista, teoretik a malíř, pozn. red.). Od Corbusiera si vzal vše, co má fantazii a křivky. Typické pro Niemeyera jsou rampy a schody. Jeho architektura je vždy lepší bez něčeho, sama o sobě. Sama je jako umělecké dílo. Jediný účel, který má, je že tam stojí. Vše co je v ní umístěno, jí téměř kazí. Niemeyera vůbec nezajímá, že některé věci u staveb nejsou dotaženy. On neřeší detaily, nezajímají ho. Tam jde o velké tváře. Všechno má propojené s přírodou – exteriér i interiér.

Text a foto Jana Bisová

Americké vozy v Litomyšli

Stará i nová, pomalá i rychlá, ale především americká, taková vozidla dorazila 15. srpna na Smetanovo náměstí a hned vzbudila pozornost. Není se čemu divit, vždyť k vidění byl například Buick Roadmaster z roku 1947, jeden z posledních zachovalých vůbec nebo obdiv i závist budící červený Chevrolet Corvette Stingray.

Na litomyšlské náměstí dorazilo 24 takovýchto aut s účastníky již druhého srazu US Fox Cars Clubu. „Jedná se v podstatě o takový pelmel od roku 1947 až po poslední výkrik techniky, čili jsou zde vozy ze 40., 60., 70., 80. i 90. let,“ vysvětluje organizátor akce a zakládající člen US Fox Cars Clubu Milan Liška. Nejstarším vozem byl již zmiňovaný Buick Roadmaster, který je zřejmě jediný tohoto typu a objemu v republice a mezi nejrychlejší a zároveň nejobdivovanější vozy patřil černý Pontiac Firebird s upraveným motorem o výkonu kolem 500 koní.

Všechny vozy ale vypadaly skvěle. Při pohledu na některé z nich se vybavovaly starší americké detektivky, v nichž padouši ujíždějí mohutnými vozy před spravedlností. Možná přitom některé napadlo, jak se s takovým autem jezdí po českých silnicích. „S jízdou po českých silnicích není problém, protože mizerný stav vozovky je vůz schopný eliminovat a jízda je pohodlnější než třeba v Octavii z roku 2004. Podvozky jsou masivní a pérování výmoly redukuje,“ podělil se se zkušenostmi Milan Liška.

Milovníci amerických vozů a jejich nablýskaní krasavci se zdrželi na náměstí asi hodinu a poté se vydali na nedaleké letiště ve Vlkově. Tam pro ně členové Spolku leteckých modelářů Litomyšl uspořádali ukázkový létání. „V Litomyšli máme Spolek leteckých modelářů, jehož členové chodí pravidelně létat. Tak jsem si řekli, že pro účastníky srazu může být zajímavé podívat se, jak vypadá takový letecký den. Navíc technika k sobě patří.“ vysvětluje propojení amerických vozů a modelů letadel předseda Spolku leteckých modelářů MUDr. Vítězslav Podivínský, sám milovník amerických vozů a vlastník jednoho z nich. „Připravili jsme si produkci s různými obřími i menšími modely. K vidění budou plně akrobatická letadla, větřoně s pomocnými motorky, elektrovětřoně a podobně,“ dodává předseda spolku.

US Fox Cars Club bude letos absolvovat ještě dva srazy. Na jeden se vydají za Hrochův Týnec a na druhý na přehrada u Žermanic.

Text a foto Jana Bisová

od 85 Kč

Denní menu v Aplausu

na výběr ze 3 jídel, cena včetně polévky

polévka: Zadělaný hovězí vývar se zeleninou a masem

Kuřecí steak na grilu s rozmarýnem, omáčka z hrubozrnné hořčice, pečené brambory 95,-Kč

Pečený lilek s masovou směsí, smetanovou omáčkou s parmezánem 90,-Kč

Smažený sýr se šunkou, vařené brambory s máslem a bylinkami 85,- Kč

Hotel Aplaus Litomyšl

Šantovo nám. 181, 570 01 Litomyšl,
tel: +420 461 614 900, mobil: +420 725 810 590
recepcie@hotelaplous.cz, www.hotelaplous.cz

Boném
rezervace na čísle: 461 614 901

Oslavy města před 50 lety

Ve dnech 5. září až 11. října je v Regionálním muzeu v Litomyšli uskutečnění výstava s názvem Oslavy 700 let od povýšení Litomyšle na město (1259 – 1959). Fotografická výstava zavede návštěvníky zpět o 50 let, kdy řada z nás byla ještě dětmi, a nebo ještě nebyla na světě. Možná budete překvapeni, jak pestrý byl kulturní program, rozložený na celý rok. Mnohé z událostí byly poznamenány dobou, v níž se konaly, i tak jim však nelze upřít velikost, se kterou celý organizační výbor k oslavám přistupoval. Litomyšlané se tehdy mohli těšit na řadu zajímavých výstav a koncertů. Bylo zvelebeno město a postaveno několik nových pomníků a nezapomnělo se ani na sportovní události.

Eva Kolářová

Výstava 700 let od povýšení Litomyšle na město - instalace sochy Aloise Jiráska dne 2. června 1959.

Lánská hučka se přidává k oslavám

Tradiční skautská akce Lánská hučka (štafetový běh na 1 km a 24 hodin) oslaví 9. – 10. října již své sedmácté narozeniny. Proto vás všechny srdečně zveme v těchto dnech na hřiště na Lánech, kde si od 16.00 můžete nejenom zaběhat a tím udělat něco pro své zdraví, ale zároveň vás tu čeká ještě více doprovodných aktivit než obvykle.

Na počest 750 let od povýšení Litomyšle na město obdrží každý běžec za uběhnutý kilometr obsahující číslici 5 nebo 7 slovosatelny lístek do bohaté tomboly. Zároveň bude probíhat soutěžní výstava huček, čepic a klobouků, do které může kdokoliv přihlásit svůj vlastní model. Další letošní novinkou je „celohučkovská hra“, což znamená, že každý návštěvník může sbírat body za účast v různých aktivitách po celou dobu trvání hučky, např.

Pobězte do háje 2009

Ve dnech 19. – 20. září proběhne již 5. ročník kulturní seance všech příznivců cyklistiky, běhu a sportu vůbec - akce Pobězte do háje 2009.

Kdo by ještě nevěděl, o čem je řeč, tak se jedná o netradiční triatlonový závod, kam jsou zváni všichni, kdo mají rádi sport, přírodu a dobrou náladu. Závod je určen všem kategoriím a uskuteční se v disciplínách běh, jízda na kole a v plavbě jakkoliv. Poté proběhnou další soutěže jako třeba přetahování lanem apod. o pěkné ceny. Po celou dobu akce bude hrát muzika, točit se dobré pívko a grilovat masíčko.

Registrace účastníků končí hodinu před startem. Startovní je 60 Kč. Závod „Pobězte do háje“ bude odstartován 19. září ve 13.30 od Agropensionu U háje v Litomyšli - Nedošíně (více na www.agropension.cz). Akce bude pokračovat v neděli 20. září bikovou vyjížděkou po nádherné lokalitě Touloucových maštalí. Zájemci o ubytování kontaktujte Roberta nebo Evu Kilb co nejdříve, protože kapacity pensionu jsou omezené. Pro účastníky s vlastním obytným vozem a ortodoxní milovníky outdooru je k dispozici místo na zaparkování a přespání pod širákem. **Robert Kilb**

Trénování paměti v Městské knihovně

Dnešní doba klade obrovské nároky na naši paměť, ze „všech koutů“ se na nás hrne přemíra informací, jsme zatěžováni informačním balastem, musíme rozlišovat co je pro nás cenné a co nikoliv. Dnešní člověk musí za jediný den zpracovat tolik informací, co člověk ve středověku za celý život. Není proto divu, že občas máme nějaký ten výpadek paměti, menší nebo větší „okno“ – nemůžeme si vzpomenout na některé události, telefonní čísla, PINKódy a různá data, hesla, jména, názvy...

Máte zájem se naučit smysluplně třídit informace, efektivně zpracovávat studijní materiál, bezpečně si pamatovat různá hesla a data, pamatovat si svůj projev bez „taháku“? V tom případě se přihlaste na Kurz trénování paměti pro širokou veřejnost, který pořádá Městská knihovna v Litomyšli od 5. října. Kurz se skládá z pěti lekcí vždy v pondělí od 17.00 do 18.30. Cena kurzu je 250 Kč (rodiče na rodičovské dovolené, nezaměstnaní 150 Kč).

Kurz pro pokročilé seniory je určen těm, kteří absolvovali začátečníky. Prohloubíte si znalosti z prvního kurzu, společně se budeme učit kreativnímu přístupu k věci, průvodcem nám bude jeden z největších génů všech dob Leonardo da Vinci. Kurz bude mít osm lekcí a začíná ve středu 23. září v 9.30. Cena kurzu je 200 Kč. Přihlásit se můžete v čítárně Městské knihovny - pondělí, úterý, čtvrtek, pátek od 8.00 do 16.00, na telefonu 461 612 068 nebo na e-mailové adrese: peknikova@knihovna.litomysl.cz.

Iva Pekníková, lektorka

XXXI. ročník soutěže Litomyšlská Lilie

Členové klubu filmových amatérů v Litomyšli zvou všechny zájemce na projekci soutěžních filmů a video-pořadů do kina „OKO“ ve dnech 25. září odpoledne a 26. září dopoledne. V soutěži se objeví i filmy o Litomyšli s historickými a vlastivědnými náměty. Bližší informace najdete na plakátech kina „OKO“. Vstup zdarma. *za KFA Litomyšl Stanislav Wagner*

Sloupenské vinobraní po osmé

Divadelní spolek Doveda a SDH Horní Sloupnice s podporou Obecního úřadu Sloupnice vás zvou na VIII. ročník sloupenského vinobraní, které se koná v sobotu 19. září v areálu „Na Mlejnicí“ ve Sloupnici.

V 17.00 začíná koncert Petra Spáleného a Apollo bandu, o hodinu později pak taneční zábava s hudebním doprovodem Betbandu Vysoké Mýto. Ve 21.00 slavnostně nastoupí hrdiní hornosloupenští četníci. Předprodej vstupenek začíná 1. září na OÚ Sloupnice a v Informačních centrech Litomyšl, Vysoké Mýto, Choceň, Ústí nad Orlicí a Česká Třebová. **-red-**

12. ročník Memoriálu Pavla Coufala

pořádá
Okresní myslivecký spolek Svitavy
střelecká komise v neděli 13. září
na střelnici „Černá Hora“
v Litomyšli.

Středa 9. září

16.00 – 18.00 - Cvičná střelba „Lovecké kolo“ (položka 60 Kč)

Neděle 13. září

8.30 – 9.00 - Prezentace a losování
9.00 - Zahájení závodu - „Lovecké kolo 2x20“ - startovní 250 Kč
Zbrojní průkazy s sebou.

Květinová show zahradnické školy v Klášterních zahradách

Ve čtvrtek 17. září v 16.00 vás srdečně zveme do Klášterních zahrad, kde se uskuteční již šestá přehlídka svaatebních kytic a květinových modelů, které vytvořili studenti Zahradnické školy v Litomyšli.

Letošní přehlídka, na rozdíl od minulých let, bude zahrnuta do programu hudebního festivalu Mladá Smetanova Litomyšl, protože si myslíme, že květiny a hudba se k sobě velmi dobře hodí.

Na začátku přehlídky se představí studenti druhých ročníků, kteří si připraví přibližně deset originálních květinových modelů inspirovaných hudbou. Druhá část bude patřit přehlídce klasických, netradičních a extravagantních svaatebních kytic, které studentky a studenti sami prezentují v originálních svaatebních modelech vysokomýtské svaatební agentury Viola. Studenti jsou nejen tvůrci květinových modelů a svaatebních kytic, ale celou přehlídku provázejí i odborným komentářem. Kytice a svaatební květinové doplňky jsou studenty vytvořeny přímo na míru typu nevěsty a jejím svaatebním šatům.

Studenti zde tak mají jedinečnou možnost prezentovat svou fantazii, kreativitu a zručnost pod odborným vedením zkušených pedagogů. Termín konání je

záměrně nasměrován na období pozdního léta, kdy příroda poskytuje nejširší výběr rostlinného materiálu. Doufáme, že s naším příspěvkem strávíte v Klášterních zahradách příjemné odpoledne, které by mohlo být i jakýmsi ohlednutím za končícím létem. V případě nepříznivého počasí se akce přesouvá na druhý nádvůr litomyšlského zámku.

Text a foto **Eva Klabanová**, Zahradnická škola Litomyšl

Pozvání na hravý a roztančený festival

Srdečně vás zveme na hravý a roztančený festival Mladá Smetanova Litomyšl 2009, který se koná ve dnech 17. – 20. září.

Hlavní festival Hudební mládeže Mladá Smetanova Litomyšl - Giocoso vám letos nabídne několik euforizujících koncertů a řadu zábavných pořadů. Hned v pátek vás vtáhne do světa improvizací eskapád guru jazzové i barokní flétny Jiří Stivín s kytarovým géniem Jaroslavem Šindlerem. Sobotní dopoledne patří klasické hudbě B. Smetany v podání půvabných interpretek ArteMiss tria a herci Janu Čenskému. Sobotní večer patří festivalovému tanečnímu StepJazzPlesu. Strhující jazzové rytmy Jakuba Šafra a jeho spoluhráčů podtrhne svým hlasem zpěvačka Petra Ernyeiová. Hostem večera je náš přední učitel stepu Zdeněk Pilecký, který vás se svou asistentkou provede hodinou jazzového tance a stepu.

Skutečná hudební bomba exploduje v neděli dopoledne přímo pod sochou B. Smetany na náměstí v Litomyšli. Francouzská kapela Sergent Peperé bude atakovat vaše smysly svou strhující hudební produkcí. Nepřijdete ani o sobotní dopolední zahradní slavnost v Klášterních zahradách se sborem HM a dalšími interprety.

Divadlo Drak zahraje pohádku O pejskovi a kočičce pro nejmenší děti, pro školáky je opět připravena soutěž Hledej B.S. Ve čtvrtek proběhne v Klášterních zahradách také květinová show ve spolupráci se Střední zahradnickou školou.

Téma festivalu je Giocoso - HRAVĚ. Přijďte se pobavit. Podrobný program, informace a on-line možnost přihlášení najdete na: <http://www.hudebnimladez.cz/>.

Markéta Steklá

Kroužek Jihočechů

Kroužek Jihočechů pořádá ve čtvrtek 17. září od 17.00 v Restauraci u Slunce přednášku k 125. výročí narození Josefa Váchala, výtvarného umělce a spisovatele. Přednášku s názvem Život a dílo Josefa Váchala přednese Alena Randáková.

-red-

Kam za sportem

Fotbal – Městský stadion Černá hora

So 12.9. od 10.15 a od 13.30 - Dorostenecká divize: Jiskra Litomyšl – RMSK Cidlina Nový Bydžov, starší a mladší dorost

Ne 13.9. od 9.30 a od 11.15 - Krajský přebor starších a mladších žáků: Jiskra Litomyšl – AFK Chrudim „B“ utkání

Ne 13.9. od 17.00 - 1.A třída mužů: Jiskra Litomyšl – SK Spartak Slatiňany

STIGA - HOKEJ (sál DDM)

So 12.9. od 14.00 - 9. kolo Litomyšlského poháru 2009 ve Stiga hokeji

KAMENICTVÍ

PAVEL BARTONIČEK

„KAMENÍČEK“

privat: Dukelská 972 Litomyšl

tel. 607 811 007, 774 811 807

e-mail: bartonicekpavel@seznam.cz

- zhotovují pomníky žulové, mramorové i teracové dle vašich i mých návrhů
- výroba a montáž hrodek z betonových panelů
- zhotovení písma – zlato, stříbro, barva, přírodní
- prodej a montáž luceren, váz a jiných doplňků – nerez, žula, bronz
- přebrousování a rovnání pomníků na místě
- výroba kuchyňských pracovních desek, parapetů

záruka, korektní jednání samozřejmostí

Program Mladé Smetanovy Litomyšle

ČTVRTEK 17. ZÁŘÍ

„Hledej B.S. aneb Bedřichu nezlob se“ - interaktivní dovednostní a vědomostní soutěž pro tříletá až šestiletá žáků základních škol • od 13.30

PÁTEK 18. ZÁŘÍ

„O pejskovi a kočičce“ - představení divadla Drak - Smetanův dům • 10.00

Slavnostní zahájení festivalu - Jiří Stivín a jazzová kytara - Smetanův dům • 19.30

Hold Bedřichu Smetanovi - série krátkých pěveckých, tanečních a hudebních vystoupení k počtí Bedřicha Smetany - Smetanovo náměstí • 21.15

String Story - hudebně divadelní groteska divadla Prkna - zámek (kongresový sál) • 22.00 (program se opakuje ve 23.00)

Námořnická balada - muzikálová inscenace na motivy

klasického příběhu - zámek (divadélko) • 22.00 (program se opakuje ve 23.00)

Půlnoční nocturno - nádvoří zámku • 00:00

SOBOTA 19. ZÁŘÍ

Proč bychom se netěšili - ArteMiss Trio a Jan Čenský -B. Smetany s průvodním slovem o životě slavného skladatele - Muzeum antiky • 10.30

Zahradní slavnost - hudební a taneční vystoupení sólistů a pěveckých sborů - Klášterní zahrady • 14.00

Jiřinkový ples - Jakub Šafr Quartet, Petra Ernyeiová, Zdeněk Pilecký - jazz dance, Předtančení: taneční soubor Konsonance - Smetanův dům • 20.00

NEDELE 20. ZÁŘÍ

Sergent Peperé - francouzská kapela - Smetanovo nám. • 10.30

Vraťte se do dětství a školních let

V sobotu 12. a v neděli 13. září otevře Základní škola na Zámecké ulici své dveře všem, kteří do ní kdysi chodili jako žáci za vzděláním, jako rodiče na rodičovské schůzky, jako učitelé do práce, jako návštěvníci městské galerie za uměleckými zážitky, jako obdivovatelé muzejních sbírek za dějinami nebo třeba jen „na čumendu“. Velká akce nazvaná Školní návraty bude určena i všem ostatním, protože do školy jsme museli všichni. A tak máme, ať chceme či nechceme, podobné zážitky. Učili jsme se z podobných učebnic, psali jsme do téměř totožných sešitů, prohlíželi jsme si na stěnách stejné obrázky. Od generace ke generaci se měnilo jen málo.

Vaše vzpomínky na školu vám pomůžeme oživit expozicí zaměřenou jednak na školní vybavení a pomůcky minulého století, jednak na dějiny školní budovy na Zámecké. Uvidíte řadu starých fotografií, na některých se třeba i poznáte (na jiných se třeba už ani nepoznáte). Promítneme vám zajímavé dokumentární filmy a můžete si i pohnat. Kdypak se vám to ve škole stane!

Akce je součástí oslav 750. výročí povýšení Litomyšle na město, které budou ve stejném termínu probíhat na zámeckém návrší. Tak až půjdete kolem Klášterních zahrad, nezapomeňte se k námavit.

Petr Doseděl, ředitel ZŠ Zámecká

10. ročník Litomyšlské univerzity třetího věku – podzim 2009

Návraty (některých přednášejících z minulých deseti ročníků s jejich oblíbenými tématy)

• čtvrtek 24. září ve 14.30 - Smetanova Litomyšl

Přednáší pan Jan Pikna a pan Vojtěch Strížteský

Místo konání - Zámecký pivovar

• čtvrtek 8. října ve 14.30 - Franc Xaver Messerschmidt

- charakterové hlavy (Fyziognomie tváře, grimasy a škleby v barokním umění)

Přednáší Mgr. Martin Pavlíček Ph.D.

Místo konání - Zámecký pivovar

• čtvrtek 29. října ve 14.30 - Nedošínský háj po pádění letech

- změny flóry a fauny

Přednáší - pan Lubor Urbánek, promováný biolog

Místo konání - Zámecký pivovar

• čtvrtek 5. listopadu ve 14.30 hod - Agatha Christie a mezopotámská archeologie

- Vražda v Mezopotámii

Přednáší doc. PhDr. Petr Charvát, DrSc.

Místo konání - Zámecký pivovar

• čtvrtek 12. listopadu ve 14.30 - Obyčejný život neobyčejného člověka

(život a dílo Karla Čapka)

Přednáší Mgr. Jana Kroulíková

Místo konání - Zámecký pivovar

• čtvrtek 3. prosince ve 14.30 - Slavnostní zakončení 10. ročníku

Doprovodný program: středa 14. října - Zájezd Školně činí 200 Kč za semestr (písemné materiály k přednáškám, o přestávce káva či čaj).

Na Litomyšlské univerzitě 3. věku rádi přivítáme všechny, které naše téma osloví. Přihlášky a placení školného - od 1. 9. 2009: v čítárně Městské knihovny v Litomyšli, Smetanovo nám. 50, pondělí, úterý, čtvrtek a pátek od 8.00 do 16.00.

Změna programu vyhrazena.

Blíže informace, odpovědi na dotazy:

Ing. Iva Pekníková, hlavní organizátor LU3V

Městská knihovna Litomyšl, Smetanovo nám. 50

e-mail: peknikova@knihovna.litomysl.cz

Tel.: 461 612 068

Mob.: 603 140 109.

Iva Pekníková

Medový víkend podruhé

Je libo kuřecí křídélka na medu či jinou medovou specialitu? Přijďte ve dnech 11. až 13. září na Medový víkend. Kolektiv restaurace Veselka pro vás připravil nabídku dobrot z nejnámějšího včelího produktu. Ochutnat můžete medové pivo, medoviny různých příchutí, melomely, míchané nápoje z piva, medu či medovín a samozřejmě něco k zakousnutí. Kuřecí křídélka na medu, medová žebírka, lívance s medoládou a další jiné medové pochoutky sladké i slané. Rádi přivítáme odborníky z řad včelařů, kteří navštívili naši restauraci

i v loňském roce a diskutovali zde o svém koníčku. V pátek začínáme od dvou hodin. V sobotu a neděli můžete zaskočit na medový oběd, máme otevřeno od 11.00! Rezervace provádějte telefonicky na tel.: 776 88 77 19 či osobně v naší restauraci.

Po úspěšném červencovém Borůvkobraní a doufáme, že i po Medovém víkendu budeme pokračovat dále říjnovou Malou pivní slavností, kde naleznete kromě více druhů speciálních piv i speciality z pivní gastronomie.

Jiří Kohák

BROUSÍME

vše pro domácnosti – nože, nůžky, manikúru, zahradní, keřové velké nůžky, nože do sekaček, masostrojky – do robotu, řezací strojky na chleba ap. Hoblovací nože, dláta, sekerky, srpy.

Brousíme na plocho – nástrojařské práce.

Sběrna: Havlíček –
TRADITIONAL s.r.o.,
Smetanovo nám. 93
Tel.: 602 494 355

Inzerujte v Lirii!

Prodej palivového dříví

štěpané dříví o délce 25, 33 a 50 cm
ve skupinách dřevin:

- ▲ jehličnaté
- listnaté tvrdé (buk, jasan, bříza)
- listnaté měkké (lípa, topol, olše)
- ▲○ směs jehličnaté a listnaté

možnost dopravy z Litomyšle
na místo určení (kontejnery)

Město Litomyšl, odbor městské lesy
Strakov 15, 570 01 Litomyšl
kontaktní osoba: p. Hrubeš, tel.: 461 639 263
e-mail: lesy@litomyysl.cz

Lucie Jandíková, aerobic club

FiT – line Litomyšl

TĚLOCVIČNA II. ZŠ v LITOMYŠLI

ROZPIS CVIČENÍ PLATNÝ OD ZÁŘÍ

DANCE AEROBIK: Pondělí 19.00 – 20.30 (Lucka)

BODYLATES: Středa 19.00 - 20.15 (Vlasta)

- lekce začínají 9. září

AEROBIK MIX: Čtvrtek 19.00 – 20.30 (Lucka)

Cena lekce: 40 Kč (400 Kč / permanentka
na 12 lekcí)

S sebou: sportovní oblečení a obuv, pití,
podložku, ručník a chuť se pořádně zapotit
a protáhnout.

Info na tel.: 777 288 770 – odpoledne

K2 HIKING – Indoor Walking aktivita

Tenisová hala SPORT, s.r.o. v Litomyšli

Rozpis lekcí platný od ZÁŘÍ

Po – 17.00, 18.30, Út – 18.00, 19.30,

St – 8.30, 17.30, 19.00, Čt – 18.00, 19.30,

Pá – 8.30, Ne – 18.30

Cena: 1 lekce (60 min) - 90,- Kč

(permanentka na 11 vstupů - 800 Kč)

S sebou: sportovní oděv a čistou obuv,
ručník, dostatek tekutin

Kontakt: 776 288 774

Týdenní program Rodinného centra

Týdenní program Rodinného centra Litomyšl od 14.
září 2009 do června 2010:

PONDĚLÍ:

9.00 – 12.00 **Baby club** – dopoledne pro děti od 6
měsíců do 2 let

15.30 – 16.00 **Baby Music** – anglické zpívanky se Zuz-
kou I. (pro začátečníky - od 18 měsíců do 2,5 let)

16.15 – 16.45 **Baby Music** – anglické zpívanky se Zuz-
kou II. (pro pokročilé - od 2,5 let až předškoláky)

19.00 – 21.00 (sudý týden) **8. DEN** (který schází nám :-)
– pohyb, radost, tvořivost. Vede Jana Drimlová, tel.:
724 269 557

ÚTERÝ:

9.00 – 12.00 **Šikulka** – výtvarné dopoledne pro
nejmenší

15.00 – 17.00 (lichý týden) **Parkinson klub** Litomyšl
17.00 – 19.00 „**Vracím se rád**“ - centrum otevřené
pro rodiče s dětmi které centru již odrostly

STŘEDA:

9.00 – 12.00 **Tvoření pro maminky a herna pro děti**
16.00 – 17.00 „**Jóga – cvičení – hry s Alenkou**“
pro děti od 6 – 10 let (od října 2009 do dubna 2010)

ČTVRTEK:

9.00 – 12.00 **Malý neposeda** – české zpívanky
12.00 – 17.00 **Společnost pro lidi s mentálním posti-
žením** - 2. čtvrtek v měsíci

15.30 – 17.00 (lichý týden) **Angličtina pro předškoláky**
18.30 – 20.30 **STOB** – správné stravovací návyky
a redukce váhy

PÁTEK:

9.00 – 12.00 **Hrátky pro rodiče s dětmi** – zacvičíme si
a protáhneme se

Více informací na uvedených telefonních číslech nebo
u Petry Benešové tel.: 607605720.

• www.rc.litomyysl.cz

Přihlaste se na kurz sebeobrany

Umíte se bránit? Pokud je vaše odpověď záporná nebo
si nejste jisti, zda byste se ubránili, přijmete pozvání
na Kurz sebeobrany pořádaný Samuraj klubem bojo-
vých umění a sportů Litomyšl.

Cvičit se začíná od 17. září vždy v úterý a ve čtvrtek
od 19.00 do 20.30 v Cvičebním sále Veselka. Během 10
lekci se nejen naučíte základům sebeobrany, ale také
si zvýšíte sebevědomí. Navíc se dozvíte, jak používat
osobní ochranné prostředky jako jsou pepřové spreje,
paralyzéry aj. Zárukou kvalitní výuky je i sám cvičitel
Jiří Kohák (2. dan), trenér III. třídy karate a cvičitel II.
třídy sebeobrany.

Kurz je pořádán ve spolupráci s Městem Litomyšl
v rámci prevence kriminality. Zahájení se účastní
s besedou na téma nutné obrany a právní odpovědnos-
ti policisté Obvodního oddělení Policie ČR Litomyšl.

Další informace získáte na tel.: 775 998 869 nebo
e-mailu: info@samuraiklub.cz.

**Vysoké Mýto,
Choceň**

723 312 092

Ústí nad Orlicí,

Lanškroun

728 781 167

Litomyšl

728 580 884

Vzdělávací a jazyková agentura

zahájení výuky 21. 9. 2008

- jednoleté pomaturitní studium
angličtina • němčina • ruština s akreditací MŠMT ČR
- jazykové kurzy pro firmy a veřejnost
- překlady a tlumočení

novinka: průvodcovské kurzy, kurzy češtiny pro cizince

www.jazyky-lira.cz

Historie i současnost chovatelství v Litomyšli

Chov zvířat byl od nepaměti nedílnou součástí lidské činnosti, znamenal zajištění obživy. V nejstarších dobách vedle skotu a koní téměř v každém venkovském stavení bývali chováni holubi, králíci i drůbež. Podobně tomu bylo i v menších městech, která ještě začátkem tohoto století byla převážně zemědělská.

Většina těchto zvířat byli kříženci, ale v Litomyšli a okolí kolem roku 1900 se vytvořila skupina chovatelů, kteří měli chovy čistokrevné.

Scházel se pravidelně každou neděli v hostinci U Dvořáků na náměstí. Podle dochovaných záznamů byl „První sportovní klub holubářů“ založen v Praze v lednu 1903. V pražském klubu stále přibývalo členů z celých Čech a Moravy, proto byly zakládány kluby i v dalších městech. Jeden z prvních chovatelských klubů po Praze byl ustaven v roce 1910 ve východočeské Litomyšli.

Hostinský Dvořák, pošt. úř. Vavruška, starosta osady Tichý, úředník Neugebauer, pekař Jasanský, obuvník Kabrhel, zámečník Trkal, pílař Horský, stárek Šeda z Nedošína, Fikejzovi ze Sedlště, učitel Hendrych, všichni toto a někteří další již zapomenutí stáli v roce 1910 u zrodu Chovatelského klubu v Litomyšli.

Po první světové válce byly kluby změněny v chovatelské spolky. Jelikož se počet spolků stále rozrůstal, došlo k založení jednotlivých odborností na chovatele drůbeže, králíků, holubů, kanárů, psů apod. Po druhé světové válce byli všichni chovatelé drobných zvířat sjednoceni a vytvořili Český svaz chovatelů.

Mezi válkami bývaly pořádány malé výstavy králíků, holubů a drůbeže na zahradě za Hluchandou (u Skřivánů). V roce 1929 byla v Litomyšli uspořádána velká průmyslová výstava, při které byla otevřena nově postavená Zemská průmyslová škola – nyníší Vyšší odborná škola a Střední odborná škola technická. V rámci této výstavy byla i výstava drobného zvířectva, a to nejen z zdejšího spolku, ale i od chovatelů z okolních měst.

Po roce 1945 se schůzovalo v zájezdním hostinci u Sylvaltru na Dolní ulici, tam byly také pořádány obě výstavy. V pozdějších letech se pravidelně vystavovalo koncem září na zahradě Lidového domu. V roce 1956 bylo výstavnictví přeneseno do kryté aukční haly tehdejšího majitele – Státní plemenářský podnik. Pohostinství těchto prostor chovatelé využívali dalších 50 let. Za zmínku stojí uspořádání celostátní výstavy holubů – výletků v roce 1957. Vystaveno bylo téměř 1800 holubů z celé republiky.

Litomyšlský chovatelský spolek mívá od nejstarších dob až do padesátých let 30 – 40 členů. Začátkem 80. let jich bylo kolem 100 – 120, nyníší stav je kolem 40 členů. Litomyšlská organizace má ve svých řadách vynikající chovatele, kteří vystavují svá zvířata na výstavách všech stupňů, včetně mezinárodních. Od roku 1961 je chovatelská organizace začleněna do Národní fronty.

Příští rok je pro litomyšlskou organizaci významný 100letým výročí založení chovatelského spolku.

Změnou hospodářské i politické situace přišla litomyšlská organizace o možnost pořádání výstav v aukční hale. Městem nám byla nabídnuta možnost využívání prostor bývalých Šberných surovin, které ovšem nejsou v takovém stavu, abychom je mohli využívat hned.

Aby organizace i v těchto ztížených podmínkách připomněla, že existuje a žije, uspořádá 19. září v prostorách Toulavcovna náměstí expozici droh. hosp. zvířat. Na tuto i další akce vás zvou chovatelé ZO 1 Litomyšl

Jan Langr

ÚKLIDOVÁ FIRMA VÁM ZAJISTÍ

- pravidelný i jednorázový úklid budov, kanceláří, domácností
- úklid po malířích a zednicích
- mytí oken, čištění koberců

Litomyšl, Mařáčkova 1107, ☎ 605 944 345

Městská knihovna bilancuje prázdniny

Čas dovolených a prázdniny jsou sice už bohužel za námi, ale alespoň můžeme bilancovat, jak se v létě četlo. Navzdory všem aktivitám, které se v pěkném počasí nabízejí, sáhlo přes 4000 návštěvníků knihovny po knize. Ti si vypůjčili přes 11 tisíc titulů, víc než 2 tisíce časopisů a okolo 150 zvukových knih. Nově se rozhodlo zaregistrovat o prázdninách 73 čtenářů.

A co se četlo nejvíce? Hodně se půjčovaly knihy z TOP 12 ankety Kniha mého srdce. Naše knihovna připravila z těchto titulů výstavku, kterou jsme pravidelně a často museli doplňovat.

A tak se nejvíce četly tituly: Co život dal a vzal a Vejce a já, spisovatelky Betty MacDonalové, Stmívání od Stephanie Meyerové, Na západní frontě klid od E.M. Remarquy a nejslavnější dílo francouzského spisovatele A. de Saint-Exupéryho, Malý princ. Dále se půjčovaly knihy spisovatelů, kteří se umístili ve výše zmíněné anketě mezi prvními dvanácti:

Děti z Bullerbynu Švédka Astrid Lindgrenové a Muž se psem od Zdeňka Sirotky. Hodně se četly i Hrabalovy Ostře sledované vlaky, Pýcha a předsudek Angličanky J. Austenové a Rok kohouta od Terezy Boučkové. A mezi nejčtenější knihy se dostaly i průvodce po Paříži a po zámcích na Loiře. Studenti a žáci si pilně vypůjčovali tituly, které jim učitelé a profesori doporučili k přečtení (Kytice, Labyrint světa a ráj srdce, Smrt krásných srnců či Bylo nás pět). A že jsme ani my knihovnice nezahálely, o tom svědčí, že jsme od 1. 7. do 14. 8. 2009 vybraly, nakoupily a zpracovaly 144 knih pro dospělé čtenáře, 70 knih pro děti a 10 CD zvukových knih.

Takže se i po prázdninách vzdor „krizi“, která se v našich médiích skloňuje ve všech pádech, můžete těšit na další knižní novinky. A my vám přejeme při jejich četbě příjemnou pohodu!

Jana Kroulíková

Výstava Boženy Němcové v Ostravě

Božena Němcová, naše národní spisovatelka, nepůsobila mnoho na Moravě. Přesto je zde ve stejné úctě. Dokazují to názvy ulic, pomníky, pojmenování škol i výstavy. V Ostravě byla letos v srpnu otevřena rozsáhlá výstava k počtu spisovatelky nazvaná „Krásná Barbora – odvážná Božena“. Velmi pečlivě připravená expozice dokumentuje její život, působení na různých místech naší vlasti, její spisovatelkou i obrozeneckou činnost.

Výstava je umístěna v krásném prostředí Slezskostravské galerie a na přípravě se podílelo též Ostravské muzeum. Na panelech je možné projít všechna působení spisovatelky, vystaveny jsou její spisy a rozsáhlá životopisná literatura, filmová dokumentace a další dokumenty. Je zde také kniha Babička, vydaná v Litomyšli a jsou tady všechny čtyři díly její korespondence tak, jak byly sestaveny a zhodnoceny v posledních letech. Velká účast při vernisáži výstavy potvrdila zdařilý záměr a oběma institucím, které se na přípravě podílely, patří velký dík.

Text a foto Miroslav Škrdla, člen společnosti B. Němcové

Sport - cvičení

Sport areál s.r.o., tel. 461 613 923

Tenis, squash, bowling:

Po - Čt 10.00 - 22.00, Pá 10.00 - 23.00

So 8.00 - 23.00, Ne 8.00 - 22.00

• více na www.sport-tenis.litomysl.net

Koupaliště, tel. 461 612 915

do 6.9. - denně 8.00 - 20.00

- bazén 50 m, bazén 25 m, tobogán, plážový volejbal

- večerní koupání dle počasí: Po, St, Pá od 21.00 do 23.00

- od července do září Klub Plaváček: Hrátky rodičů s dětmi ve vodě pro děti od 2 let

- Školíčka plavání pro děti od 3 do 6 let

- pořádá Rodinné centrum

• více info na tel. 607 605 720, www.rc.litomysl.cz

Spinning Centrum Stratílek, tel. 724 033 548

Hodinové lekce, rezervace na tel. 724 033 548

• www.stratílek.cz

Cvičební sál Veselka, tel. 775 998 869

Časový rozvrh cvičení

Aerobic - St 19.30 - 20.30

Fitbox - Po 10.00 - 11.00 a 18.30 - 19.30, Út 19.00 - 20.00, Čt 19.00 - 20.00, Ne 18.00 - 19.00

Aikido - Po 16.30 - 17.30, St 18.00 - 19.30, Pá 18.00 - 19.30

Jóga - Út 18.00 - 19.00

Kickbox - Út, Čt, Pá 20.00 - 21.00

Thaibox - Út 16.30 - 18.00, Čt 17.30 - 19.00, Ne 10.00 - 11.30

Capoeira - Po 17.30 - 18.30, Pá 17.00 - 18.00

Sportovní příprava pro děti - Po 15.30 - 16.30, St 17.00 - 18.00

Září - říjen: Kurz sebeobrany 2009 - 10 lekcí, přednášky, cvičení, ochranné prostředky, přihlášky na tel. 775 99 88 69

• více info na www.samuraiklub.cz

Krytý zimní stadion, tel. 461 612 179

každou středu - Veřejné in-line bruslení • od 17.30 do 19.30

každou neděli - Veřejné in-line bruslení • od 17.30 do 19.30

- podmínkou jsou in-line brusle bez brzdy a se silikonovými kolečky • zdarma

• další info na tel.: 605 328 961

Černá hora Litomyšl - střelnice

St 9.9. - Cvičná střelba „Lovecké kolo“ - položka 60,- Kč • od 16.00 do 18.00

Ne 13.9. - Memorál Pavla Coufala - 12. ročník střeleckého závodu, „Lovecké kolo 2x20“ • 9.00

Startovné 250 Kč, zbrojní průkazy s sebou. Občerstvení zajištěno. Prezentace a losování již od 8.30.

Pořádá Okresní myslivecký spolek Svitavy, střelecká komise.

Agropension U háje Nedošín, tel. 602 331 119

So 19.9. - Poběžte do háje 2009 - 5. ročník kulturní akce určené všem kategoriím se uskuteční v běhu, jízdě na kole a plavbě jakkoliv. Dále soutěže o ceny • 13.30

Startovné 60,- Kč. Možnost levného ubytování. Registrace účastníků končí hodinu před zahájením závodu.

Ne 20.9. - Biková výjízďka po Toulavcových maštalích.

• více info na tel. 602 331 119, e-mail: kilby@seznam.cz (Robert Kilb)

Městská sportovní hala, tel. 604 938 723

St 16.9. - Samuraibudoshow 2009 - přehlídka bojových umění, sportů a fitness • 18.00

• www.samuraiklub.cz

Hokejový klub HC Litomyšl na prahu nové sezóny

Ačkoliv nás krásné letní počasí může trochu oklamat, pro naše hokejisty již pomalinku, polehounku začíná příprava na novou sezónu. Pro začátek ještě bez ledu, ale na počátku září se rozjedou chladicí agregáty Zimního stadiónu na plné pecky a během prvního zářijového týdne se navrátí do kabin a ledovou plochu čilý ruch. Jak tedy bude vypadat nová sezóna 2009-2010?

Po novém rozdělení podle věkových kategorií, které má za úkol snížit až tříleté rozdíly v jedné kategorii, se počet mužstev HC Litomyšl rozšíří na 7: 2 + 3 třídy, 4 + 5 třídy, mladší žáci, starší žáci, dorostenci, junioři a muži. Všechna naše mužstva jsou účastníky krajských soutěží Pardubického kraje, nově však pro ty nejmenší nebudou výsledky, body a pořadí nijak vedeny a počítány. Všechny soutěže začnou v polovině října 2009. Rozlosování a hrací systém jednotlivých soutěží budou včas zveřejněny na internetových stránkách našeho klubu.

Největší změny můžeme očekávat v týmu mužů, kde se ujal kormidla Petr Pešina, který po roční pauze vystřídal Jana Velinského. Do kádru nově přibudou posily z Chocně: Šeda Ondřej, Hudousek Martin, Fikejz Milan, Ač Martin a Mimra Jan. Po roční odmlce se též vrátil z Anglie Vojta Lustyk. Z týmu odešli Milan Boucník, Milan Ptáčník, bratři Joudalové, Martin Voleský. Po 10 letech hodlá též skončit dlouholetý kustod týmu Jarda Klejch. Krajská liga mužů za účasti osmi mužstev (přibyla Skuteč) se bude hrát v základní části čtyřkolově na 28 utkání a v druhé části bude opět Play Off. V praxi to znamená 30 až 37 zápasů pro každé mužstvo (dle průbě-

hu Play Off), takže hokejový fanoušek si určitě přijde na své. Nám nezbyvá doufat, že si Litomyšlané udrží tradičně výbornou návštěvnost, jednu z nejlepších v kraji. Naši hokejisté všech věkových skupin určitě udělají pro úspěšné výsledky a spokojenou tvář fanoušků maximum.

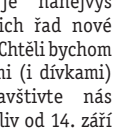
Nejdůležitějším cílem hokejového klubu je však výchova mladých hokejistů. Abychom navázali na skvělý loňský úspěch přípravků, které v kraji jen obtížně hledaly vyrovnaného soupeře, je nanejvýš potřebné přivítat do našich řad nové adepty hokejového umění. Chtěli bychom proto pozvat rodiče s dětmi (i dívkami) ročníků 1999-2004. Navštivte nás na Zimním stadiónu kdykoliv od 14. září v době tréninků přípravků, které se konají třikrát do týdne, v pondělí od 16.00 do 17.00, ve středu a ve čtvrtek od 15.00 do 16.00. Sraz je vždy 30 minut před začátkem tréninků.

Co Vám můžeme novým hokejistům nabídnout?

1) Nemusíte umět bruslit. Ti, co nikdy nestáli na bruslích, mohou být, po domluvě s trenéry, doprovázeni rodiči přímo na ledě.

2) Nemusíte mít hokejovou výstroj, pro první kontakt s ledem postačí brusle, hokejová přilba a hokejka. Hokejovou výstroj zapůjčíme.

3) Začínající hokejisté neplatí žádný poplatek oddílu. Trénovat budou Petr Voříšek (mobil: 603 838 249) a Bohumil Jakubec (mobil: 731 090 430). Aktuální informace naleznete na webu HC Litomyšl nebo ve skřínce v horní části náměstí.

Jiří Mlejnek

Zástupci Litomyšle na valné hromadě ČMS malé kopané

Ve dnech 14. - 16. srpna se uskutečnilo ve Velkých Karlovicích zasedání zástupců oblastních svazů, měst a obcí hrajících malou kopanou. Tato organizace má již přes 36 000 aktivních členů a hráčů. Nejedná se tedy o okrajový sport, ale plnohodnotné sportovní odvětví směle konkurující futsalu či florbalu. Litomyšl zastupovali Pavel Holomek a Dalibor Kovář.

Na zasedání se projednávalo sjednocení pravidel pro celou republiku, školení rozhodčích a harmonogram vrcholných akcí, jako je Mistrovství republiky či turnaj Poháru vítězů pohárů. Právě o poslední zmíněnou akci jsme projevili zájem a pokusíme se tento turnaj pro naše město získat. Dále plánujeme uspořádat Dětskou školní ligu. Pokud ředitelé základních škol projeví zájem a najde se dostatek žáků, začneme již na jaře 2010.

Přestože naše Litomyšlská liga patří suverénně k nejstarším, naše zázemí patří naopak k nejhorším, ba přímo katastrofálním. Ve městech, které do počtu obyvatel jsou srovnatelná s naším, hrají na hřištích s umělou trávou druhé a třetí generace. Kabiny, záchody a sprchy s teplou vodou jsou naprostou samozřejmostí. Pro naše kolegy je naprosto nepochopitelné, že při rekonstrukci městského stadionu za milionů korun, kde jen čistou náhodou potkáte trénujícího atleta, se zapomělo na hřiště s umělým povrchem a naše soutěž se hraje na jakési šedivé drti. Proto prosíme naše zastupitele, pro začátek by nám stačila elektřina a ta teplá sprcha...
Dalibor Kovář

**Nově otevřená
DISKOTÉKA EDEN
Litomyšl**

4.9. ŠPEK A MIKES

11.9. ELEKTRO DANCE

18.9. Michael Hejč

25.9. GREASE

každou sobotu v září GO GO tanečnice

houslový virtuos

WWW.TYPOSBAR.CZ

Přijmeme brigádníky pro tuto diskotéku – tel. 775200308

Karetní a šipkový turnaj Husovka 2009

I druhý prázdninový měsíc jsme využili k tomu, abychom se opět sešli a utkali se v zase jiných turnajových disciplínách. Pro sobotní podvečer 8. srpna jsme zvolili nejen karty a šipky, ale posléze i ping pong a petanque. Počet účastníků byl přibližně stejný jako v červencovém utkání.

K pití jsme tentokrát místo lahvového zvolili pivo točené ze sudu (což si zvláště pochvalovala mužská část osazenstva). Velké změny také nastaly v občerstvení. Každý si bral, nazveme-li to honosně, ze „švédského stolu“, na co měl právě chuť. Na čem jsme si dali tentokrát ale velice záležet, byla výzdoba - barevná girlanda a balonky. Když se začalo stmívat, zpříjemnili jsme si atmosféru hořícími loučemi a nescetným počtem rozsvícených svíček. To dodalo našemu turnaji romantičtější ráz. Samozřejmě jsme nezapomněli ani na hudbu. Pro slabší a „sportem unavené“ jedince bylo připraveno i náhradní obydlí, a to stan. Bohužel se nám ale malinko do našeho turnaje vkradla jedna nezvaná účastnice - padající rosa. Ta byla opravdu neodbytná a všechny nás „porazila“. Až když pomalu svítalo, uvědomili jsme si, že se opět akce protáhla do ranních hodin.

Tímto jsme také ukončili letní „akcičkovou“ sezónu a uvidíme, co nám přinese Nový rok 2010 a s ním další očekávané léto a prázdniny.

za všechny zúčastněné
Radka Husáková,
Růžena Kovářová

Nebytové prostory v Čisté k pronájmu

Obecní úřad v Čisté nabízí k pronájmu nebytové prostory v 2. nadzemním podlaží budovy Obecního úřadu č.p. 376. Místnost o výměře 11,3 m² s příslušenstvím je vhodná k provozování služeb holičství - kadeřnictví, pro jednoho zaměstnance. Bližší informace je možné získat na telefonním čísle: 461 634 903 nebo 777 634 903, kde je také možnost domluvit termín prohlídky pronajímaných prostor. Svoje nabídky v písemné podobě je nutné doručit do 16. září na adresu OÚ. PLACENÁ INZERCE

6. ročník Samurai Budoshow 2009

Samurai Budoshow 2009 je prestižní přehlídka bojových umění a sportů, která se uskuteční ve středu 16. září v 18.00 v prostorách Městské haly u III. ZŠ v Litomyšli. Dřívější ročníky probíhaly ve větších městech Svitavy a Hradec Králové. Mohli jste zhlédnout výkony těch nejlepších z celé republiky.

Již druhý rok dáváme prostor místním a regionálním oddílům, jejichž prezentace bude brána jako možnost

sebeuplatnění a nalákání nových zájemců, zejména dětí a mládeže. Přesto, že vystupující jsou všichni z našeho regionu, rozhodně to neubírá na kvalitě jednotlivých vystoupení. Budoshow se zúčastní například vicemistr světa v Thaiboxu, mistryně České republiky a reprezentantka karate ČR, mistr ČR v kickboxu a mnozí další. Stejně jako minulý rok bude nabídkou rozšířena o fitness cvičení zlepšující kondici a formující postavu – Fitbox a Aerobic. Jako třešnička na dortu budou zařazeny JÓGA a TAITI – dechová a pohybová cvičení vedoucí ke zlepšení zdravotního i psychického stavu.

Vystoupí členové Samurai klubu a dalších oddílů cvičících ve Cvičebním sále Veselka - jmenovitě Aikido, Capoeira, Karatedo, Box, Fitbox, Kickbox, Thai box, Aerobic, Jóga a Taiti. Přijďte se na nás podívat, třeba vás nějaké cvičení nadchne či osloví, rozhodnete se udělat něco pro své tělo a ducha a přijdete k nám na pravidelné lekce.

Nábory do oddílů Aikido a Capoeiry budou probíhat v průběhu měsíců září a října, do ostatních se můžete přihlásit po celý rok, dle rozpisu cvičebních jednotek v rubrice Kam za sportem.

Jiří Kohák, foto Archiv Samurai klub

Sportovní příprava pro malé děti

Samurai klub bojových umění a sportů se rozhodl od září tohoto roku věnovat přípravě našich nejmenších ratolestí (do 9 let) v oblasti rozvoje koordinačních a pohybových schopností. Cílovou skupinou jsou malé děti právě proto, že není snadné se dostatečně věnovat jejich rozvoji ve věkově rozmanité skupině. Děti vyžadují osobní a speciální přístup instruktora. U dětí se budeme věnovat rozvoji jejich obratlosti, pohyblivosti a fyzické kondice formou pestrých cvičení a her. Naučíme je soustředit se na jednoduché úkoly v kolektivu, rozvíjet cit pro pohyb, prostor a rovnováhu, učit základní techniky bojových umění jako jsou karate, aikido, judo, kickbox a prvky dětské sebeobrany. Samozřejmě nebude chybět dodržování pravidel a vedení k disciplíně. Disciplína, přísná etiketa, sebevědomí, ovládnutí vlastní agresivity, vyrovnanost, to vše se děti naučí. Tyto

návky se jim jistě hodí v jejich budoucím životě. Cvičení není jednostranné. Klade se důraz na rozvoj ohebnosti, koordinace pohybu těla a rozvoj reakcí. Vzhledem k poměrně nízkému věku cvičících bude obsah hodin spíše směřován k všeobecnému rozvoji těla, kdy nedochází k jednostrannému přetěžování dětského organismu. Přípravou, kterou vaše dítě projde, získá všestranné schopnosti a bude připraveno na všechny druhy sportů.

Vedení dětí se budou věnovat instruktory s dlouholetou praxí v různých oblastech bojových umění a fitness. Lekce budou probíhat pravidelně od 7. září každé pondělí v 15.30 – 16.30 a středu v 17.00 – 18.00 ve Cvičebním sále Veselka, T. Novákové 64, Litomyšl. Blíží informace a přihlášky získáte na tel. 775 998 869 nebo e-mailu: kohak@lit.cz.

Jiří Kohák

Svatoš skončil na Slovensku pátý

Čtvrtého kola seriálu Mezinárodního mistrovství Slovenska v motokrose, které se jelo 23. srpna na zmodernizované trati ve Sverepci, bojoval ve třídě Open i litomyšlský jezdec Bohuslav Svatoš. Nepodařilo se mu však zopakovat květnový bronzový úspěch z Velkých Uherců, dojel ovšem na krásném pátém místě.

V první jízdě špatně odstartoval a cílem pak projížděl jako sedmý. Druhá jízda bylo již o něco lepší, ale na stupně vítězů to nestačilo. V posledním kole předjel Svatoše Tomáš Bučenec. Na bednu se tak postavili Slovák Martin Kohút se zlatem, druhý byl opět Slovák Ján Zaremba a bronz získal Čech Lukáš Houdek.

Bohuslava Svatoše nyní čeká 4. závod Mistrovství Evropy třídy Open, který se jede 29. srpna v Anglii.

Jana Bisová, foto Archiv Bohuslav Svatoš

Volejbalem ke cti města

Turnaj mužů k 750. výročí povýšení Litomyšle na město připravil volejbalový klub Litomyšl na 12. září. V Městské sportovní hale začne od 9.00 zcela jistě velká volejbalová podívaná. Postarají se o ni domácí volejbalisté společně se svitavskými, kteří si obvykle měří síly v krajském přeboru první třídy. K nim se přidají druholigové týmy Hronova pod vedením choceňského Petra Kučery a Hradce Králové.

Eva Hudečková

ukrajinská
RESTAURACE

U KOLJI

Klimatizovaná restaurace s bezbariérovým přístupem vhodná pro firemní jednání, rodinné oslavy, večírky, svatby, obědy i večere pro skupiny. Pravidelná polední menu.

SLADKÁ STŘEDA

Ke každému polednímu menu ve středu dostanete jahodovou taštičku ZDARMA !
Polední menu podáváme i na letní terase.

AKCE září: každý víkend ukrajinská vodka NEMIROFF 0,04l za 30,-Kč

Restaurace U Kolji, Mařákova 365, 570 01 Litomyšl
tel: +420 461 618 196, e-mail: ukolji@ukolji.cz, www.ukolji.cz

Volejbalová liga po osmi letech v Litomyšli

Litomyšlští dorostenci vybojovali po osmi letech právo účasti v druhé nejvyšší domácí soutěži. Prvního soupeře dorostenecké ligy přivítají v Městské sportovní hale 19. září. Příznivci odbíjené se mohou těšit na dvě utkání s juniory Českých Budějovic, která začínají v 11.00 a ve 14.00. Další duel na této úrovni se bude konat 3. října, od 10.00 a 14.00 si domácí mladíci změní síly s českořebovskými volejbalisty. Nejmladší volejbalová příprava zahajuje svoje soutěže turnaji už 6. září. Dívky sehraji svá utkání na domácí půdě v Libánkách, chlapci pojedou do Svitav. Družstvo žen, které zůstalo v soutěži krajského přeboru druhé třídy, zahájilo podzimní část soutě-

že prvním a druhým kolem 29. srpna v Moravské Třebové. Na domácí půdě se na podporu fanoušků budou těšit v sobotu 5. září, kde od deseti a třinácti hodin nastoupí proti VK Orel OEZ Letohrad. O dva týdny později - 19. září přijdou do Litomyšle volejbalistky Svitav B. Další utkání s týmem sousedního města se koná 10. října, kdy na kurty v Libánkách přijdou bojovat, o poslední body v této části soutěže, vysokomýtské hráčky. Týmy žen a mužů, hrající krajský přebor první třídy, zahájí svoje mistrovská utkání v říjnu v Městské sportovní hale. Termíny domácích utkání najdete v říjnové Lilii.

Eva Hudečková

V Přerově vyhrál Michek, Bartoš stále vede mistrák

Na rychlé, ale prašné trati v moravském Přerově dominoval překvapivě mladý motokrosař ze Slovenska Tomáš Šimko. Druhý dojel Špičák a po pádu v první jízdě získal bronz Kohút, který již má titul předčasně zajištěn. Závodník Orionu Romančík tentokrát neměl svůj den a po pádu si poranil třísla, čímž pro něho závody skončily. Diváci čekali na hlavní třídu Open, zde jezdec z MS Martin Michek suverénně zvítězil na stroji TM. Boj se ale soustředil na Bartoše a Čepeláka. Nakonec po dramatickém průběhu byl lepší Čepelák, který vždy dojel před Bartošem. Motokrosař Orionu týmu Litomyšl Bartoš, měl tentokrát výborné starty, ale musíme sportovně přiznat,

že Michek a Čepelák byli v Přerově prostě lepší. O titulu se rozhodne v jihočeském Jiníně 5. září mezi těmito dvěma borci, protože Zarembo měl problém se svoji motorkou v první rundě, Michek nejezdě kvůli MS celý seriál.

Ve veteránech opět nic nového, vyhrál Kučírek, náš Froněk obsadil pátou příčku, Strojček vždy těsně skončil za bodovanou dvacátkou.

Nyní má naše špička příští týden Orion Cup na trati v Benátkách

u Litomyšle, potom bude následovat finále mistrovství v Jiníně a na závěr sezóny jsou tradiční družstva 26. září v Lokti.

Petr Kovář, foto Miroslav Jireček

Wozembouch jede do Mohelnice

Prázdniny jak školní, tak ty offroadové, jsou za námi. Narozdíl od dětí školou povinných je pro nás září měsícem, kdy nás čeká poslední závod seriálu Shock cup 2009. Jelikož se klání koná takřka „za humny“, dovolím si vás jménem Wozembouch Offroad Teamu Litomyšl pozvat do Kremačovských lomů u Mohelnice. Závod se zde jede v termínu 11. - 13. září, přičemž soutěžní dny jsou sobota a neděle. Vstupné se na této akci nevybírá, zdarma je také možnost stanování a parkování v areálu závodistiště přímo s naším teamem.

Proto přijďte povzbudit naše posádky při posledním boji o celkové umístění a užít si s námi radost při udělení cen, kdy posádka Cihelka - Linek převezme pohár za první místo v kategorii O2. Jak jste se již jistě dočetli, tuto pozici vybojovali již před posledním závodem svými celoročně vyrovnanými výkony. Za celou sezónu se totiž nikomu nepodařilo je sesadit z první pozice. Další „želízko v ohni“ bude posádka otce a syna Mesárošových, kteří se pokusí vybojovat celkové třetí místo v kategorii O3, což se zdá být při troše závodnického štěstí reálné.

A pokud závod podpoří i krásné počasí, které je v Mohelnici téměř zvykem, čekají nás společně nádherné závody v offroad trialu. Kompletní info k závodům, včetně mapy a GPS souřadnic pro cestu k závodistišti, naleznete na našich stránkách www.wozembouch.cz v sekci závody. Těšíme se na Vás!

Wašek Pechy Pechanec, foto Pavel „GOS“ Špinka

AKCE - VÝPRODEJ !!!

KOL V SUPER SLEVÁCH

AKCE !!!
K RODINNÉMU STANU
DÁREK VARIČ V CENĚ 900,- Kč

BOT NA SPORT, TURISTIKU A VOLNÝ ČAS

KOLEČKOVÝCH BRUSLÍ V SUPER CENÁCH

a mnoho dalšího letního zboží ve výprodeji

více na www.stratilek.cz

www.stratilek.cz

Smetanovo nám.91 Litomyšl tel.: 461 615 766,121
ul. Vrchlického 127 Polička tel.: 461 722 268

Lilie

Zpravodaj Města Litomyšle. Vychází 1x měsíčně, vydává Město Litomyšl. Kontaktní osoba ing. Michaela Severová, 461 653 311, michaela.severova@litomysl.cz. Redakce: Smetanovo nám. 72, Mgr. Jana Bisová, tel. 461 615 969, lilie@litomysl.cz, www.litomysl.cz/lilie. Články opatřené značkou a neoznačené materiály jsou dílem redakce. Příspěvky dopisovatelů mohou být otištěny pouze pod celým jménem a nemusejí vyjadřovat názory redakce. Redakce si vyhrazuje právo rozsáhlé příspěvky krátit. Uzávěrka podkladů je vždy k 20. předchozího měsíce. Zpravodaj neprochází jazykovou úpravou. Povoleno rMK ČRE 12017. Grafická úprava a tisk H.R.G. Litomyšl. Náklad 4450 výtisků. Do litomyšlských domácností a integrovaných obcí zdarma, ostatní 8,- Kč.